

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**[Super Digesto veteri. 2]Lectura super secunda parte
Digesti veteris**

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 6. Feb. 1492/93

Incipit liber .xix. de actione empti. Rubrica

[urn:nbn:de:bsz:31-318397](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-318397)

Clo. qrit vide bar. in d. l. si post p. fat. r. quod dixi p. ista iura in l. in com. modato cuz sequenti. s. com. modati post bar.

ADDE ro. cōsilio. viij. ang. cōsilio cxi.

I q. s. in pri. rē. ad intellectum hui. l. r. qd hic per glo. no. vid. bar. i. Larif. s. de dona. r. in. l. si. s. de cod. ob cam r. regulariter: an r. qd ius qd tu tertio factu meo pos sit sup me re uocari vide bal. in. l. cu a socero. C. d. iure voti.

Mon valet. d. quo vi d. bar. r. bal. in. l. q. spōse. C. de dona. an nup. r. in l. si cōstante s. quotiens r. ibi bar. j. sol. ma. r. in l. in tps. j. d. heredi. inst. r. bar. in. l. i. s. nūciatio. de oper. no. nun. vide tñ bar. oino in latio. s. eleganter. sol. ma. r. vide qd no. barr. in. l. cu filius s. h. j. de v. ob. r. bar. in l. qd dicit cir ca h. eo. ti. r. p. bar. in. l. si spōsus. s. si vxori. de do na. iter virū r. vxorem.

Eruus s. in pn. hui. l. r. vide bal. i. l. q. ius. C. d. vltur. r. ad no. p. cy. hic vid. no. bal. l. l. cu allegat in. iij. colū. C. de vltur. r. in. l. i. iij. col. in v. qd si promitto ex ca. C. de sen. que p. eo quod inte rest. rē.

I reg. s. in pri. hui. l. r. vide i. pn. hui. l. pau. de cast. hic qrit aliqua

Ante precium. An in limine cōtra ctus emergit piculū euictiōis tenet venditor satisfacere de euictione h. d. glo. querit nungd contra alios dic q sic. vt. l. si. s. h. s. ti. i. qd r. z. Dy. i. l. i. s. stipulatio du ple: vbi dicit plene. j. de pro. stipula. gl. r. doc. in. l. si post perfectā. C. eo. ti.

De seruis exp ortadis. Rubrica.

Quis. No. q. l. ex hoc pacto querat ius seruo tñ pōt ex volūrate vnus cō trahētū vel vtriusqz mutari. r. sic facit ad. q. donauit ticio sūdū hoc

acto vt post mortē eius pueniat ad ecclesiā. cer tū est qd ecclesie qrit ius: vt. l. quo. C. de don. q sub mō. tñ poterit reuocari volūrate p trahētū. de hoc dixi in. l. qui rome. s. flauius. j. de. h. ob.

Minor. No. illud q fit tpe p bilito l. z cōseraf

i tps pmissū nō valz qñ. l. resistit inico seu p filio vt hic. qñqz nō p bilito. l. respicit esse ctū: r. tūc secus vt in. l. in tēpus. j. de here. insti.

Eruus ea lege. Si

pmittit pacto nudo nō pōt exigi nisi intersit. hoc dicit.

Incipit liber. xix. de act. emp. Rubrica: Et. l. sequenti.

Tres practice ponunt cū vēditor est i mora tradēdi rē vēditā: qruz primā uide: ibi venio. Secundā ibi. Secundus. Tertiam ibi. Tertia. Et an venditor possit cogi precise ad rē tradē dā: ibi. itē qro. Et an emptor cogat p cise ad p cū: ibi. Querit glo. Et an si vēditor i prima cā fuit cōdēnat^o ad itēresse r appellauit: an libere tur in cā appellat. tradēdo rē: ibi. Querit.

Tres uēdita. Si

vēdi tor est in mora tradēdi rē pōt con ueniri ad itēresse singulare ipsi^o emptoris q est circa rē qd pōt ex cedere p cium cōe r cōuētū. h. d. Diuidit. Pri mo ponit dictū. Secūdo illud declarat. Tertio ponit determinatio siue rñsio cui dā tacite ob iectioni. secūda ibi: hoc ē rē. tertia ibi: hoc aut.

No. q. in obligatiōe rē tradi post morā suc cedit obligatio ad itēresse vt possit i petitionē deduci vt hic dū dicit quātū itērest agere. **No.** q. itēresse dī singulare respectu p sone credito ris vt hic. dū dicit q rē habere itērest emptoris vt. j. de reg. iur. l. quatenus. **No.** q. l. istud i tēresse referat ad psonā intelligit de eo qd ē cir ca rē dum dicit q hē rem rē. **Tertio** no. fm glo. nostrā ex fine q triplex est itēresse. l. singu lare cōe r puentū. l. z aliq cōtra. **Op.** q. vendi tor nō teneat ad tradēdū: vt. j. eo. l. iij. s. si iter. Sol. hic loq i reb^o corpali^o: ibi i corpali^o. **Op.** s. de resc. ven. l. cu ēptor. s. ēptio. So. ibi habet p tradita. **Eleuo** ad. ij. glo. r. assu mo eā post pri. **Primo** qro si vēditor est i mo ra tradēdi rē q luter debeat formari libellus con tra eū. in glo. tangunt tres modi notabiles. pri mus q agat ad rē r tpe sñie interrogabit reus si vult dare rē vel itēresse. r si dixerit se nolle da re rē: tunc ad itēresse p dēnabit vt hic. r. l. si tra ditiō. C. e. Et si opponis ergo ad aliud agitur. r ad aliud sit cōdēnatio p tra. l. si. C. de fidei cō mis. lib. r. l. fundus. s. cōi diuidū. r. l. pōponi. in neg. s. de neg. gest. Rūdeo nō mirādum: qd alias hoc fit vt. l. ediles. s. itē sciendū. j. de edil. edic. r. l. vinū. s. si cer. pet. vt dicit glo. doc. mo

dem respēndūt istā glo. p dictā rōnez: qd sup eo d. formari sñia qd petif p. d. l. nō ob. l. vinū qd ibi apparet rō. nō ob. l. ediles. s. itē sciendū. qd loquit in bis q veniūt iudicis officio: s. hic i tēresse venit iure actionis: vt. l. stipulatiōes non diuidunt. s. celsus. j. de h. ob. ita tenet Ly. in l. si traditiō. C. e. idem videbat sentire do. Jac. but. ego aut sustineo istā practicā. naz itēresse nō dī esse aliud a re. qd apparet: qd l. z principa lis. pmittat factū fideiusfor p r. pmittere itēresse vt. l. stipulatio. j. de fideius. qd no. p. glo. in. l. cū filius. s. i. j. de ver. ob. r. l. si qd p. eo. in. pn. j. de fideius. r. tñ cōstat q fideiusfor nō pōt accipi in aliā rē q principalis: vt. l. si ita. r. l. grece. s. si is j. de fideius. Preterea licz itēresse veniat iure actionis. pōt etiā dici alio respectu q veniat iu dicitis officio: vt. j. dicā. Preterea sñia pōt ferri fm cōuentionē p tuz: vt. l. si p uenerit. j. de re iu di. s. qñ negat se velle dare rē vī velle cōdēnari ad itēresse merito poterit ad hoc cōdēnari qñ velit. vñ ista practica pōt sustineri. s. huic. l. nō cōgruit. **Secūdo** modus practicādi est q post q vēditor est in mora tradēdi rē p ricipa liter z directo forme libellus ad itēresse. casus ē hic. r. i. d. l. si traditiō. C. e. r. j. d. re iudi. l. si qd ab alio: r ista ē verissima p tica. s. p tra eā facit j. de h. ob. l. si seruus. s. h. glo. nō soluit. tu dic q ibi loquitur in obligatiōibus dādi in qbus nō succedit obligatio ad itēresse in cōtractibus in uoluntatis. hic nō in obligatiōe rē tradi. teneat eniz vēditor rē tradere nō dare ēptori: vt. l. ex ēpto. in. pn. j. eo. vñ ista practica est verissima. **Ter tia** practica est q libellus format sic: peto te cō dēnari ad rē: et si rem nō tradas peto itēresse r hoc tutius est fm glo. r istā tenent doc. in. l. si traditiō. C. eo. sed do. **And.** de pñs in. l. si iulā j. de h. ob. tenebat p trariū: qd cū vtrūqz veni at iure actionis dēat actor eligere: vt in. l. qd in heredē. s. eligere. s. d. tribu. istas tres practicas tāgit glo. in. l. ij. s. itē si in facto. j. de. h. ob. ego examino multū pulchre in. l. stipulatiōes nō di uidunt. j. de h. ob. r. sustineo istā. iij. practicas p cuius declaratiōe est videndū q l. z post mo ram succedat obligatio ad itēresse q luter succe dat. an q scōa tollat primā: an nō copulatiue ita q utraqz ppetat r utrūqz possit peti: an al ternatiue: ita q altera tñ competat r altera tñ possit peti. q una nō nouet aliā pbat in. l. si qd a socio. s. p socio. r. l. p dia. j. e. q. ll. et uolūt q istē actiōes nō danf copulatiue: qd eatenus tol litur una q tenus p aliā exigif. hoc apparet in. l. si iulā. j. de h. ob. ubi si mora circa rē purga tur tollitur obligatio itēresse. Glo. j. rñdendo ad quādā rōnem factā p **Bar.** dicit q obliga tiō succedit ad itēresse alternatiue qd nota put in glo. habet alternatiue. alij hnt copulatiue. r sic vī rō do. **And.** de pñs. s. qd pcederet libel lus p dictus. **Jo** doc. in. l. i. C. de sent. q. p. eo qd itērest tenent q obligatio ad itēresse nec copu latiue nec alternatiue succedit sed solute. **Istud** nibil est dicere: qd soluta semp resoluit i copu latiua uel disūctiua: ut. j. de h. ob. si. l. sepe r alie natiōis. in. h. e. ti. r. p. Dy. in. c. in alternatiuis. et de reg. iur. li. vi. r iō tene glo. istā. l. q obligatiō succedat alternatiue. sed est aduertēduz q alternatiua aliqui cadat iter res debitas: tūc in dubio est electio debitoris: ut. l. plerūqz. i. h. j. d. iure do. qñqz cadit alternatio iter actiones seu obligatiōes: tūc electio est actoris: vt. l. qd i be redē. s. eligere. s. de tribu. r. l. cū fili^o. s. varijs j. d. leg. ij. p r ergo actor eligere qd vult vel pete

utilia ultra batol. hic. **Post** fm cip. Quero qualiter em ptor petens sibi rē tradi debeat libel lare vid. bal. in. l. si tradi tiō. C. eo. et ad istam pri mā practicā vide in simi li glo. no. et ibi barto. et doct. in. l. si qñ in glo. si. de lega. i. et bal. in. l. i. in v. col. C. de his que pro nota. **Acide** q libellus iste pcedat peto rem r si nō tradas. iter esse peto. vt uoluit bal. p filio. lxxvij. quarto lib. **C** est vidē dū. vid. bar. in. d. l. stipu lationes. nō diuidunt. in v. q. j. de. v. ob. adde tñ in hoc q in obligatiōib^o facti succe dat obligatiō ad itēresse l tñ q ipsum itēresse est i actione r pe titiōe qd vid tur probari hic r in. l. si. r. ibi bar. s. si quis in ius voc. nō le. r hanc partez vbiqz tenet bar. maxime n. l. stipula tiōes nō di uidūt. s. celsus. l. z glo. te neat p riu in l. si quis ab alio. de re iu di. sed Ang. in. d. l. h. cō. costādō vi detur distin guere. an qd possit preci se cōpelli ad factuz vide licet in casu i quo sit ele tra industria persone fm id qd habet in. l. i. s. ne aut. d. cadu. tol. r late p bar. i. d. l. si pulatiōes si diuiduntur. in. viij. q. an vero non. **ADDE** q opi. mar. se quif bal. cō filio. cxiij. li bto tertio.

Certus est. qñ scienti sit denuncianduz. vide per bal. in. e. i. fi. de feu. yallus ab aliquo fuerit iterpellatus. z vide bar. in. l. emptor. C. de cui. b. fundus nō prestat. qñ fundus veditus ē minor in iugibus qñ di etum sit vide. j. e. l. iulianus. §. si ticius. z vide in. l. q. sine. §. q. aurū. §. de cōtrabē. emp. p. glo. in. l. si p. vim. §. si modus. j. co. facit. j. co. l. quero. z qd dixi l. d. §. si ticius.

ADDE Di dra. consilio cxxvij. pau. de ca. consil. cccxxvij.

C Vacua. i. prin. bul. §. zē. aduerte tñ qz vacua possessio nō requirit ad transla. dñij vt not. glo. bar. z bal. in. l. cū res. C. d. pba. facit be ne pscūm translationē dñij hz bal. ibi z ibi per eū quatenus pbetur pos sessio vacua z bar. i. l. cel sus. in. iij. col. de vsu. cap.

C Et istā questioez ha bui de facto vtruz dicat tradita va cua possessio fundi i quo constituta ē seruitus ali qua z adde bar. in. l. me lius. §. fūdo de le. ij. z in. l. viz facit. z vi z vi ar. z ang. in. l. in venditiōib⁹ §. si quis va cua. j. de v. ob. z bal. i. l. fi. C. de pac. inter emp. z ven. z in. l. celsus. de vsu cap. z glo. in. c. cum Jo. i. glo. ij. extra d. hīe istrū.

C Estet vi ctū. quid de pacifica pos sessioe vide pau. d. liaza. z Joā. de li gnano. i. cle. grā d. referri. z ad id qd hz dicif de va cua possessio ne vide no. bar. in. l. px. §. i. j. co. cuz cōcorda. et bald. in. l. si plures. in. fi. §. cū se. C. de cōdi. insertis. z ibi etiam quid de pmittente possessionē plenā. z quid sit possessio vacua vide glo. z voc. in. l. fi. C. vnde vi. in. vñ. vacua. z no. q. possessio interdū dicitur plena interdum semiplena z interdū vacua. z hoc vltimū ptingit tribus modis de quo vide glo. in. l. de vsucap. §. q. aut. in verbo. de vacantis cū sequen. z de clara vt ibi. que glo. non est alibi fm Ang. in. l. si me in vacua. j. de acq. pos. z adde glo. in. l. improba possessio. C. de acq. pos. z per istuz. §. dicit mus in verbo mores ciuitatis qz per statutum ciuitatis pōt alienatio z translatio domini piberi. vt in. l. dudū. z ibi bar. C. de cōtrabē. emp. z no. bar. z alij in. l. filiustamil. §. viui. in vñ. quero an per statutu ciuita tis possit fieri prohibitio alienationis. de lega. i. z no. bar. in. l. in bis. C. de predi. z omni re nauicula li. xi. vbi respondet ad illā. que videbatur facere in cōtrariū. z bar. in. l. fi. C. de sa. san. eccle. cum si. sicut videmus

est ibi. Si aut nō vult interesse singulare: hz cōe audif. vide glo. istā. **C** Venio ad. iij. glo. p. cuius declaratiōe pmo esset videndū qd sit iteres se. Scdo quottuplex sit iteresse. itē de natura in teresse circa rē z ex rē. **C** Itē de natura iteresse singularis z cōis z de iteresse qd pñstir in dāno z in lucro dixi in. l. i. C. de sentē. q. p. eo quod in terest z ibi multa noua dixi zē.

Venditor **C** Qui celat qualitatez p quā rei p ditiō sit deterior hac actiōe ad iteresse tenef emptori si fuit igno rans. secus si fuit sciēs. h. d. Prio ponit dictuz z rōnem dicti. **C** Scdo declarat quid est celare ponēdo circa hoc tres casus. **C** Tertio decla rat rōnem dicti. **C** Quarto declarat quādā ex ceptionē positā in dicto. i. si emptor scietit. se cūda ibi sed sciēte. tertia ibi vt generaliter. qzta ibi hec ita vera sunt. **C** No. q. de oib⁹ q. dolose fiūt pōt agi hac actiōe. **C** No. in. vñ. hz si pona mus qz venditor dicat se de seruitute nolle te neri. tñ tenef si scietit z nō monuit ēprorē igno rātem. idē in eo q. apposuit pactū q. de euictiōe nō tenef. vt. j. eo. l. tenef. §. si. qd est no. z est ad uertendū qz tunc formabit libellus sic. peto te cōdēnari qz sciūisti z celasti z daf ista actio ad i teresse. vt. l. quo ad seruitutez. j. de euictio. z sic hēs iā duo capita actōis ex empto. vna si res vē dita nō tradat: vt in pñ. alia si rei qñtias celat vt hic. **C** Ultimo no. q. q. certus est zē. vt ex de re iur. in. vi. c. eū q. certus. **C** Ad istud op. glo. de l. denūciasse. in pñ. j. de adult. z non soluit. Dy. in. d. c. eū q. certus. soluit z nō bñ. tu dic q. qñqz denūciatio sit solū ad certificādū aliquē non ad aliū finē: z sic tūc ille q. certus est certiorari non dz vt hic cū si. qñqz denūciatio sit ad aliū finē. i. vt incitef ille cui sit denūciatio ad aliqd facien dum: vt si volo denūciare vēditōri qz mibi mo uetur lis vt veniat ad me defendēdū. tunc dico qz etiā si certus est nihilominus debet ei denun ciari qz defendat: vt. l. q. absentē. ff. de procur. z ibi dixi. casus est in dicta. l. denūciasse in prin. **C** Oppo. glo. j. eo. l. quero. So. vt in glo.

Emptione. Si nō repe ritur mensu ra dicta venditor tenef. h. d. z istud est tertiū caput actiōis ex empto. si fundus nō psta tur sub ea mēsurā sub q. dictū ē nec ē neesse qz vēditōr fuerit in dolo: sed sufficit qz nō pñstetur modus dictus seu mēsurā hā. Sed posset forte dici qz istud est idē qz si res vēdita nō tradatur: ga nō tradit pars rei. i. illud qd deficit: hz plus placet qz sit caput sepatū ab illo qz tota res tra dit de qua fuit dictū hz mēsurā non repiatur zē. **Ex. §. sequēti.**

Emptione. Si nō repe ritur mensu ra dicta venditor tenef. h. d. z istud est tertiū caput actiōis ex empto. si fundus nō psta tur sub ea mēsurā sub q. dictū ē nec ē neesse qz vēditōr fuerit in dolo: sed sufficit qz nō pñstetur modus dictus seu mēsurā hā. Sed posset forte dici qz istud est idē qz si res vēdita nō tradatur: ga nō tradit pars rei. i. illud qd deficit: hz plus placet qz sit caput sepatū ab illo qz tota res tra dit de qua fuit dictū hz mēsurā non repiatur zē. **Ex. §. sequēti.**

hodie in multis partibus Italiae statuta q. nō possunt locatores vēde re fundum vel domū locatā nisi prius requisierint cōductores. nā ope rantur talia uerba statuti q. etiā secuta traditione e x tra cōtractu. non transferatur dominiū nisi facta denūciatione. vt late pbat bar. in. l. cuz lex. ff. de fideiuf. z in. l. si ita quis. §. ea lege. de verbo. ob. in. vñ. qro vtrū

Possessio dicitur tradi vacua hz in fundo cō stituta sit seruitus itineris vel actus. libera aut tradi nō dicitur.

Vacua possessio. Possessio rei vendite debet tradi vacua que a nemine detineatur vel possideatur. h. d. z iste. §. venit ad declaratiō nē primi capit. si res vēdita nō tradat. declarat enī qñter deat tradi. **C** Op. §. de p. trahē. emp. l. si cū fundū. in prin. So. vt ibi qz ab initio fuit tradita vacua possessio pp qd fuit ab initio libe ratus. z habuistis no. in. l. ab emptiōe. in gl. ma gna. §. de pac. **C** Quero z istā qñnem habui de facto alicui debet in fundo fuitus itineris vel actus vtrum ex hoc dicat possessio tradita non vacua. Rūdeo qz nō. si enī hoc eēt posset agere emptor ad iteresse totale qñ res tradita nō sit vt. §. e. l. i. in prin. z. j. l. pxi. in pñ. qd tñ nō est ve rū: hz agif solū ad iteresse: qz dz fuitutē: vt. §. l. pxi. §. si. j. d. euictiōi. l. q. ad fuitutē. facit opti me. de le. ij. l. meuius. §. fundo. hz si in instrō eēt dictū pmissit tradere possessionē liberā vacua z expeditā vt hodie dī cōiter. tūc fateor qz pos sessio nō dī tradita libera: vt. d. l. q. fuitutē. j. de euic. z est tex. in. l. vim facit. in fi. j. de vi. z vi ar. ma. pbatur p rōnē qztra eū q. asserit fuitutē sibi deberi datur iter dictū vti possidetis: vt. l. si duo §. videam⁹. j. vti possidet. ergo appet qz turbet me i possessionē: z sic nō hēo possessionē liberā zē.

Actio. Nō vī tradita possessio q. auocari nō pōt. h. d. z si militer tēdit ad declarationē pmi capi. si res vēdita nō tradat. **C** No. q. si fundus cui cū iure possessionis nō pōt agi de euictione siue agat actiōe ex empto siue stipulatiōe de euictio ne: sed dz agi ex ēpto qñ re nō tradita. **C** Op. glo. de. l. iul. §. si possessio. j. eo. dic vt in glo. ibi z pp p dca semp appōif i instrumētis qz pmittit duplū noīe euictiōis siue euincat iure possessionis siue iure ppetatis. hz pōe qz ego pmissi tibi refice re sūptus litis q. herēt in illa re: an itelligat de li te circa possessionē: an de lite circa pprietatez. glo. in. l. venditor. j. de verb. ob. dicit qz in du bio intelligitur circa pprietatē nō de lite circa possessionē: dic ut ibi dixi zē.

Ex. §. sequenti. **C** Qui debet restituere castrū nō restituit si in eo facit fortiliū licet in solo suo.

Si emptor. In stipulatione va cua possessiōe tradi nō veniūt fructus a tpe more. hz veniūt in actōe ex empto. h. d. **C** No. q. q. stipulat fundū tra di intelligit. i. vacuū z a nemine detētū vel pos sessum: z sic facit ad. q. in capitulis pacis pmissit

in. v. l. uenditores. z vide Bar. z moder. i. l. stipulatio ista. §. si quis for te de uerbo. obliga. z est glo. de hoc in dicta. l. uenditores. licet Bar. ibi cam reprobet. z sic uideatur contrarium. sed illam glo. z doctrināz Bar. hic sequitur Bald. z Saly. in. l. i. in fin. C. de periculo z commo rei uendi. sed multum ob. contra hanc doctrināz Barto. tex. in dicto §. si quis forte ubi si promitto tibi habere licere talem rem a me tibi uenditam et moueo tibi controuersiam etiam in sola possessione rei cō mmittitur stipulatio ad iteresse uel ad penam sed respondetur ibi per moder.

ADDE Dictis bar. bal. consilio. iij. secundo libro. **C** Vacuam possessionem de qua materia vide Imol. Angel. et moder. in. l. conuentionalibus. §. si quis uacuum de uerborum obli gatio.

prohibitio: l. z in. l. vni. uerfa. C. de pr eci. impa. offi. **ADDE** q. dicat posses sio vacua z que libera pau. de ca. i. l. cuz res. C. de probati. bar. in. l. me uius. §. i. fun do de leg. ij. z si quis vē dit pedagiū liberū qctū z pacificum qualiter de beat itelligi vide bal. cly xxi. Et an transferatur dominiū ze rum vendi tarū contra statutum vi de Pau. de ca. cōfilitio. cccxxvij.

f Actio. r qd aut si emp tot expulsus agat interdi cto unde vi. vel rei uedi. z succumbit an agat de euic. uō bal. post glo. i. l. fi. j. eo.

g Non potest agi b euictione. z per Bald. in. l. i. de pe ricu. z cōm: rei uendi.

ADDE qd si suspicari ē se posse re pelli an aget b euictione ang. cōfilitio. clixvij.

h Reficere sumpt⁹ per bald. in. l. i. C. de pericu lo z cōmo rei uē. raph. hic simplici ter trāst cū Bar.

i Circa possessionez contrarium tenet Bar.

Restitue re. venditor no pot refer uare sibi for tilicuz posi tum i castro quod vedit Et add bal. in. l. fi. C. de pac. iter em. z ven. vbi et fortius dicit z allegat bar to. hic. ADDE vt p ro. cõsilio cccclxiiij. b C De. l. stipulatus. addebal. i. l. fructus. C. eo. c Fructus veniunt. add bal. l. l. fi. tra ditio. i. r. q. C. eo. z bar. in. l. fi. filius. de verb. ob. z in. d. s. fi. actionem. d C. l. vinuz in prin. hui? s. fi. p vendi toris istu ter. allegat bar. in. l. ij. in pn. ff. si cer. pe. z vid ad istu ter. qd ner. bar. m. l. i. in iij. col. z ibi bal. i. v. col. in. iij. op. d sententio qd p eo qd interst z allegat iste s. qd dicit d denotat sem per actione ita pbatur i hoc textu iu eta glo. i. v. s. na qd a vni duso. l. etate ff. d. cõs. no. in. l. ex duo. bus. in prin. de s. ob. z i c. statutũ de pben. in. vi. et no. spe. et Jo. an. in. ti. de curatore s. viso. v. ite notat z Ly. z bal. in. l. i. ff. si qd caut. z bal. in. l. a caligato. C. d. nup. c. no. doc. in. c. fre quẽs. d. rest. spol. in. vi. z in terminis ponit Imo. l. l. fi. ex duo bus in prin. de v. ob. z s. I heres In pri. z vide ap p hac. l. di pit. bal. in. l. fi. in. iij. op. de pbe. em. in v. l. quero aliqs vigo re zc. p istuz

vna pars alij restituere quoddã castrũ in illo ca stro detetator facit quoddã fortiliũ in suo ter ritorio pprio. deide dicit alteri venias z hẽas ti bi castrũ. s. ego volo mibi retiere fortiliũ. certe nõ pot hoc dicere: qa dz restituere vacuã posses sionẽ: sed nõ dẽ restituere vacuã possessionẽ: si tibi fortiliũ. vt hic. z est expressum ex de resti. spo. c. pisanis. C Scõ no. q. in stipulatione va cuã possessionẽ tradi fruct? nõ veniunt. C Op. d. l. stipulatus. in prin. j. de vsu. So. ibi duo dixit scz rẽ dari z vacuã possessionẽ tradi. hic vni tm. Op. de. l. fi. fundũ. j. de. n. obl. So. gl. optie ibi venit itereẽ nõ fruct? itellige i stipulatione fun dũ tradi: venit itereẽ a tpe more nõ fruct? tan q̃ fruct? sed fruct? tanq̃ itereẽ: vt. l. p̃traria. z est dria: qa qñ fruct? veniunt: vt fructus petitur q̃cquid e pceptuz. forte est qdã rusticus q oprie laborauit z multos fruct? collegit: ego at perce pissez pauciores. vñ si peto fruct?: vt fructus ve niunt oẽs. si ut itereẽ veniunt q̃ten? interest mea. de quo vide in. l. videamus. s. fi. actionẽ. j. d. vsu. C Op. gl. de. l. in cõuentioalib? i. fi. j. de n. obl. So. vt i gl. C Itẽ opp. de. l. videam? s. fi. actio nem. j. de vsuris. So. hic ante lit. p̃ref. zc. Si iter. C In i corporalib? patiẽtia e p traditõe. b. d. z venit ad de clarationem primi capitis. zc. Si puenditorẽ. C Aẽditor tenet q̃ti plu rimi res fuerit a tpe more. Itẽ quo loco plurimi fuerit. idem econuerso. si emptor fuerit i mora. hoc dicit. z venit ad declarationem primi capi tis si res vendita nõ tradit. C Oppo. q. extima tio q̃ti plurimi fuit veniunt a tẽpore more: nõ a tẽ pore quanti plurimi fuit. vt. s. fi. cer. pe. l. vinũ. So. itelligat hic qd veniunt. s. tradendũ. vel dicas veniunt. i. venditũ est. vel pones q̃ tũc icipit esse i mora dẽbat. n. statim tradere z nõ tradidit: z sic a tpe more hẽtur rõ. Qualiter at sup hoc dz for mari libellus no. i. l. vinũ. s. fi. cer. pe. z ibi dixi. C Op. de. l. fruct? s. de rei vedit. So. ibi loqtur in actioẽ reali. hic de psonali. C Ho. ex isto. n. z quo loco. q. in libello nõ debeo iserere locũ: s. z sufficit q. petã te pdẽnari ad soluẽduz zc. Inspi citur aut loc? vtilior actori a tpe more. simile vi disti. i. d. l. vinũ. s. fi. cer. pe. z. l. i. s. de tritica. C Ho. tu iuuenis argui de tpe ad locum. zc. Quod si per emptorẽ. C Hic ponit casus ecõuerso. C Ho. de mora creditoris de quo plene dixi. l. in hac in. fi. s. de tritica. zc. I seruũ. C Aliq̃ res euicatur nõ pot agi d euictioẽ sed ex epto pp qlitatẽ a sciente celatã. b. d. z sic venit ad declarationẽ scõi capitis positi. s. e. l. i. s. i. simile i. l. tenet. s. fi. z. l. fi. seru? q. s. fi. j. e. ti. Si modus. C Ad deficit i mẽsu ratiõis mẽsure: nõ respectu bonitatis loci: qa qd nõ est: nõ hz bonitatẽ nec maliciã. z hoc vẽit ad declarationẽ tertij capitis positi i. l. ij. in prin. s. eodem ti. zc. Ex. l. sequenti. C Condẽnatus ad locandũ ex cõpromisso pe nali si locat: z deide locatõĩ p̃trauẽiat an ab alia obligatione prima sit liberatus. I heres. C Si veditio fiat ex necessitate pcedentis actionis: actio ex eo p̃tractu cõpetit cum effectu nisi p errore facta fuerit. b. d. C Quero

aliqs vigore cuiusdã cõpromissi i quo erat ma gna pena dãnatus z grauatus fuit locare qñdã sũdũ q locauit z i p̃tractu locatõis nulla pẽa fuit appõsita vel modica. postea venit p̃tra locatõez qñt vtz possit agi ad penã in cõpromisso appõ sitã: an nõ ab alia obligatiõe sit liberat? eo ipso q locauit. z q possit agi z nõ sit liberat? vt casus hic q lz vẽdat nõ est liberat? ad idẽ. s. de arbi tris. l. iter castellanũ. s. i p̃trariũ e casus i. l. i. nũe rationib? i fi. j. de sol. Ad istã. l. z ad similes rñ de: vt dixi in. l. fideiusfor. s. fi. de lega. ij. z istam qõnem habui de facto in ciuitate nostra. zc. Enetur. C Ista lex venit ad de claratõz tertij capi. zc. Si uẽdidi. C Actio descẽdẽs ex cõ tractu cõpetit ad ea q ve niunt in pacto icõtinẽti appõsito. b. d. In hoc s. potes accipe q̃rtũ caput actõis ex eo p̃tractu q dũciat pactũ icõtinẽti appõituz s. l. e. j. s. p̃ri. Si locũ. Tenet veditõr si rẽ faciat deteriorẽ: anteq̃ tradat. b. d. z sic possit eẽ hic qñtũ caput: ad qd ista actio dat. s. fi. res factõ veditõris efficiat deterior. Si uas. idẽ dz itelligi de mẽsura z põ dere vasis zc. b. d. Sed si uas. C In locatiõe vel ven ditione vasis i dubio i telligit vt incorruptũ p̃stetur. C Op. s. zmo. l. in rebus. s. itẽ q scães. So. aliud i cõmodato qd sit grã recipiẽtis tñ. aliud in epto vel locato qd sit grã vtriusqz. C Quero ad qd teneat iste q dedit vas uitiosuz si fuit ignorãs: Rñdeo quãt mioris emptur? fuisse eptor. hoc pot pbari i. l. iul. in prin. j. e. ita dicit gl. parua q vñ additio. cõ tra istã ad ditõez vt casus. j. locati. l. s. j. ad des. s. i. ubi tenet etiã ignorãs ad itereẽ totale. z ter. hic in fi. dicit hoc idẽ in locato qd in re vedita. z fm hoc eẽt speciale in vase uedito uel locato: ut teneat ueditõr de euictione ip̃sius etiãz si fuerit ignorãs qd nõ est in alijs qualitatib?: vt. l. i. s. i. s. e. z. l. si seruũ in prin. de quo dixi in. d. l. i. reb?. s. itẽ q scães. dicã. j. eo. l. iul. i prin. z fm predicta iste. s. uenit ad declarationẽ scõi capitis in actioẽ ex empro positi. s. e. l. ij. zc. Si tibi. C Si res euicãt scõ eptoris d euictioẽ nõ agi. secus si scõ uẽ ditoris. b. d. z est sextũ caput huius actionis. s. si res euicatur. possit eẽ dici q contineat sub p mo. scz si res non tradatur. Si filiussa. C Ex hoc p̃tractu tenet filiussa. sicut p̃fa. b. d. z hoc est in omnibus cõtractibus preterq̃ i uoto z in matrimonio. zc. Si dolo. C In hoc p̃tractu uñ tacite p̃mitti doliũ malũ abeẽ. b. d. Vel aliter dol? i hoc p̃tractu cõmissus p actõz ex eo p̃tractu purgat. b. d. possum? dicere q ista e sexta clausula gñalis. s. q dolus mal? ab sit. naz scõa. s. fi. qlitas rei celef bñ cõprehendit sub ista sed de illa spãliter est cautũ: ut. l. i. s. fi. s. eo. ti. Si uẽditor. C Pactũ ne qd d eui ctioẽ teneat nõ pdest ei q scuit cãz ex q res euicere z tacuit. b. d. istũ. s. itelligas: si uẽditio est scã ignorãti. sec? si scãe ti. l. i. in fi. s. eo. istũ. s. itelligas q re euicta nõ dz agi de euictõe: qa tũc obstat exceptio pacti quo cautum est ne eo noie teneat. sed dz agi actõe ex empro ex clausula doli: qa sciebat seruuz alienũ z tacuit: ut. l. seruus quẽ in fi. j. eo. zc. Ex. l. sequenti.

text. decidit bal. q. l. l. fi. C. de pac. in ter emp. qd si tibi pmisi uendere sub pena. z uen didi: sed nõ tradidi: an i cidã in penã z uide ibi et determinat q non. ADDE qd si pmisi ven dere si habu ero licẽtiam a tali. j. tãtũ tẽpus z me dio tẽpore alij vendam an incidã in penã bal. cõ silio. ccc. cũ duobus se quẽtibõs se cudo libro. C Ad quid teneat. Ad d bar. in. l. i. in viij. colũ. de sent. q p eo qd interest. C Si veditõr i pn. zc. uide bal. l. i. i. in. ij. q. C. de pericu. z zmo. rei vẽ. z in. l. i. tra ditio. i. v. q. vbi limitat dictuz bar. hic.

Text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.

Ob causam. ibi dum dicit dedi tibi pecunia vt tibi stichu daret illa verba stichus dare o si exponerent. i. traderes esset emptio: sed qz stant pprie est factus innotatus: eo qz est promissus dari stichus in spe. secus si i genere. vide et tex. in. l. si qz substituto. alias si qz testis. s. fi. de lega. i. ADDE. qz consultat bal. consilio. clxxvij. iij. lib.

CSiqs vir gine. i prin. huius. s. rē. vide bar. in l. q vo. alias in. l. si diuor tio. et in. l. si id quod. de verbo. obli. CConditio ob cam. arra est factus in notatus quo et qua actioe petant. vide l. factus. s. fi. et ibi bal. in pe. col. C. de fide instru. et in. l. si. C. qn lic. ab empt. discē. et cum bar. hic pcor dat. Ang. et Jmo. in. l. si id quod. de vbo. obli.

CSiud est difficile. add bar. in. l. si fi nita. s. elegā ter. de dam. infec.

Quod nō possit. videf velle h bar. si notorius ē actorē hēre iusticiā vtrū deat emptor oio expecta re sniaz anqz restituat ad hoc vt possit agere d cui. p venditorē bar. hic q sic sed gl. quam ibi bar. seqf in. d. l. atq natura. s. cum me abñte di stinguit. aut emptor sit aut emptor igno rat hēre iusticiā actorē vi de glo. et ibi bal. i. l. si euz qd. C. d. cui. et in. l. si iō. in pn. ff. de eui ctione.

Quod sic pñu t3 imo. in. l. nō soluz s. morte. de oper. no. nū. et videf hoc velle bar. q si notorius ē actorē habe re iusticiam: debet emptor expectare se tentiaz ante qz restituat ad hoc vt possit agere de euictione: sed glo. est pñia in. d. l. vtiqz: quam ibi sequitur bar. nā distinguit aut emptor: scit aut ignorat actorē habere iusticiā vide glo. et ibi bal. in. l. si cū questio. C. de eui. et i. l. si. eo. in pri. ff. de eui. ADDE an emptor debeat expectare sniam bal. cōsilio. clvi. pri mo libro. et an venditori scienti sit denunciandū spec. in ti. de emp. et vē. in. s. fi. in vlti. vñ. dicit venditori in iudicio pñti scienti qñem motam esse denunciandū et idem tenet Jo. an. ibi in addit. vbi dicit eē casuz a ne mine pōderatum in. l. parentes in fi. C. de eui. alia que adducit ibi vid et de hac epistola alex. vide per eundem consilio. lxxvij. tertio libro.

ditor obliget ad dandū: sed esset tractus in noiat do vt des: vt. l. si. s. de pdi. ob cau. et iō il la verba vēdidit et tradidit et dedit q apponunt i tractib illō verbū dedit iproprie ponit: vt. l. dedit si ipse fuit dñs. alias dedit et tradidit idez iportant qñ apponunt sup cōtractu vēditionis vt. l. si stipulatus. j. de vsuris. rē.

Redibitorē. CActio ex empto da tur quandoqz vt ref vendita redibeatur.

Si quis uirginē. CSi emptor errauit i qua litate rei vēditore sciente quā si sciisset nō emif set hac actioe agif ad resoluēduz tractum. h. d.

CSi actio ex eo tractu dat ad resoluēduz contractum qñ emptor errauit in qualitate quā si sciisset non emisset rē.

Is qui uina. CHecc actio dat ad resoluēduz cōtractū qñ hoc est actus et pro restitutōe pñti: seu arrarū quo casu pcurrit cū pditōe ob cāz. h. d. CSi actioe ex eo tractu dari ad resoluēduz tractū regulariter ptra: vt. l. vēditi. C. e. fallit qñ hoc est actū expresse: vt hic. vel tacite: vt. s. pxi. s. qa ibi nō erat empturus: alias si sciisset corruptā: ita sol uit tex. i. l. sed et celsus. s. i. de ptabē. ep. CItē op. qz bec venditio erat rescissa solo pacto. vt. l. ab emptōe. s. de pac. So. hic agif ad resoluēduz q teno de facto pcessit. facit qd dixi tibi de ferijs. l. i. s. i. CItē op. qa nemo cōdicat rē suā preterqz a fure: vt. l. si. v. luff. quead. ca. So. dicit qz hic tran stulit dominiū: vel cū dicitur possessio nō pprie tas. CSi pditio ob cam nō hēat locum in cōtractib noiat: vt. l. si. s. de cōdi. ob cau. So. hic dat pro arra. sed arra nō est cōtractus noia/ tus. nec obstat qz venit in actione ex empto: qa illō verum sicut cetera pacta incōtinēti apposita nō tñ qz staret de per se contractus arre. rē.

Etiam si. CHecc ditor tenet p stare ser uum nō esse fugitiuū furtis vel noxijs obligatū. CSi pdi. qz nō tenet pmitte re ipsuz nō esse furez: vt. l. iul. s. i. j. e. So. fateor ptranū: s3 dz pmittere seruū nō eē obligatus ex furto pterito: nō aut ne faciat furtū i futur. rē.

Et ex empto. CSi nō obseruet quod debz actio ex empto cōmittit ad interesse totale. et de eo dedu citur intereē pliculare qd prestitū est si soluat in pecunia. sec si ipsa res tradit. h. d. CSi nō not. pp formā libelli de quo dixi in. l. i. s. e. CSi nō. ex natura tractus venire: vt vēditore pmittat empto ri hēre licere: quoz verbor significatiōe plene habes i. l. stipulatio ista hēre licere. j. de vñ. obl. CSi nō. qz pōt principaliter peti i libello q tradat res. CTertio no. qz h3 petat traditio rei pōt fieri pdenatio ad itereē dixi plene. i. l. i. i. pn. s. eo. CAlitio no. qz de itereē totali deducitur itereē pliculare. CQuero vtrū deat cauere euz

Ultimo scias. adde bar. in. l. si is cui. in pn. et ibi scripsi post barto. de ver. ob. et t3 bar. in. l. si constāte. in. iij. q. quart. q. pncipalis. sol. ma. et iō dicit bal. maxie per istū tex. in. c. i. in pn. qualiter dñs pprietate priue uetur. qz vbi requiritur misteriu iudicio in pbādo notoriū p snia h3 et ita t3. refert tñ quōsdā aliter dicere et ibi vide p eū. et de eo qd hic dicit q se

fideiussore vel sine fideiussore dic vt in glo. Itē quero cōtra nō cauentē sit cōdenatio ad itereē vtrum fiat executio statim. istud est difficile glo. hic videf dicere q nō. Cōtrariū dicit. j. i. l. ij. de eui. et iō dicendū est qz aut qz cesset pp dolum. et sit cōdenatio ad duplum: et actio in cōtinēti vt dca. l. ij. j. de eui. et de tabul. exhibē. l. locū. s. cōdenatio. aut sit absqz dolo: et tunc si ego volo extimationē eius qd interest hoc ē illi dubij eue tus quaten dānificari possum: et statim sit cōde natio et exactio: vt hic et fiet extimatio hoc mō. vē didisti mibi rē dando fideiussore idoneū ista ref valet. x. plus qñ dādo. i. illo fiet cōdenatio: vt. l. i. s. si heres. j. ad trebel. aut ego volo cōdenatio nē fieri in toto in quo dānificari possem vere i fu turū tūc dz differri exactio. vt. l. in. l. acq. si dele tum. s. ad. l. acq. ita dz intelligi ista glo. CAlitio mo qro que est rō dñe inter vñ. vlt. et penul. isti s. Rūdeo vt colligif ex sumario: qa i vñ. idēqz fuit prestitū itereē: in sine fuit pñta ipsa ref. vel intellige aliter fm glo. in vñ. idēqz. qz fuit presti ta cautio ideo nulla sit exactio. rē.

Optorē. CQui nō defendit rē emptā hac actioe ager si notoriū erat ementē hēre iusticiā h. d. CSi pdi. de. l. si seruus. in pn. s. eo. Sol. vt in gl. CSi nō op. et vñ qz nō possit agi nisi secuta sit snia: vt. l. atq natura. s. cum me. s. de ne. ges. So. ista est veritas qz semp requiritur libellus et se tentia. nō tñ h3 necesse emptor negare veritatez dz eniz bonā fidē agnoscere. grauat tamē se: qa i actione de eui. qñ ager ipse cōtra venditorē ha bebūt necesse pbare. CSi pdi. de. l. vtiqz. de rei vē di. So. eodem mō. CQuero vtrū isto casu qñ ē manifestū deat denunciari vēditore qz veniat ad defendēduz. gl. hic in fi. determinat qz sic et bñ quā vide et no. CAlitio scias qz quidā allegant istud pncipiū qz notoriū et snia parib passibus ambulāt: sed certe hoc nō probaf hic. nā vt dixi requiritur et sentētia in notorijs. et de appel. c. cū sit romana. s. i. CSi nō. et ad hoc ē allegaf qz ea que sunt notoria nō egēt probatōe. facit. s. q satisfda. cog. l. si vero p dānato. s. i.

Idē neratus. CEmptor dz ef fici potior in cau sa possessionis. h. d. rē.

Cassius. CQui cōsequutus est du plum ex alijs capitulis hui actionis nō agat. h. d.

Idēqz. CQui ex aliquo casu de eui ctione nō tenetur poterit cōue niri. si sciens est vel in dolo repertus fuerit. h. d.

Sententiā. CQui iuriconsultus dicit idē qz. s. s. pxi.

Si quis rez. CActio ex empto titur pro accessorio sicut pro suo pncipali. secus in actione ex stipulatu. h. d.

tētia inducit notoriū. add tex. in. c. fi. d cobabi. cle. et multi allegat Ange. in di sputatōe astē sis miles: in prin. d. Ant. et domi. Jo. de Jmo. i. c. i. vt lite. non cōtēt. super gl. in. vñ. nō vsequa qz seruat. dicit q snia facit notoriū ctiā si sit talis q tractari pos sit anteqz re tractet: et q notoriū non h3 vim snie t3 bal. in. l. i. C. ne fil' p patre. in. iij. col. imo di xit ibi qz v3 snia p noto rium. et adde bart. h. adde bal. in. l. fin. i. iij. col. C. de sen. paf. et in. l. is cui. j. de testa. et in l. i. c. d. cur furio. ran re quiraf snia sup notorio vide et Jo. cald. in repe titōe. c. i. no stra. de cōba bi. cle. et mu lie. gl. et doc. maxie Jmo. in. c. euiden tia. d. accusa. aliqd p pau. de lias. in. l. si vēditore. in ij. col. C. de emp. et vē. et ibi pōit qñ intelligaf q snia et noto riū equiparē tur. Et an re gratur snia i notorijs no tat Jmo. i. c. ad nostraz de iurciurā. eo. li. in glo. obseruāduz vbi et dicit: q i notorijs requiritur cita tio. h3 ordo iudicialis nō sit seruāduz in eis. vt ibi no. et no. ij. q. i. cū lothari us et p bald.

no. i. l. pbyteri. i. iij. col. d. epi. et cle. et qd dixi p bar. in. l. ij. s. si publico. de adul. i. l. col. p Jmo. i. c. fi. de cōba. cle. et multi vbi plene. an regraf iudiciarius ordo: et an regraf citatio p bal. in. l. ea qdē in. xij. col. et seq. C. de accu. ADDE q snia facit notoriū abb. consilio. xiiij. in. q. xiiij. et per bal. cōsilio. cxxvij. pxi. lib. et h3 notoriū releuet ab onere pbādi tñ debz allegari. fm pe. de ancha. cōsilio. cccclxxvij. q alle. gl. in cle. appellati. de appel. de qua gl. vid p sely. i. c. cū ordinē de recri. et de materia notorij uide p ipm alex. i. c. cū spāli et in. c. dilecto extra de appel. bC Jdemqz per bal. in. l. post pfecta que est. l. i. C. alias est. l. i. post. j. de

edili edicto. q. habet locum rei debitoria: et ibi eam sequitur simpliciter Ange. et ceteri docto.

¶ Sed ad fm dictu. adde no. Bar. in l. i. in. iij. col. in. vñ. oppo. de. l. iul. C. de senten. que pro eo quod interest. rē.

¶ Sedo mō obstat. adde bar. l. i. i. viij. col. C. d. sen. q. p. eo q. interest. rē.

¶ Offerri. i. prin. rē. Et solet allegari esse. q. qui est in mora offerendi et cō signandi qd d3 titio non pōt morā tī. tū in eo q. tī tū d3 alle gare. facit. l. si seruū. §. se q. ut de vñ. obli. r. i. auē. dof. data. C. de dona. as nu. l. nam cū vterq. ff. ne quis euz i. c. peruenit. de iureiuran. in c. constitut. l. edilef. §. si. de edi. edic. cum simili bus rē. i. co. pñ. rē. Ful. i. l. filie l3. C. de colla. itel ligebat istuz §. q. si ēptor agit ad rem venditaz d3 offerre pre ciū etiā si de p̄cio nō ex ci piatur alias si poterit ob tinere. moue tur p. ea q. ibi pulchre no. bal. q. ibi re. probat Lud. q. cū tex. i. d. l. filie super quo etiam se fūdabat ful. dicit nō cō ferēti liti de. negari actio nē intelligit scz ope exce ptionis. l. i. i. vñ. petitiō. r. ibi glo. s. ad mace. r. l. i. in prin. iun. cto. §. subla. ta. r. ibi bar. ff. ad trebel. Bar. in. l. nā r. postea. r. ibi scripsi. §. de iureiur. add q. bal. i. l. vni ca. l. i. vel. iij

questum in genere vtrum agere possit nō ob. quod dixi: q. fm hoc quāti minoris pretoria de beret eē p̄petua. nā contra ius ciuile datur ex eo quod respicit interesse cōe cū ius ciuile respiciat i teresse singulare. ¶ Euidendū est ergo in quo differat ista quāto minoris p̄pria a quanto mi noris ciuili. gl. mag. i. si. ponit aliquas dñas. tu dic q. pretoria datur solū pro illis rebus de quibus p̄uiderunt p̄tores ediles hec pro oibus. itē illa annalis ista p̄petua. itē ista quāti minoris emp/ turus eēt. illa quāti minoris res est. ¶ Sz ad h3 di ctum op. q. fm hoc venit interestē extra rem et sic op. j. e. l. si sterilis. §. cū per venditorē. r. s. e. l. i. So. ibi penf interestē: q. nō tradidit: hic ma/ le tradidit vt in glo. ¶ Itē op. q. quādo nō tra didit habet rō interestē extra rez. vt. l. liber homo §. si. j. de ver. ob. So. anteq. intrē gl. debes scire q. illa. l. obstat in duob. primo q. loquitur ad obli gationibus dādi: r. tū cōmittit obligatio ad in/ tereē qd est p̄tra cōem regulā: vt dixi in. l. ex emp to. s. eo. r. l. vbi at in fi. de vñ. ob. Rūdet glo. q. ibi erat dānu3 alij nō stipulatori: vt hic. r. rōnem dixi ibi. ¶ Sedo mō obstat q. ibi habet ratio i teresse extra rē: l3 in nō dādo peccauerit qd ē cō/ tra p̄dicta. So. ibi erat dāda pecunia in qua nō cadit interestē circa rez: vt. l. nūmis de in litē iurā. iō venit interesse eē rem. vt. d. l. nūmis. r. hoc est qd vult dicere gl. q. ex tali interesse ibi stipulatio assumit robur: quasi velit dicere cū interesse sin gulare nō possit venire hī rō interesse eē rem. ¶ Op. s. de eo qd certo loco. l. ij. Sol. ibi spāle dicit glo. dic vt ibi latius dixi. tū ad p̄posituz ibi pecunia erat in obligatōe. ergo habet rō inter/ eē extrinseci cū nō reperiat intrinsecū vt ibi dixi. ¶ Venio ad gl. mag. r. op. de. l. si sterilis. §. i. j. eo. So. due sunt opiones. illa est vera q. regula est q. ignorās rez vitiosam tenet quāti minoris empur? fuisset: q. regula fallit in tribus casibus ¶ Primo i vase vitioso vēdito vel locato: quo casu tenet vēditor ad totale itereē l3 fuerit igno rans: vt. l. s. ad des. §. i. j. loca. r. l. tenet. §. si vas l3 quedā gl. pua q. est additio ibi aliter teneat. vs gl. hic vt tenere istud. Itē fallit in seruo fure vbi i nullo tenet ignorās: vt hic rōnez dicit gl. q. q. libet d3 scire seruū esse furē. itē fallit in predio tri butario vbi ignorās nō tenet in aliquo. ratio q. d3 scire p̄dium esse tributariū eo ipso q. est puin ciale. ¶ Op. C. de sen. q. pro eo qd interest. l. i. vbi itereesse nō pōt transcedere dupluz. sed hic si de

col. C. ne lic. tertio prouoca. allegat contra id quod tenet ful. tex. cū glo. in. l. foror. j. eo. r. contra ful. in terminis. §. nostri expresse tenet Barto. in. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. §. de iureiuran. r. Bal. in. l. ij. i. fi. C. de bis que sub modo. r. Bald. in. l. si traditio. in. iij. q. C. eo. tit. r. bal. in. l. i. in vltima col. C. de vsur. r. vsusfruc. leg. r. Ange. in. l. iurifigentium. in prin. §. de pac. vbi hoc optime probatur dum tex. facit differentiaz in ter contract? nominatos r. innoiatos. q. hāc opi. videtur per multa p̄fir mare cuma. i. l. eū q. ita. §. q. ita. el. i. d. v. ob. fatēdh tū ē q. si iudex videt p̄ ciū eē solutū vēditori pōt et reo nō opponēti ex suo offō mādare emp to ri agēti q. soluat precij: l3 ad illud nō fit actū in iudicio: vt est tex. no. l. l. si pater in fi. C. eo. t. fm bal. ibi. sed Saly. r. ful. ibi §. p. l. iij. §. hoc at vi dendū. de dā. ifec. tū p. bal. vñ faciūt no. p. bar. in. d. §. q. ita. Et aduerte q. ibi vltio casu poterit iudex in snia dicere. p̄dēno venditorē ad tradē dum rē emptori emptore precij soluētē nō aliter. sicut i simili dicit bar. in. d. §. q. ita. facit ad predicta: q. exceptio q. vna cū actiōe nascit et si nō opponat pōt p. iudicē suppleri. l. lecta. in. v. dicebā. r. ibi bar. §. si cer. pe. bar. in. l. si vnus. §. pactus. §. de pac. r. no. in. d. §. q. ita. Sed qd si lata sen tētia fier executio an in executōe possit excipi de precio nō soluto vel de re nō tradita vide bar. r. qd ibi scripsi in. l. si duo. §. si q. iurauerit. §. de

iureiur. r. intellige istū tex. r. p. bal. in. l. ij. in. fi. C. de bis q. sub mō. r. in. l. si pater. C. de ac. ep. r. in. l. p. hāc. in. iij. col. de tēp. app. r. an sit nata actō precio nō soluto vide bal. in. l. si traditio. C. r. ibi gl. no. dicit q. si vigo re statuti vēditor nullā exceptiōne opponere possit qd tū ei p̄mittef vñ iure retentiōis rei loco pignoris. r. istū tex. et itelligit bal. in. l. i. C. de vsu.

¶ fru. leg. si a vēditore op ponat alias si r. idē raph. in. l. eū q. ita de vñ. obli. r. ang. in. l. ma ter. i. pñ. r. ibi p̄batur. §. h. pact. r. adde ad supradcā bal. in. l. si ex predijs. C. de cui. r. vi de h. pau. de cast. r. vide ad istū tex. q. dixi p̄ fulg. i. l. filie. l3. C. de col. dū te tigi vtrū sit necesse q. ita excepto tu si soluiti p̄ciū oppōatur p vēditore. nā ful. in. d. l. si. lie. ut. s. retu li r. p̄riuz. r. circa id qd tāgit gl. i. h. vide bar. i. l. si soluturus. j. de sol. i. v. q̄ro iuxta h. precio solu to rē. idēz se q. ut bal. i. l. si traditio. in. ij. q. C. eo. r. bar. in. l. situ las. §. pe. §. de p̄ben. ep. r. i. l. curabit C. eo. tit. de act. ep. Et si emptor prio soluit p̄tez p̄ cij postea sol uat aliā p̄tez an venditor teneat resti ture fruct? pro rata pri me ptis solu te r. dicit q. sic. idē sequi tur bal. p. iu ra supius al legata: l3 qd si vēditor ca dat a possessi one an possit agē hipothe caria vñ bal. in. l. si. C. cō mo. r. in. l. eū

bet extimatio doli trāscēdit duplum itereē cōis. So. hic totum istud itereē dñ ipsuz simpluz in/ tereesse. tū enī cuiusq. interestet q. ipsaz domū ha beret. ¶ Venio ad finē r. quero q̄liter teneatur iste q. promisit seruū esse fidū r. carum dixit vñ q. in totū. ar. s. de dolo. l. si qs affirmauerit. glo. de terminat cōtrariū r. bñ qd no. Assueratio ergo facta ab ignorāte facit cum teneri in oibus cas/ bus qbus nō tenebatur. nī tū tenet ad totale in tereesse: sed quāto minoris empuruz eēt. r. prin cipiū hui? legis referf ad illud caput quo vēdi tor tenet doli malum abesse p̄stare. put de tota li interesse loquitur. rē.

Si uenditor. ¶ Si p. dolum res pluris minorisue vē ditur p. hanc actionē purgatur. h. d.

Lū uenditor. ¶ Pactū q. qs nō teneat nō p̄dest in casib? in quibus uenditor sciebat r. tacuit. h. d.

Sed cum de facto. ¶ Ex tutoris ipse conuenit nō pupillus nisi in quāruz fact? est locupletior. h. d. ¶ Mo. q. sicut tenetur tutor ex suo dolo quādo ipse cōtrahit ita q̄ pu pillo cōtrahēti auctoratur. ¶ Op. de. l. si. de ad mi. tu. So. vt in glo. rē.

Offerri precij. ¶ Actio ex ēpto nō cōpe tit cū effectu nisi p̄cio integre soluto. h. d. vel ali ter. Ex p̄tractu vltro citroq. obligatorio nō po test effectualiter agi nisi ab eo q. totū p̄tractū ex parte sua iplauerit. h. d. ¶ Mo. qd dixi in sūma/ rio. r. iō qn ex parte vna cōtractus p̄mittit nō fie ri vñ q. ex pte sua nunq. possit ipleri cōtract?: vt no. in. l. i. in fi. mag. glo. C. de pac. r. l. siue apud acta. C. de tranfa. r. l. corruptionē. C. de vsuf. fa cit. l. plurib?. §. r. si placeat. j. de ver. ob. ¶ Que ro iuxta hoc precio soluto p. parte nō pōt agi ex vendito ad rē ut hic. ¶ Sed q̄ro an postea cum soluit aliā partē possit petere fructus p. rata ei? precij q. soluit. casus est in. l. si. in. fi. j. de fundo dotali. ¶ Mo. q. res vendita retinetur pro pigno re loco precij. ¶ Op. de. l. si res. r. de pigno. gl. so. tu dic res mea simpliciter etiam r. absoluta non potest mihi esse obligata. sed res mea que sub/ iacet restitutioni uel alteri debet tradi r. sic non est mea simpliciter illo respectu potest esse mihi obligata. probatur in. l. ex sextante. §. latinus. de exceptio. rei iudi.

cui. C. de act. r. obli. ADDE. q. ille q. offert precij deat realiter offerre voluit pe. de anch. consilio. cccxxij. Duo vero ad dictū bal. i. l. si pf. C. eodē acde q. idē voluit bal. in addi. ad spe. in ti. de snia. circa pñ. Duo at ad exceptionē precij nō soluti adde pau. de ca. consilio. cxxij. r. d. intelle ctu huius. §. vide ang. consilio. cxxij.

¶ De fundo dotali. hēs hic an pp. precij nō solutū ex p̄ctu emptōis de beant vsure precij. sed dubiū est qd in precio nō soluto ex pacto de ven dēdo an debeant vsure r. dicendū q. nō: q. aliud est vendere et aliud est pactū de vēdendo. l. i. C. de pac. pig. r. ibi Ja. but. r. ang. glo. in. l. i. bonefi dei. ff. de eo q. certo loco. r. q. voluit Ang. in cōsilio. clxxvj. incipiete ex forma r. serie dictoz instrumentoz: r. facit cle. i. de renū. vbi dicitur q. aliud est renūciare beneficiū aliud pactū de renunciādo. r. faciat. l. si quis argentū. C. de donat. r. q. p. illā. l. dicit Saly. r. alij in. l. in bonefidei. alias in. l. legē. C. de pac. dū dicit q. aliud est donatio aliud pactū de donādo r. facit. l. i. ff. de admini. tu. r. facit. l. si sterilis. §. si tibi fundo. j. eo. r. l. qui fundū. §. de p̄ben. ep. ergo in pacto de vendēdo nō pōt hēre locū quod dicit in. l. curabit. de act. emp. vbi emptor q. percipit fructus rei empte tenet ad vsuras p̄cij nō soluti: q. tales vsure sunt p̄missē de iure cangi cō vsqz ad probabile interestē ne quis locupletet cū aliena iactura. r. ibi

glo. voluit qd separata emptioe re tñ nō tradita emptor agit vt tradatur res cū fructib⁹ an etiā vt soluat precium cuz vsuris. gl. decidit qd sic. qd gl. allegatur pro singulari in l. petēs. C. de pac. r. glo. in. c. cōquestus. de vsur. que dicit qd possunt peti vsure tanq̄ interesse. r. ibi dixit pe. de an eharano qd interesse nedum consistit in dāno habito: sed etiā in lucro ces sante vt ēt si

vēditor erat solit⁹ merca ri r. si habuit set pecuniaz in termino cō suto lucra tus fuiset in mercimōijs. bñ facit qd habet in illo s. alias i. d. l. curabit: vbi si ēptor scio si soluto ha buit rē ven ditor petit i teresse: s; ex pacto de vē. dēdo ista ces sant qm̄ talis presumit p. ctus qualio appet in sui pma figura. l. q̄uis. C. si qs alti vel si bi. c. ille vos de pig. c. ad nostrā. d. ep. r. vē. r. q vo luit bal. i. c. i. de feudo iui cez. l. pmissio rie. r. in. l. cū p̄tib⁹. C. de pba. r. i. c. i. de seu. s; i p. ma sui figu ra sonat i pa ctū de vēdē do r. nō i vē ditionē. ergo i pacto d vē dendo p̄tio pcepta ex re scio nō solu to extenuat forte. i. p̄ciuz vt. l. i. r. ij. d. pig. ac. fac. c. l. in vñ. si for tē suā rē. de vsur. vbi est casus. facit. c. fm. r. c. cōquestus co. ti. qd aut sit dicendū qñ in tali pacto de vendēdo fuiset datū aliqd̄ noie arrarū. r. dicunt qd sunt pro pte precij iuxta no. in. l. fi. C. de spōsa. r. in. l. titia. de v. ob. r. in. c. gemina de spōsa. r. presumit mutuū illud datū noie arrarū in pacto de vendēdo qd sit precij p̄ctus emptiois r. voluit palliare r. occultare qd cēt mu tuū sub falso noie venditionis sicut sepe numero videmus in simili i mu liere vt possit donare viro cōstante matrimonio fingit se vēdere. l. si spō sus. s; circa de dona. inter viz r. v. q. ij. si sacer dotes. sicut qñ mulier cō stituit se pncipalē qñ vult fideiubere. l. q̄uis. ff. ad vell. xiiij. q. iij. p̄teriq; r. ibi glo. r. gl. in. l. scire leges. s; de legi. quā allegat ang. pro singulari. r. Bal. in. l. nō dubium. C. de legi. Ideo quādo videmus istas isolitas cau telas in p̄ctibus voluit glo. sing. in. l. si quis sub conditione. ff. de condi. insti. r. ibi bal. qd inducāt presumptionē fraudis. r. sic presumit mutuū. Ideo cēt vsura si peteret accessiones. facit gl. valde sin. in. l. cū allegas. r. qd ibi bal. C. de vsur. r. qd habetur in. c. significavit de censu. cum eniz ibi sit mentio precij presupponitur qd sit venditio. l. i. s; qd superficiem. r. ibi bar. ff. de suphc. r. ibi bar. glo. r. bar. in. l. apud celsum. s; sed cū de auē. ff. de doll. excep. r. in. s; sed legitima. in ea. l. tex. in. l. fi. C. de predi. curia. li. p. glo. r. bal. in. l. cū dotem. C. de iure do. r. in. l. i. in. vj. q. ff. pro socio. r. l. ex conuēctione. C. de pac. do. Abb. in. c. ij. de postul. ergo sequitur qd fuit venditio: sed cū in instrumento dicit expresse qd fuit pactū de vendēdo ap paret qd huiusmōi instrumentū cū sit in se variū r. cū clausulis incōsuetis incōsuetū est qd in pacto de vendēdo debeant arre qd presumit vsurariū vendicat sibi locū dispositio. d. l. iij. C. plus valere. quo casu dixit p̄ter. de ancha. in. d. c. ad nostrā. de emp. r. vē. qd l3 pactū adiectū sit licituz: vt l. ij. C. de pac. inter ep. r. vē. r. anteq̄ reducā scūdus emptor cōquest⁹. tamē hoc fallit quādo in pacto lucratur fructus vt ibi. r. no. per gl. i. d. c. de reuendēdo cōcurrunt alie cōiecture per quas presumi pōt contra ctum fuisse simulatum r. in fraudē vsurarum. Itē facit ad hoc glo. valde sin. in. c. p̄teriq; xiiij. q. iij. de qua fecit festum Joan. cal. in repetitione. c. nauigāti. de vsur. r. Saly. in auē. ad hec in. xiiij. q. C. eo. ti. de vsuris. r. d. Laurentius in suo tractatu de vsur. q. viij. que voluit qd si aliquis vendit pecuniam negociatori vt inde emat merces r. det sibi partem lucri qd ta

Si fructibus. C. Fruct⁹ extan

tes seu pendētes vident vēdita re p̄siones rē. qd debent occasioe rei ex re debent vēditori l3 cedere teneat empro ri. h. d. C. Circa istud vide. l. fi. s; fi. j. de iure fil. r. ibi dixi. d. hic qd actio d3 cedi si res extat p̄tra. no. in. l. arbitrio. s; de dolo. r. ibi dicā. r. p. l. i. l. nō moritur. C. de p̄trahē. emp. C. Itē op. j. ea. l. s; idē celsus. So. ibi precij succedit loco rei. vñ res nō dī amissa. hic qñ res est simpliciter amissa.

Si titius. C. Alluuiō supueniēs añ

ad mensurā si fuit ignorās. secus si sciēs. hoc. d. C. Op. incrementū d3 cedere lucro ēptoris: vt i sti. de cōtrahē. emp. s; si p̄ ēptionē. So. illa ē ve ra qd hic fuit facta vēditio ad mēsurā in p̄trario simpliciter. itelligo aut ad mēsurā fieri qñ cōsti tuitur p̄ciū p numero mēsure. sec⁹ si dicerē vēdo tibi tale p̄diuz p mille r. dico qd sunt cētuz iuge ra tūc eniz nō dī vēdi ad mēsurā r. tūc indistete tenebit vēditor: l3 alluuiōe decreuerit: qa mod⁹ minor reperit: vt. s. e. l. in p̄n. C. Sed si vēditor vēdit ad mēsurā dicitur venditio p̄ditioalis. me rito incrementū qd accedit rei añ mēsuratiōe p̄ dest vēditori: vt hic. r. l. in vēditōe. s; i. s; de pic: r. pmo. rei vē. r. l. qd sepe. s; in bis. s; de contrahenda empt. rē.

Si fundū. C. La lucratia cū nō lu

cratua p̄currit. h. d. C. In hac actōe venit dolus r. cul pa circa ipsaz rem r. circa accessoria. h. d.

Idē celsus. Quādo pars p̄ diuiv

so actione personali de betur illud qd ex diuisione debitori obuēit ex vi gore eiusdē obligationis debetur. h. d. C. Op. s; cōi diuidū. s; si debitor. So. hic debet fūdus actōe psonali. ibi actōe reali. vñ nō p̄iudicaf cre ditori ignorāti nisi ipsemet diuifiss; r. sic si ob. l.

lis contractus nō est licitus si periculum spectet ad accipientem pecu niam: quia videtur esse cōtractus mutui. r. idem voluit bal. in. l. i. C. po soci. in. x. q. r. idem voluit Saly. ibi. r. sic colligitur ex doctrina illius glo. qd si lucrum spectat ad vāntem periculum spectat ad recipientem cōtra ctus est vsurarius. sed ita fuit in casu nostro: qd lucrūz voquit ex pecunia

cū in fundo. s; pe. j. de iure do. vbi ipse maritus diuisit qui hēbat ius i re. merito illud qd sibi ob uenit in cāz dotis p̄uertitur r. est istud ad vngu em cōtra opi. H3o. in. l. qui rome. s; duo fratres. j. de p̄bo. obl. vbi videt dicere qd post diuisionē frater cui defertur fidei cōmissum nō pōt petere nisi illā partē quā alter frater hēbat iure p̄prio non illam quā habuit ab ipso fratre qui non pe tit: quod est falsuz. cū eniz fidei cōmissum debeat ur actioe personali ex testamēto: istud quod do nauit cuiq; fratrum in partē cadit in eā obliga tione sicut ab initio erat. p̄ diuifio vt hic: maxie cum ipsemet qui inuicē erant creditores r. debi tores diuiserant. ar. d. l. cum in fundo. s; pe. dixi in dicto. s; duo fratres rē.

Si quid seruo. C. Quicq; lu

cratur seru⁹ ven ditoris pertinet ad emptorem. rē.

Ex vendito. C. Dicitur est. s; de

act. ex empto. nūc vi dendū est de actione ex vēdito. C. Op. fructus spectant ad emptorē a tēpore contractus: vt. l. curabit. C. eo. ergo currunt vsure. So. vt in glo. C. Itē op. glo. qd precaria possessio nō vī tradī ta: vt. l. rō. s; fi. s; eo. So. vt in glo. r. bene.

Si inter. In actōe ex ēpto venit illud

qđ deuenit in pacto inconti nenti apposito. rē.

Preterea. Sumptus facti in re vē

dita per actionem ex vē dito repetuntur. h. d. Ex. s; sequenti.

Si procurator. C. Ex vendi

tionē procu ratoris dñs obligatur r. sibi actio queritur. h. d. C. Quero cū ex p̄tractu procuratoris dominus teneatur vtili ad exēpluz institoris vt habuisti in

sicut iste qui dedit pecu niam. r. peri culum est il lius qui re cipit pecuni am qui habz necessē red dere vel sibi computari. ergo est in terim debi tor quantita tis. l. incendi um. si certuz petatur. ADDE. qd aliud sit vē dere aliud pactuz d vē dēdo. p̄ dau. de castro cō filio. cxxij. r. cūdez alex. cōfilio. lxxij. li. an aut sit licituz da re pecuniam mercatōi cū hoc qd capi tale sit saluū vide plene Ro. consilio. cxxvij. Bal. cōfilio cxxj. v. lib. a C. Si fructi bus. in prin. huius. s; rē. vide bart. in l. si filio. s; i. de verbōrū obligation. vide. q. not. per bar. in. l. cū filio. in fi. de le. i. r. cū dicitur hic d pensionibus perceptis: an petā ut fru ctus vel vt i teresse p̄ p̄

torē vide p bal. i. l. si traditio. in vlt. q. C. e. r. gñaliter quō fruct⁹ p̄siones debeant ēptori vide oio bar. in. l. fi. j. de iure fil. hic allegata. r. bal. in. l. i. in. iij. col. C. de vsu. r. fruc. lega. ADDE. Ro. consilio. r.

bc Si titius i prin. huius. rē. Et per ista pōt decidi qd no. vēdidi funduz expressis cōsibus r. dixi qd erat duoz modioz si r. peritur maioris q̄ titatis: an cedat ēptori Qld. cōfilio. cxxij. cōsuluit qd qñq; loquēs vñ terminis denotātib⁹ certā mēsurā: tūc nō venit id qd cū plus sicut est p̄ decept⁹ in mēsurā agit ad supplementū. c. p tuas. de dona. qñq; vñtur terminis denotātib⁹ spēs seu certū corpus l3 adiectaf certū numerū vel mēsurā: tūc id qd est plus cedit ēptori. qd mēsurā vel nūerus hoc casu videt adiect⁹ cā demonstratiōis r. falsa demonstratiō nō vitiat. l. demonstra tio falsa. exēpluz si dixi vēdo tibi talē fundū sic confiniatū: qd est triuz mo dioz. sec⁹ si dixiss; vēdo tibi terrā. iij. modioz in talibus cōsibus. et istis adde no. p bal. in rubrica. C. de p̄ben. emp. in. xij. q. per do. p̄ de. de ancha. r. per p̄mo. in dicto. c. per tuas. ADDE qd deā old. sibi allūp̄it d. an. in addi. ad spe. in ti. de emp. s; i. in fine. r. vide p̄ dau. de castro con filio. cccxxvij. vbi aliam. q.

c C Solutio illa est vera. Et hanc solutiōem approbat bal. in. l. i. in. iij. op. C. de pericu. r. cōm. rei ven. r. in. iij. op r. adde qd no. bar. in. l. ij. in prin. s; eo. r. vide ēt bal. in. l. sicut. C. eo. r. ibi etiā in fi. t3 dictum bar. hic.

d C Lentū r. cum bar. hic trāsit bal. in. l. i. in. iij. op. C. de periculo r. com mo. rei vendi. per Saly. in. l. i. codem titulo. r. vide Barto. in consili. in questione domini cicoli de cantiano. r. quod dixit post bar. in. d. l. q se pe. s; in bis.

e C Idem celsus. In principio no. hic valē not. casum in quo quis cogitur emere vel alter cogitur vendere r. istum textum no. allegat Bar. in. l. serui. elect. s; i. r. ij. de lega. i. r. ibi latius per Bal. r. dominus Joan. r. Bal. in. l. i. in. ij. oppo. C. de pericula r. cōmod. rei vendi. Et dicit bal. in dicta. l. electio. s; i. qd ille tex. non habet locum in alienatione facta ti tulo lucratiuo. allegat. l. is qui fundum. de vsufruct. lega. Sed Barto. in dicta. l. serui. s; finali. tenet contra. r. hoc vide quod no. Bal. in. l. i. in prin. C. cōmuni diuidun.

f C Ex vendito. ad istum tex. vide que dixi in. d. l. curabit. rē.

¶ Mandau tibi. vide oio bal. in. l. cu per eos. C. si quis alteri vel sibi. z l. si mutua. C. de exercito. z ita et ista. q. sabbatina decidit ang. in. l. postes fio. §. si. de acq. pos. l. q. dno no acquirif actio imediate: vt est casus ibi ni si ex re seu precio dñi cempta in. d. l. pcur. z bic. ADDE alia. q. de pro curatore q habuit madatu ad emeduz funduz z dimidia q emit z pciu sol vit de dimi dio noie. d. alia dimidia partem emit noie suo z to tu possedit p xxx. anos an prescripserit z an tencat fruct? copu t arc vid io. an. in addi ad spe. d ep. §. i. vñ. non nunquam.

¶ Pena adiecta solutioni quantitatis dicitur adiecta in fraudem vsurarum in eo qui est solit? fenerari. **Idem pap.** Quia pena pñstens i qñtitate solutioni quanti tatis adijcitur in fraudē vs adiecta. h. d. C. opp. glo. s. de peti. heredita. l. vtrū. in fine. So. illa in telligif sm ista. C. p. glo. de. l. lucius. §. j. eo. cu similibus. So. ibi pena adijciebat factio hic qñtati. circa hoc vide qd dixi tibi in. l. sed z si quis? §. penul. si quis cau. sup vlti. glo. qd dixi. in. l. ro gasti. §. si tibi. z qd ibi p gl. s. si cer. pe. C. Que rit glo. vtrū hoc sit vey simpliciter q pena ad iecta videat in fraudē vsuraz. quida q sic in eo q solitus est. fenerari: alij q simpliciter z ista t3 gl. circa hoc: vide extra de penis. c. sua. C. Que ro qd si pena adijcitur in testō. Rñdeo ista. l. habe re locū: vt. l. iij. §. si. j. de an. leg. C. Quero vtrū ista vsura q debet ab emptore ueditori sit licita de iure cāonico. Rñdeo q sic qñ emptor pcepit fructus: qa tunc recipit usuras loco interesse ita tenet gl. z. C. e. l. curabit. z extra de usuris. c. con questus. C. Altiō qñt glo. quō procedit. l. apd celsum. §. labeo. j. de doli excep. q dicit q habet locū exceptio doli: in petitione plene. Solu. ibi op. exceptio doli: qa altero d3 esse cōtentus uel re uel pena. hic opponit exceptio: qa pena exce dit legitimū modum vsuraruz. zc.

¶ Si quis. C. Ex contractu facto cu pcuratore colludente vel cu3

faciūt presumi pñctū vsurariū. ergo zc. z. d. an. i. d. c. ad nostrā dixit q pui tas precij cu pacto de reuēdendo facit presumi pñctū vsurariū maxime si factū ē de reuēdendo p certū tps vel qñ voluerit veditor idē voluit gl. q reputat sin. in. c. pquestus z legtur Jmo. in. d. c. ad nostrā. accedat qd voluit arch. xiiij. q. iij. pteriāz vbi dicit pone q iste emit predium ab illo ea cōditiōe q si ipse ve lit istā tantā pecuniā red dere vsqz ad decēniū iste tencat ei red dere terram illā z iste sin gulis annis ex illa terra scipit fruct? tamē recepta pecūia red dit agrū re tētis oibus fructib? pec ptio pmittit ne vsurā. q dam dicit si hoc facit in fraudē vsura rum peccat moraliter ne q3 a peccato vsure defen dif. §. si hoc nō scē i frau dē nō peccat q3 talis dēt? eptiōis ē licit us. C. d. pac. iter emp. l. si fundū. §. si adijcitur hoc pactū q em pto ri restituat terram ista certū tps z veditor em pto ri det cer tā quatitate pecūie quo usqz ad dimi diā iusti pñctij ptingat talis dēt? iudica bis vsurari? l. cu bi. §. mo dis. d. trāsa. C. mā. l. p di uersas. alle gat qd no. p inno. i. c. ad nostrā. d. ep. z ven. refert postea ray. i sūma dicit q talis dēt? pñctū vsurari? ex eo: q3 modicū ē pñctū respectu valoris rei z ex eo q3 emptor pñctū exercere vsuras. allegat. c. illo vos. de pig. z dicit doc. in. d. c. ad nostrā. q archi. legtur illud qd voluit glo. in. c. pquestus de vsur. In Ancha. Ray. Jmo. z alij sequunt in veditiōe facta cu pacto de uendendo q de se veditiō est licita: z etiā pactū de reuēdendo est licitum. d. l. si fundū. §. modicitas precij iuncto pacto de reuēdendo reddit pñctum vsurariū. ideo nō debēt lucrari fructus: q3 etiā eēt vsura. ideo ex tenuant fortē. vsqz ad. §. si q3 nihil est. ADDE q plenius posui post ipm in. l. cūctos populos ubi uerba huius apostile inuenies.

¶ Si quis a pupillo. C. Clau dicat cō tractus si fiat cū pupillo sine tutoris aucte. h. d. C. Opponitur q contractus claudicare non de bet: vt. s. pximo. §. Solu. speciale est pp perso nam pupilli de quo plene videbitis in. l. i. j. de rescin. vendi. zc.

¶ Si uenditor. C. Per hāc actio nes cogitur facere quod deuenit in ipso contractu incontinenti ap posito. item q habet actionem ad commodum alienum agere cogitur. hoc dicit C. Nota. no uum modum agendi q ago contra te: vt agas simile in. l. cum in plures. §. messem. j. locati. z

¶ Si quis a pupillo. C. Clau dicat cō tractus si fiat cū pupillo sine tutoris aucte. h. d. C. Opponitur q contractus claudicare non de bet: vt. s. pximo. §. Solu. speciale est pp perso nam pupilli de quo plene videbitis in. l. i. j. de rescin. vendi. zc.

¶ Si quis a pupillo. C. Clau dicat cō tractus si fiat cū pupillo sine tutoris aucte. h. d. C. Opponitur q contractus claudicare non de bet: vt. s. pximo. §. Solu. speciale est pp perso nam pupilli de quo plene videbitis in. l. i. j. de rescin. vendi. zc.

¶ Si quis a pupillo. C. Clau dicat cō tractus si fiat cū pupillo sine tutoris aucte. h. d. C. Opponitur q contractus claudicare non de bet: vt. s. pximo. §. Solu. speciale est pp perso nam pupilli de quo plene videbitis in. l. i. j. de rescin. vendi. zc.

¶ Mandau tibi. vide oio bal. in. l. cu per eos. C. si quis alteri vel sibi. z l. si mutua. C. de exercito. z ita et ista. q. sabbatina decidit ang. in. l. postes fio. §. si. de acq. pos. l. q. dno no acquirif actio imediate: vt est casus ibi ni si ex re seu precio dñi cempta in. d. l. pcur. z bic. ADDE alia. q. de pro curatore q habuit madatu ad emeduz funduz z dimidia q emit z pciu sol vit de dimi dio noie. d. alia dimidia partem emit noie suo z to tu possedit p xxx. anos an prescripserit z an tencat fruct? copu t arc vid io. an. in addi ad spe. d ep. §. i. vñ. non nunquam.

Edibus. in fin. vide bar. in l. ij. §. de iurisd. om. iudi. z vide no. per glo. z doc. in l. ij. de verbo. signi. z adde bal. post Jaco. de are. in l. cetera §. hoc senatusconsultum. el. ij. de leg. i. per illum text. z in l. questum. §. pap. cum sequenti. de fundo instru. z in l. penul. ff. de verbo. signifi. cati. Sequitur. l. fumes. quam Barto. nō legit. Et per istam. l. z l. sequentem. z l. fundi. §. labeo. deci.

ditur que- stio vtrū vē dita domo cum colum baria veniēt columbi: qz aut sunt ani malia q̄ ibi ppetuo sunt mansura et venient: aut nō sunt per- petuo mansura: vt pul- li pisces z si- miles: z tūc secus. z an vēdita equa vel vacca vi deatur ven- ditus pullus qui sequeba tur cam. vi- de Bart. in l. si vt certo. §. vsqz adeo. §. cōmo. z vi di de facto allegari hūc text. cum. l. sequenti q̄ de domo di citur esse si- stula proten sa. extra de domo ita q̄ dominus po test vsqz ibi edificare ad idem text. in l. si aqua. de aqua plu. ar cen. ratio qz vsqz ibi dici tur eē de do mo p ista iu ra.

§. rilio in fin cipro huius. zc. vide Ra- pb. in l. si id quod ante. §. de verboruz obliga. z id quod scripsi post Jmo. ibi.

§. ad. l. rod. de iact. l. ij. §. fina. z de leg. i. l. si sic. §. fina. tamen ille qui cōuenitur: vt agat liberatur cedendo actionez: vt. l. ij. §. labeo. j. ne qd in lo- co publico. zc.

Edibus. C̄p̄incipit materia le- uis z hoc intēdit. Edib^o di stractis veniūt oīa ipsis affixā: z que ibi sunt ad perpetuum vsū edium. secus in his que ad tē- pus. vendito fūdo veniunt oīa q̄ sunt intra fun- dum ad perpetuam vtilitatem fundi: hoc dicit cum. l. sequenti vsqz ad l. veteres. zc.

§. sterilis. C̄ Licet Quāuis. emptor de- cipiatur in qualitate: actionem ta- men ex empto habet contra venditorem. z hūc casum habuistis. §.

Cum per uenditorē.

Contra non tradentem agitur ad interesse: qd est circa rem: nō ad id qd est extra rez nec ei^o habetur ratio. hoc dicit. Vel sic. quādo itereffe petitur propter moram in non tradendo nō ha- betur ratio interesse extrinseci. hoc dicit. quod nota. C̄p̄poni. q̄ consideretur interesse ex tra rem: vt. §. e. l. iulia. in principio. Solu. vt ibi C̄tē opponi. de. l. vna. in fin. C. de senten. que pro eo quod itereffe. vbi habetur ratio interesse lucri. glo. sol. q̄ hodie ista lex corrigitur. Guil. tangit in l. ij. z l. fina. §. de eo quod certo. loco doc. in. d. l. fi. vbi ego multum plene dixi.

Si tibi fundum. C̄ No. tex. ibi in partes precij cui adde. l. fundi partem. §. de contrahē. emptio. querit glo. an cogatur ei vendere: dixi plene. in. l. eum qui. §. qui iniuriaruz. si quis cau- tio. zc.

Qui domum. C̄ In obligatio- nibus annuis al- ternatiue conceptis licituz est quolibet anno va- riare. hoc dicit. C̄p̄poni. de. l. si ex toto. §. i. j. de leg. i. Solu. glo. i. in eo anno variare nō po- test: sed pro toto illo anno debet habere domū vel. x. sed pro sequenti anno potest variare. Sz contra hoc q̄ stipulatio annua vna est: vt. l. sicu- ti. §. i. j. de verbo. obliga. ergo semel potest tan- tum eligi pro toto tempore non singulis annis vt. l. si ex toto. §. fina. de lega. i. Solu. illud est ve- rum quando per stipulationem simpliciter que- ritur creditori z ab eo nihil est implendum. se- cus si per eum aliquid esset implendū: tunc enī pro quolibet anno vna stipulatio esset: vt. l. ser- uus communis meui. §. i. j. de stipulatio. seruo. ita in proposito ille qui sibi excipit non est cre- ditor simpliciter: sed pro ut est implendum: te- netur enim vti arbitrio^o boni viri: z pro quoli- bet anno dicitur vna obligatio ideo variatio ad- mittitur. C̄trem opponi. de. l. in cause. in fin. §. de procu. glo. non soluit. Sol. ibi erat vna ad ministratio ideo nō potest variare. hic vero erāt plures obligationes. zc.

§. quis seruum. Qui mittit seruum venditum tenetur emp- tori ad interesse in quo venit quicquid haberet

Cum per venditorē. In principio ad intellectum huius vide per Bar. in l. i. §. de condi. indebi. in vltima col. in vñ. an autem tale. z istuz §. non intelligas habere locum in pecunia numerata: quia in illa bene ve- niret interesse extrinsecum. l. liber homo in fine. z l. si pena. de verboruz obligation. z in l. nummis de in litem iuran. cum ibi no. vtrobiqz z q̄ non veniat interesse ex- trinsecum te- net glo. pe- nulti. z bal. in. l. cum vē ditorem. C. eo. refert ta- men ibi bal. q̄ Nicolaua mat. tenebat contrarium zc.

si manumissus nō esset. hoc dicit. Vel aliter pro- pter necessitatem precedentis contractus valet pactum de futura successione. hoc dicit. C̄p̄- poni. q̄ pactum de futura successione nō valet: vt. l. fina. C. de pac. Solu. hic fit pactum istud ex necessitate precedentis contractus. dixi in. l. sti- pulatio hoc modo concepta. j. de vbo. ob.

§. seruus. C̄ Res empta p seruum fructuari- um acquiritur ei ex cuius peculio solui- tur precium si soluat vusufructu durante. alias indistincte queritur domino.

Seruum tuum. C̄ Istum. §. habes de ver- bo ad verbum in. l. cum fundus. §. seruum tuuz imprudens. §. si certum peta. ideo examina euz vt ibi per gl. z docto. z breuiter hoc intēdit. Ab eo qui ex re mea factus est locupletior possuz cō- dicere z ipse a me quod expendit repetit. h. d.

Seruo. C̄ Qui fideiubet p seruo ven- dente tenetur sicut si fideiube- ret pro libero homine. h. d.

Si pendentem. C̄ Si tor re non tradita agit ad precium exce- ptione repellitur post rem traditam si emptorē impedit alijs actionibus competentibus conue- nitur. hoc dicit.

Mediā mibi. C̄ Actio ex vendito informata non nouatur per stipulatio- nem penales: sed ex actione secuta stipulatio pe- nalis per eam ope exceptionis perimitur: ipsaqz per actionem ex stipulatione penali ipso iure tol- litur quatenus concurrat. hoc dicit. C̄ Diuide primo ponitur thema. C̄ Secundo responderet questionem tacite resultantem ex predicto themate. C̄ Tertio responderet cuidam questionem tacite re- sultanti ex predicta responsione. C̄ Quarto re- sponderet cuidam alteri questionem resultantem ex se- cunda responsione. secunda ibi responderet. ter- tia ibi. z si consecutus. quarta ibi. si ex stipulatu. z sciendum est q̄ prima pars habet duas lect. se- cunda vna tantum. tertia habet tres lect. quar- ta vnam tantum. C̄ Pono casum fm illam lec. quam credo veram per totam. l. pone vendi disti mibi predia pro certo precio: z cōueni pa- cto nudo: vt scriberem tibi librum q̄ si non face- rem promisi penam per stipulationem. ecce the- ma ex quo sequitur hec questio tacita si non feci quod conueni: z sic stipulatio penalis est cōmis- sa: vtruz actio ex vendito informata ex pacto in- continenti apposito nouetur per stipulationem penalem si est cōmissa. Sequitur secunda parti- cula in qua est responsio z responderet iuriscōsul- tus q̄ per stipulationem penalem commissam actio ex vendito non nouatur neqz perimitur: sed possum agere ex vendito ad interesse anteq̄ agam ex stipulatu ad penam. hoc dicit. Sequit- tertia particula ibi z consecutus in qua sic pono casum uide q̄ actio ex vendito non tollitur per stipulationem penalem ipso iure. C̄ Sed quero utrum exactione secuta per actionem ex empto uel vendito ad interesse stipulatio penalis tolla- tur per illaz exactionem. Respondet iuriscōsul. q̄ stipulatio penalis nō tollitur per illā exactio-

non veniat interesse ex- trinsecum te- net glo. pe- nulti. z bal. in. l. cum vē ditorem. C. eo. refert ta- men ibi bal. q̄ Nicolaua mat. tenebat contrarium zc. dC Arbitrio p̄z in. l. huic stipulationi i fine. ff. vsu- fruc. quem ad. ca. iūcta l. i. eodem ti- z q̄ talis fru- ctus cohere at p̄sone: pa- tet quia non trāsit ad he- redeo. l. ha- bitatio. C. §. vsufruc. l. si habitatio p̄ princi. §. de vsu. z habita zc. C̄ J q̄ ser- uū. In princi- huius zc. ad de text. z ibi no. gl. z bar. in. l. si constā te. §. si vir- sol. mat. zc. C̄ U pen- q̄ dentē z In fin cipro vtrum ipediēs ali- que vti iure suo teneat i iuriaruz. ad hoc allegat istū tex. bal. i rubrica. C. d vsuf. q̄ sic z Redia. p In fin. vid qd hic scripsi p̄ bal. in. l. cuz pponat i fin cipro. C. de trāfac. z bar. in. ij. col. i. l. petēs. C. de pact. venio ad aliā glo. dic latus p̄ doct. in. l. si duo. §. i.

nem ipso iure: sed ope exceptionis doli si tantum fuit interesse quod erat in pena. hoc dicit. **C** Sequitur quarta particula ibi: sed ex stipulatu. in qua pone casum sic. vidi quod actio ex stipulatu ad penam tollitur per exactionem secutam per actionem ex vendito ope exceptionis. quid econuerso si primo egerit actione ex stipulatu ad penam et exegit an tollatur actio ex vendito ad interesse. respondet iurisconsultus quod tollatur actio ex vendito ad interesse ipso iure quatenus concurrat cum ipsa pena exacta: sed in eo quod excederet non tolleretur. hoc dicit. **C** Veram habes lect. in hac. l. sed quod alie lec. sunt ideo reassumo qualibet partem. et prima pars legitur duobus modis vno modo quod si pactum appositum in venditione fuerit nudum: ut posui in casu. et si hoc non habet contrarium. **C** Secundo modo legitur quod si pactum de faciendo aliquid fuit stipulatione vallatum. Et si istam lec. op. extra glo. quod pactum est stipulatione vallatum agit actione descendente ex ista stipulatione: ut in si. de ver. ob. in prin. non actione ex vendito informata. Rursum quod potest agi vtrique: et sic non. sed ista lec. quod actio ex contractu ita informata per pactum incotineri appositum vestitum sicut per pactum nudum. **C** Secundo opponi. quando stipulatio continet illud quod deuenit in contractu: actio ex contractu nouatur per illam stipulationem: ut. l. duo societatem. s. pro socio. et ibi non. sed glo. ergo hic si pactum secundum fuit stipulatione vallatum actio ex vendito non potest ad id quod deuenit in pacto: et si peteret nouare. Rursum quod d. l. duo dicitur aliter intelligi: ut ibi dixi et sic non obstat. sed intelligendo si glo. dicit quod stipulatio sequens nouat actum ex contractu quod continet illud idem quod in contractu principaliter veniebat. secundo si continet illud quod contractum informat non principaliter in contractu veniebat: ut hic. et istud est notabile. **C** Venio ad secundam partem et ista habet vna lec. tamen si omnes. s. quod actio ex vendito informata non tollit nec nouat per omissionem stipulationis penalium. hec sunt difficultates contrariae quae dicuntur in sequenti parte ut seruetur ordinem glo. **C** Venio ad tertiam particulam ibi. et si secus. et cetera. quod legitur tribus modis. Primum modo quod egerit actio ex stipulatu ad penam: quod si vtrum tollat actio ex stipulatione interposita ut fiat quod potest. Rursum quod ope exceptionis tollit. hac lec. potest illa glo. puula super verbo fuerit ibi vel dicit quod tamen. et hec lec. non plene. primo quia non congruit si seruetur. enim dixerat quod poterat agi ex vendito: vnde si similiter debemus intelligere quod sequitur. et si secus fuerit. s. per actum ex vendito. Preterea actio ex stipulatu ut fiat quod potest petit ad interesse. ergo ex actioe secuta ex stipulatione penali in quantum concurrat cum interese dicitur ipso iure sicut actio ex vendito quod similiter ad interese potest: quia eadem est ratio: ut uidebitis. sed id alij legunt alio modo. s. quod si actum fuerit actione ex vendito informata ad interese tollit actio ex stipulatu: ut fiat quod potest et sic non loquitur de stipulatione penali. hec lec. ponit in principio. ma. glo. ponit et in prima glo. **C** Ad hac lec. op. si glo. quod sunt actioes due pariter principales. vna non dicitur tolli per aliam: ut. l. generaliter. et. l. si reus. j. de fideius. et. j. de re. iur. l. nemo. s. quotiens habet. Sed hic est huiusmodi: quia ita est principalis actio ex vendito sicut ex stipulatu: ut fiat quod potest et econuerso. So. glo. quod illud contingit per quaedam rationem. nam actio ex stipulatu: ut fiat quod potest uenit tollit per stipulationem penalem. stipulatio penalium tollit exactioe secuta per actum ex vendito: ergo per quaedam rationem tollit stipulatu ut fiat quod potest ita dicit glo. hoc non plene. primo: quia cum actio ex vendito et actio ex stipulatu ad id quod potest competat ad interese et eodem respectu exactioe secuta tollit vna

per aliam ipso iure sicut cetera persecutorie: ut. l. si per fure. j. de p. di. furt. et. j. de exceptioe rei iudi. l. iij. et. l. iij. Preterea frustra hoc diceret quantum per ne noie stipulatus est. nam cum tamen sit interese si agit actione ex vendito respectu eius quod non est factum quod potest contingit si agit ex stipulatione: ut fiat quod potest uenit ipse tolleret vna per aliam: nec etiam quod deuenit de excessu cum ibi non sit. et id alij legunt. **C** Tertio modo aduerte. s. quod hic querit si actum fuit ex vendito: an tollat stipulatio penalium. et hec est haec: ut dixi in positione casus. sed quaedam dicunt quod hic casus non est in hac. l. sed haec vide glo. que est ponit sic vide ibi et si ageat. et cetera. et ista lec. est vera quod tamen patet fortissima contraria: ut dicitur in parte sequenti. **C** Venio ad quartam partem si ex stipulatu. et cetera. hec pars habet vna lec. si omnes sed quod si primo actum sit ex stipulatione ad penam actio ex vendito tollit ipso iure in eo quod potest. sed hic uidebatur est ratio quare actio ex stipulatu penalium non tollit exactioe secuta per actionem ex vendito ope exceptionis: sed econtra ipso iure. glo. reddit rationes: tene primam rationem que est haec et tene glo. ibi: sed secus sit econtra. ubi ponit hunc casum et ista rationem. vide glo. ista. dicebat vobis quod est ratio diuersitatis quod actio ex stipulatione penalium. et cetera. dixi quod teneres primam rationem glo. et ex hoc sequitur quod si primo actum fuerit actioe ex stipulatu: ut fiat quod potest et secus fuerit interese actio ex vendito informata ipso iure tollat: quia similiter ad interese dicitur quod cessat per exactioem. Istis lec. sic explicatis habet ex. l. ista quod actio ex vendito non nouatur per stipulationem penalem. Item quod actio ex stipulatu: ut fiat quod potest uenit similiter non nouat per stipulationem penalem. sed econtra hoc op. quod imo nouat: ut l. obligationum fere in si. j. de ac. et ob. vel si dicas quod fuit actum ne nouet vtrunque poterit peti: ut. l. ita stipulatus in si. j. de no. **C** Vnde timore quaedam procedunt contrarium. s. quod nouet. et quod hic dicitur de exceptione intelligit de exceptione facti non iuris. et si dicas. ergo eodem modo tollit vna per aliam cuius contrarium vult dicere iste tex. dicit glo. in alio est dicitur quod in his. vide glo. ibi. ite ad id quod hic dicitur vtrunque ibi. est et alia dicitur. Ista so. non est vera: quia tex. directo dicit quod actioe ex vendito potest agi: ergo non est sublata. Item tex. facit dicitur vtrunque tollatur ipso iure an ope exceptionis. ergo loquitur de exceptione vera. vnde alij dicunt: ut sequitur in glo. quod actio ex stipulatu: ut fiat quod potest conuenit cum sit contracta verbis tollitur per actionem penalem ipso iure. actio ex vendito que contrahitur consensu non tollit per stipulationem penalem: sed per exactioem factam ex ea. vide glo. **C** No. ista so. lu. qua videtur tenere. Sed de no. ope. nun. l. in prouinciali. in distinctione magna: tamen hec solu. non placet: quia est contra tex. in. l. apud celsum. s. labeo de doli. excep. et. j. de verbo. obli. l. q. rome. s. duo fratres. ubi si precedit stipulatio non nouatur ex sequenti stipulatione penali. unde quidam alij distinguunt. aut precedit obligatio beneficii et non nouat: ut hic. aut stricti iuris et nouat: ut in contrariis. ista reprehenditur per easdem leges. Et alij ut dicitur de cu. l. l. rescriptum. s. si pactum. s. de pac. dicit: aut precedit obligatio iurisdictionum: et non nouatur per stipulationem penalem: ut hic. et. l. si quis a socio. s. pro socio. aut obligatio iuris ciuiliis. et tunc nouatur: ut. l. obligationum fere in si. Ista opi. non placet primo per tex. et glo. in. l. i. C. de iur. emphi. Constat enim quod contractus emphiteoticus est de iure ciuili et non nouatur per stipulationem penalem. Preterea probatur per dictam. l. apud celsum. s. labeo. et. d. l. qui rome. s. duo fratres. Quid ergo dicemus. breuiter opi. mea est in hac materia. aut precedit obligatio ex causa onerosa et nunquam nouatur per stipulationem penalem sub

C Ipso iure hoc est exactioe sequuta sup pena tollitur actio ex vendito ipso iure.

C Vide glo. fundamenta. l. l. est articulus de quo per bal. et modum in. l. rescriptum. s. si pacto. ff. de pac.

XVIII

secutam siue sit stricti iuris: siue bone fidei siue iurisdictioni: siue iuris ciuiliis quocumq; modo contra hitur: vt hic z. l. si q; a socio. s. p. socio. z. dicta .l. apud celsus. s. labeo. z. l. q. rome. s. duo frés. aut pcedit obligatio ex causa lucratiua: z. tunc nouatur per sequentem stipulationem penalem: vt. l. i. j. de penu. le. z. l. i. s. item si ita. j. ad. l. fal. ita itelligo. l. obligationum fere. in fi. z. l. ita sti pulatus. in fi. Alij vt Azo dicunt: z. nuc itro. glo. ibi. vel melius fm Azo q; hic fuit actum expresse ne nouaret fm ista tēpora. hodie nō fieret nisi ageret: vt. l. fi. C. de nouat. istud nō placet: quia q; hic istud fuerit actum est diuinare. ad illud quod dicitur q; hodie non fieret nouatio: nisi ageretur. dico q; salua reuerentia hodie nil est immutatum in nouatione que fiebat olim per stipulationē penalem subsecutā. s. l. fi. C. de nouati. z. isti. q. mo. tol. ob. s. p. terea. loq; tur de nouatione q; fit p stipulationē eque pncipalē sicut actio prima nō de stipulatione penali que accessorie venit. Alij dicunt z. suz in fi. glo. q; hic videbatur pena apposta cā limitandi itereffe nō loco pene qd totum est diuinare. vnde de hoc nō cu ro. Eū ergo querit utrū p stipulationē penalez nouet prima obligatio. dic distinguendo: aut obligatio precedēs fuit liberatoria z. nō nouat: ut .l. rescriptum. s. si pacto. s. de pactis. qd dicit vt ibi. aut fuit obligatoria: z. tunc aut pena apponitur loco cōtempus: aut loco itereffe. pmo casu nō nouat: vt. l. si rem. s. de arbi. scdo casu aut pena adijcitur loco particularis itereffe: aut loco totalis. Primo casu nō fit nouatio: vt in toto titulo de vsuris: imo pōt peti vna cum pncipali. aut apponit loco itereffe totalis: z. tūc aut pcedit cōuentio ex cā lucratiua: aut ex cā one rosa: vt. s. dixi. p dicta plenius examinaui. l. ita stipulatus in p trarijs vltime partis. j. de verbo. obli. vbi q; aut dixi per penale stipulationem nouari pcedētem. itellige nisi in cōtrarium actum sit: vt. d. l. ita stipulatus. in fi. z. l. q. fidez. s. de trāfac. item vbi q; iuratus est: vt. l. si q; maior. C. de trāfac. que. l. deber: itellige in cōtractu spōte facto. Si enim aliq; cōtraheret necessitate iposita p iudicez posito q; iuridice dispositio illius. l. si q; maior nō hret locum. dicit enī nullo cogēte iperio: vt ibi patet qd ē nō. C. Venio ad aliā glo. d. hic in tex. in fi. q; exactione facta p stipulationē penale tollit actio ex vedito ipso iure. Contra imo ope exceptionis: vt. l. item si duo. s. si q; cauti. So. ibi agebat cōtra plures: hic cōtra vnū. C. p. ad idem de peti. heredi. l. nec vllā. s. pe. So. vt in glo. C. p. de. l. q. si dem. s. de trāfac. So. ibi fuit actū q; vtrūq; posset peti: idem si fuit iuratus: ut. d. l. si q; maior. C. Altim habes hic quandā glo. que ē additio q; incipit sex casus nota. z. ē noua additio z. ob scura: z. eget suppletione. ibi p exactionē ex vendito: imo ipso iure: z. vtraq; cōpetit ad itereffe: vt in glo. magna tangit: z. dixi. s. e. l. dicit glo. p mus in glo. scōs i tex. dicit imo ē in tex. z. glo. fm diuersas lec. Dicit gl. nec i tex. nec i glo. dicit imo ē i tex. z. glo. fm diuersas lec. dicit glo. nihil hic dicit sed solum de actione ex vendito iformata a pacto icōtinenti apposto.

¶ Quia q; hic. no. hac limitatione ad .l. fi. de qua et p bar to. l. ita stipulatus in. i. r. op. p. me. par tis. de vbo. ob. l. bar. bal. l. i. l. si pacto quo pe. nā. C. de pactis: z. moder. referūt in. l. q. usum fructum. de vbo. ob. z. in d. l. ita stipu tus.

¶ Ad aliā glo. dic latē per doc. l. i. si duo. s. i. alias item si duo. s. i.

¶ Uide no. i. l. huiusmodi s. seruz. de lega. i. zc.

peculium est dñs nouus cōuenit. b. d. C. Mo. i. fi. q; quātum res mea est penes te sine cā possuz cōdicere. dixi plene in. l. si z. me z. ticiuz. s. si cer tum peta.

¶ Si sciens. C. Qui veditit rē alie nam sciēter pp dolū hac actioe puenit ante q; res euicta sit. secus si igno rās. b. d. C. Mo. q; qñq; q; vult agere cōtra de bitore suum: q; sciēter veditit rem alienā: z. tūc pōt agere et ante q; agat actioe ex empto vt hic. Item ex stipulatione doli q; pmissit dolū maluz abesse abfuturūq; eē si iterecessit. qñq; vult agere de euictione: z. tūc nō pōt agere nisi re euicta fm formaz. l. euicta. j. de euic. qñq; vult agere: quia res nō defendit: z. tunc pōt agere et si res nō sit euicta: ut. l. si plus uel minus. j. de euic. z. est multū aduertēdum in modo cōcludēdi zc.

¶ In ea res. C. Vedito nō tene tur de casu fortuito. tenef tñ cedere actionē occasione rei cō petētem. b. d. C. Mo. q; re ablata p vim vendi tor liberatur nisi vis ista sit illata ppter inimicitias persone venditoris: q; tūc videtur res esse perdita sui culpa: vt. j. ti. l. si merces. s. culpe. z. j. so. ma. l. pe. in prin. zc.

¶ Vterq; uestrum. C. De duo bus empto ribus ille est potior cui ē possessio tradita. b. d.

¶ In quis a me. C. Si q; cō trahentiū ex falsis mēsuris decipiatur pōt per hāc ac tionem habere recursum. b. d.

¶ In si uno. C. Mo. q; pōt quis agere de singulis tñ pōt cogi vt de oibus agat: ut. l. nō est nouuz. s. .e. C. Item no. q; ex eo q; uno pōt sit emptio pluriū rerū una dē emptio: ut. l. cum duo. j. de duo. re. z. l. scire debemus. j. de s. ob. z. ibi dixi. Ex. l. sequenti.

¶ Quid est dicere in instro. pmissit dare liberā possessionem.

¶ In quis fundū. C. Eui cta serui tute agit ex empto nō de euictioe. b. d. habes in. l. qd ad seruitutem. j. de euic. C. Mo. q; si dicat in instro veditiois pmissit dare libe ram possessionē zc. q; si quis vadat p eā posses sionē nō dē libera de quo dixi in. l. moris. s. p. de le. ij. tetigi. l. vim facit. j. de vi z. vi ar. zc.

¶ Enditor. C. Ante traditio nem vedito tenef ad custodiā ppter quā etiā debet de dā no infecto cauere zc.

¶ In cut. C. Solus vedito nō p dest emptori. b. d.

¶ In uenditor.

¶ Firmius. C. Fistule canales cadūt do mui. b. d. Ex. l. sequenti.

¶ Qui sciens ordinationē scām p superiorem q; aliq; res uendat minori precio solito. si ven dit pro maiori precio q; fuerit ordinatū tenef.

¶ Vero. C. Generalis cōuetio nō pdest vedito vbi spāli ter scit nec expōsit. b. d. Mo. istam. l. quia vt facere cā circūueniēdi eo ipso q; scit: ut. l. i. in fi. s. e. Inducit ista. l. ad. q. de facto: qdam qui utebatur in palacio cognouit q; informatio or dinata erat q; frumentū venderetur p modica quātitate nec erat adhuc publicata: veditit tñ

¶ C. Si sciens in prin. huius zc. Mo. bñ qualiter em ptor agere possit ante euic. z. adde bar. in. l. atq; natura. s. cu me absente. in fi. de ne. ge. z. nō ē ad hoc alibi iste tex. fm bal. in. l. libera. C. de sen. in ult. col. z. di cit bar. i. d. s. cum me absente. q; isto casu nō tenef denū ciare vedito ri litē morā. qd no. idem dicit bal. in l. i. in. v. op. C. de peri. cu. z. cōmo do rei vediti.

¶ Endi tor. in prin. huius .l. zc. vide Bal. in. l. si traditio. in viij. q. C. eo dem.

¶ Vero i pri. l. zc. z. ad hāc .l. vide etiaz glo. z. bal. in .l. i. in. ij. op. C. de edil. acti. z. adde bar. in. d. l. s. z. bal. in. l. ij. C. d. pericu. z. cōmodo rei ven.

RR

q Cuius mutus. q qd sit effectus veditio nis arborum pedetiu: ad de bal. in rubrica. C. de pben. emp. in vlti. q. b M ue i ditio ne. al legat hac. l. ad. q. bal. in. l. h. s. fi. C. coia de leg. ac. c s J duo rum. i prin. zc. non est alibi fm bal. in. d. l. fi. cut. in fi. C. e. z uide gl. no. z ibi bar to. in. l. fi. qd domu in fi. prin. j. loca. z vide bal. i. l. h. s. p. reate rea. p istum tex. de iure doti.

d C No. pium dictu. Et ad hoc dicit istum tex. esse no. bal. in. l. i. in fi. C. de peric. z com. mo. rei ve. e C Ad iter esse. vid bar to. in. l. i. in. iij. col. C. de senten. q pro eo q in terest. f C pdr re cupere. ad de gl. z bal. in. l. fi. cotro uerfia. d cui et. s l Uci? ticius. in pn. diuis. l. vi. de bal. in. l. ij. in fi. C. d vsu. z in. l. cuz allegas in. vj. col. in. v. vj. op. eo. ti. z no e ali bi fm bal. in. l. fi. traditio in. iij. q. C. eo.

bi frumentuz pro maiori precio nec certiorauit te: certe videtur teneri ad iteresse: z ita glo. sentit in. l. contra legem. facit. s. de le.

Qui mutus.

Qui emit arbores extantes non facit eas suas donec a solo separant: z ideo vediticare no pot: sed ager ex empto. h. d.

A ueditione.

Emptio succurrit p actione: z p exceptionem. h. d. glo. ponit tibi casum vide eam.

J duorum.

Si veditio in vna re decipitur p ignorantia: z in alia decipit d3 horum inuicē fieri cōpensatio: quē casum no. ga no uis casus est. Istam. l. itelligo qñ veditio fuit ignorans. secus si sciens. z sic in dolo: tūc enim nō cōpensat lucrū cū dāno: vt. l. si negocia. s. d ne. ge. Itē itelligo qñ fuit vna veditio: vt pponit in tex. secus si plures z separati cōtracti fuis sent: ut. l. si qd negocia aliena. s. de ne. ge. z ibi dixi.

Ex. l. sequenti.

Interesse expēfaz nō debet excedere duplū precij cōuenti vel cōis nisi agatur cōtra sciētez: ibi. Secundo.

Jcius.

Emptor serui pp cōmodū iurispatronatus euictū h3 actionē ex empto. item iteresse sumptuū nō d3 excedere duplū rei ptra ignorātem. secus si cōtra sciētem. h. d. cuz. l. se. C. No. primū dictum q si p daf ius patronatus committit actio ex empto p euictione: z h3 dicit ali3 as q q habet libertū nō videt locupletior: ut. l. placet. in pn. j. de le. ij. z. l. nō vī. de re. iur. tñ i casu pposito ptra eum a quo qd h3 cām onerosaz d3 locupletior q habet libertū: z si ius psonat p dīf vī eius pecuniariter iteresse: z sic h3 actio nem ex empto. f. Scōo no. q iteresse ipensarū nō d3 excedere duplū precij puenti: vel cōis qd est vey nisi agat cōtra sciēte: vt. l. idē iul. s. in oibus qd no. ga singulare est. item no. qñ agif ex empto de euictione ispicif valor rei quo tpe res euincit: vt hic. z in. l. iul. in prin. secus si age ref re euicta ex stipulatioe: vt hic in glo. C. Itē no. q pōt recuperare expēfaz ab alio euicente nō pōt h3 regressum cōtra auctore suuz nisi auctor fuerit sciēs. C. Ultimo no. q est in electio ne liberti quē h3at psonum vt hic. C. Op. de. l. i. j. de pscriptis s. bis. So. vt ibi dicemus.

J quis alienā.

Jus su pueniens creditori pdest emptori. h. d. quod no. C. Op. duobus modis z solue: vt in glo. z materiam istam plene dixi in. l. rez alienam. s. de pi gnora. ac. z in. l. si cui. s. de vsufu.

Acus ticius.

Pena in quā inci dit defūctus pōt exigi ab herede z omis sio pene nō ipedit qn possit peti pena interesse z vsura. h. d. bona lex ē ad materiā nouationis: ita itelligit glo. C. No. q stipulatio penalis nō nouat nec perimit actionē descendētē ex cōtra ctu emptiois: ut no. plene in. l. p dia. s. e. C. Se cūdo no. q emptor nō pōt petere rez cū fructi b3a die q solui debuit: sed simul pōt petere rez z p cū vsuras a se maxime solutas si ipse vsuras pstitit alteri: vt hic in fi. C. Op. de. l. iul. s. item papi. s. e. So. hic pena fuit adiecta scōo ibi solu tioni quātitatis. C. Querit glo. qd pōt conseq

emptor dicit glo. q tria. vide glo. de eius rñsio ne valde miror: z illud esset vey si pena esset pmissa rato manēte pacto: ut. l. q fidē. s. de tras. alias si petitur pena nō pōt peti interesse nisi q tenus est ultra cōcurrētem quātitatem. alias ni si vsqz ad cōcurrētem quātitatē: ut. l. predia. s. e. z. l. si qd a socio. s. pro socio. Quod at hic d3 q pōt pena peti z interesse z vsura itelligi in eo qd iteresse penaz excederet ita d3 itelligi zc.

Jcius.

Veditio tenet empto ri infra p que iura fūdi d clarant ondere cum expediēs fuerit. h. d. qd no. ga pōt tota die ptingere. C. Op. q nō cogat qd ondere istra: ut. l. certe. s. fa. her. z. C. de fideicō. l. infra. So. fateor q nō tenet trade re infra originalia: sed bene cogef ostendere: z si expedit copiā facere: ut hic. z. l. fi. de bo. auc. iū. pos. C. Item op. de. l. fi. s. cum seruo. z. s. fi. s. de cōtrahē. emp. So. glo. tribus modis: z q libet solutio pōt esse bona teneas menti zc.

Tip collusionē.

Qui decipit emptorem supponendo colonū hac actione tenetur ad interesse. h. d.

Preclū.

Que veniūt iudicis officio mercenario pncipaliter peti nō pñt. h. d. facit. l. iij. C. de positi. C. No. q offiū iudicis non p supponit actionem: seu obligatio nem: ut. l. quintus mutius. j. de an. le.

Ona fides.

Liberato vno ex cōtrahētib3 ex dispositione legalī alter effectualiter nō tenet. Item in cōtractibus noiatis h3 locū con ditio ob cām si ex dispositione. l. nō i pleaf. h. d. quā. l. no. ad multa. C. No. pnam partē sūma rij cōcordat. s. de rei vī. l. cum emptor. s. fi. z. l. fi. j. de accept. qd itelligi vt dixi in. l. si conueni rit. s. de pac. Item itelligi qñ cōtractus ab ini tūto valuit ab utraqz parte: ut. l. iul. s. fi. qd apud. s. eo. z in eo cuius dolus dedit cām cōtractui: ut. l. elegāter in prin. s. de dolo: tūc enim pōt te neri vñ alter nō teneat ei: tñ ei q nō h3 altez obligatū succurrit ope exceptōis si possideat: si aut iure actōis si tradiderit: ut. l. eptiois. s. itē si eptor. s. de cōtrahē. emp. z no. p glo. in. l. ex cā. s. i. s. de mino. z ista faciūt ad. q. pone qd emp tor soluit gabellā: veditio nō vnde cōtractus ex parte veditoris est nullus: z sicut emptor ē li beratus a p cō beneficio leg. municipalis hoc dicētis: an et venditor uideat liberatus: z vī q fit casus hic in prin. C. Cōtra vī argui q hec. l. d3 itelligi qñ est liberatus emptor absqz aliquo scōo vel culpa veditoris. secus si culpa itercessis set: ut qa pecuniā noluit accipe q disposita erat ut. l. decē. j. de solu. uel emptor ē liberatus pp p scriptionē: qa nō petit: ut. l. si pupillus altez. j. de admi. tu. facit ad hoc. l. si cōuenit. s. d pac. z qd ibi dixi. Venio ad scōam ptem: z quero qua actione ager veditio ad recuperandā rez. possumus dicere q rei uedicatione si tpe tradi tionis nō trāstulit dñium: qa nō recepit fidē de p cō: vel si trāstulit dñium pōt agere cōditio ne ob cām: uel sine cā. sed huic obstant duo: qa talis cōditio nō h3 locum in cōtractibus noiā tis: ut. l. fi. s. de cōdi. ob cām. So. est uey cōtra ctu remanēte in suo esse. secus si cōtractus ex di spositione. l. resoluit: ut hic. Item facit cōtra: qa talis cōditio est actio psonalis: ergo si esset facta lex q emptor sit liberatus ab oī actione p sonali: ergo liberatur ab ista sicut ab actione ex empto p quā poterat cōueniri ad p cū. Rñdeo

C Conseq eptor. adde Jmo. in. l. fi. iul. i. xxi. col. de vbo. obli. vbi de clarat hanc legem.

Jcius in pn. huius. l. zc. adde. l. i. z ibi no. bal. i. l. fi. C. cre. di. euic. pi. nō tenent. z Jmo. in. c. fi. de emp. z vī. sed qd si nō vult pdu cere instru mentū serua bitur practi ca Jmo. in. c. ppetuus de fide istru mē. vbi oio vide s3 bal. i. c. vafallus si de feu. fu. cōtrouer. in ter do. z a gna. z an qd teneatur p ducere pro thocollū vi de bal. in. l. fi. C. de fide instru. ADDE bal. consilio ccl. pmo li.

C Non te neatur. S3 aduert: qa bar. in. d. l. ex cā repro. bat illā glo. quaz hic ap probat zc. C. Veditio fi. adde bal. in. l. fi. C. de pericu. z cō mo. rei vī.

C Venio ad scōaz par tem. adde Bal. in. l. fi. C. de pericu. z cō mo. rei ven.

C Itēz fa cit J. adde bal. in. l. fi. s. de pericu. z commo. rei vendi.

Redi tor. i prin. huius. l. rē. vnu hic dicit. l. i. ad di. q. emens pedagium a cōi videtur emisse penas trāgressoz: s ad hoc fa cit iste ter. rēfert bal. in. c. i. s. i. d. cogni. feu. z dicit i. l. i. ff. de pu. z bal. in. l. i. c. de fruc. z li. ex. pen. z adde ad istuz tex. q. sicut p tri bu. z collec. tis non solu tis pnt ven. di bona z p. dia. ita p pe nis icurris: eo qz nō sol uerit tribu ta uel colle. etas s3 bal. in. l. edita. C. si aduer. per istum tex. z dicit bal. in. l. si ea lege i. ultima col. C. de usu. q. hic est tex. sing. q. loca tio iuriuz in copozaliuz habet p ces sione iuriuz allega. alle. gat bal. etiā in. l. i. in v. q. ro testator legauit. C. cōia de le. q. si lego: uel cedo no men debito ris videoz: ce dere ē no men fideiuz sozio: z no. q. nō est dif ferētia iter emptozoz z veditozoz ga bellaz vt p bal. in. l. co. rem. s. q. ma. pimos. in. ij. z. iij. q. de pu. cum cō cordā. ibi al lega. C. Condu cto: tributo rū. idēz bal. in. l. i. ff. C. si pp publi. pen. z bar. i. l. in puincia li. s. si ego d. ope. no. per ange. in. l. si q. id qd. in pn. de iurif. om. iudi.

nō est verum: qz liberaf ab obligatione cōtra cta ante istam. l. scāz nō postea: ut. l. si ira. de au. z ar. le. z l. leges. de legi. sed obligatio ista inci pit habere effectum suum post legem factam: lz imediate: z ideo. l. facta ad obligationem istam effectum suum nō porrigit zc.

De emptore. Mora ris nō inspicit cum ē creditor est in mora h. d. C. Sed qro quare magis inspicit mora ēp toris q venditoris: Rūdeo: quia emptor erat creditor: veditoz debitor. vnde eadez rōne hic in creditore z debitore q magis inspicitur mo ra creditoris q debitoris zc.

Quod si. Ultima mora nocet nisi dolus aduersarij intercesserit h. d. quod no. zc.

Ex. l. sequenti. C. Conductor gabellaz alicuius cōtra te pōt vē dere possessiones pp tributa. Et fundicus ville tenet solvere pro oibus de castro: ibi. Mo.

Creditor. Qui vedit iu ra actionis dz emp tori istrumēta ondere cū sibi opus erit. vel sic. veditoz tenetur exhibere emptori cuz ex pedir istrumēta que pntinent ad fūdūz. h. d. no. quod dixi in sumario. C. Mo. quia pp tributa nō soluta pōt fieri venditio fūdi: ut. C. si pppter pu bli. pens. vē. per totū. z. C. de capi. z distri. pig. tribu. cā. l. i. li. x. Mo. q. cōductor tributozuz vel gabellaz alicuius ptra te pōt vēdere posses siones pppter tributa nō soluta quod no. z bñ. z sic facit q fundicus ville vel castri qui tenet sol uere collectam p oibus de castro suo possit ven dere possessiones nō soluentium zc.

Hereditium. Si filia se abstineat ab hereditate paterna obet predium dotale ab herede defendi. h. d.

Inter. Qui vedit militiaz tenet actiones suas cedere. h. d. itelligas hic qz su it vendita militiaz: nec fuit de m̄ vendō tibi ius z actiones quas habeo cōtra talem: alias ex solo cōtractu emptionis transeunt viles sine cessio ne: ut. l. si nomē. z. l. emptori. de bere. vel ac. vē. z plene in. l. i. c. de ac. z obli. zc.

Ante domum. Veditio domi cedūt pile z colū ne extra domum domui iuncte. h. d.

De mercedem. Qui vē dit rem cū mercede debita intelligitur debita vēdi tori zc.

Si fundum. Veditio fundi cedit sepulchrum nisi sit exceptum: vel aditū hēat ex publico. C. Mo. qz vendito fundo in quo est capella videt vēdi ta capella: nisi adituz habeat ex publico. facit. l. in modicis. s. de contrahen. empt.

Ex. s. sequenti. C. Quid sit dicere vēdo fūdum saluo iure colo ni. Et quid si vendens excepit qz habitantibus liceat habitare an debeat itelligi de gratis ha bitantibus.

Si habitatoribus. Si veditio ne excepta sit habitatio nō itelligitur de habita tione vēdētis: nec alterius ab eo cām obligato riam nō habētis. h. d. quē casuz no. z nota qz in generali sermone nō intelligit psona loquētis: vt. l. inqstio. C. de solu. z de sena. l. i. C. Mo. ca sum qz si aliquis vēdit tibi fūdum saluo iure co

loni: seu laboratoris itelligitur de oibus alijs p terq de ipso vendente. C. Quero qz simplici ter excipit qz habitantibus liceat habitare an in telligatur de his qbus gratis cōcessit: z videtur qz sic fm Zabeonem. nec videt obstarē dictum pauli: quia loqtur qn pactum fuit cōceptuz: vt liceat habitantibus habitare vsqz in diem in quā habent cōductam. Sed qō nostra loqtur quā do habitatio similiter est excepta. Finaliter te neo qz ad illos nō porrigatur si vendēs obliga tus nō erat: z hoc voluit sentire paulus hic dū dicit noiatim zc. Sed cōtra istud op. nam posi to qz noiatim exprimeret nō valeret: qm nemo alteri pacisci pōt: ut. l. stipulatio ista. s. alteri. j. de verbo. obli. So. illud regulariter fallit in tra ditione rei sue: ut. l. penul. C. ad exhibē. z. l. pu bliā. s. depositi. zc.

De seruis. Venditor circa rez venditam tenet de doio z culpa: z ideo qn ante vēditionez culpatur post vēditionem punitur. h. d.

Si dolia. In obligatione generis subalterni electio est debito ris. in obligatione ceterarum speciez nō cadit electio. h. d. quod no. C. Op. de. l. emptorē. s. si qz rem. s. eo. So. itellige hic nisi esset dictum accedere: alias deberet dari in itegru restitutio. Ex. l. sequenti.

Regna que alias fuerūt christianoz z nūc p infideles tenent: papa: uel impator pnt pcedere.

De seruis. Valet venditio serui qui est apud hostes z differit prestatio donec redeat h. d. C. Op. de. l. in fugi. C. ad. l. iul. de pla. So lu. hic seru nō fugerat sed aliter captus fuerat. C. Item op. de. l. liber homo. j. de verbo. obli. So. illud quod est hostium z nunqz fuit nostrū nō pōt vēdi nec per stipulationē pmitteri: ut ibi. secus si fuerit nostrum z hoc pppter spem possi minij: ut. l. id quod. j. de le. i. Ex hoc dico qz pa pa z imperator possunt cōcedere regibus no stris regna que tenēt p sarracenos que iā fue runt nostra. C. Itēz op. dī hic qz iudicis officio differit prestatio. cōtra. l. cōtinuus. s. illud. j. de verbo. ob. So. itellige hic quādo uterqz cōtra hētium sciebat esse seruum in p̄tate hostium. z sic tacite videt actum: ut ante non prestet sicut qn legantur fructus futuri: uel partus aretuse: ut. l. interdum. j. de verbo. obli. z. l. i. in fi. j. de condi. z demon.

De locato z conducto. Rubrica.

De locatio z cōdu ctio. Contractus locationis simi lis est emptioni. differunt tū quia in emptione z uenditione princi paliter uenit traditio. In locatio ne z conductione principaliter uenit factuz. h. d. Ex hoc principio potes sumere rōnem qua re iuriconsultus fecit titulum de cōtrahē. emp. per se. z ti. de actio. emp. per se. z non fecit ti. lo cati z conducti per se. z de locatione z conductione per se. Respōdeo quia in initio cōtrahē di cōtractus emptionis z uenditionis z locati z cōducti procedunt eisdem legibus: ideo dūz dixit de actio. emp. possumus esse instructi de actione locati. tamē locatio z cōductio differūt in multis ab emptione z uenditione: ideo fecit titulum sp̄alem qz aut in multis differunt uide bitis. j. in prosecutione.

De prediis. in prin. rē. allegat no. p glo. in. l. ex pdijs. C. de euit. d. C. Si fūdi i h. rē. vide qz no. bar. i. l. auhdus in simili. j. d. priu. credi. z de hoc p Inno. in. c. ex litteris. d. iure patr. z ibi p Ant. in. v. col. ubi b. clarat istum tex. z vide Lu. i. suis no. in. iij. char. ta: ubi re. fert hoc di ctuz. z adde glo. in. l. que daz sunt. de acq. re. do. C. Nota ca sum. vide tñ bar. z doc. i. l. si qz lega uerit. de le. i. z hoc ē ue rū qn plures fuissent colo ni z labora tores inter quos ēt fuis set ipse dñs z ita loqtur iste tex. s3 qz vba ista non pnt verifica ri nisi i ipso dñoz: qz nul lus alius fuit colonistūc qō ē magis dubia. d. qua uide tex. in. d. l. si qz le gauerit. ADDE qd est dictū sal uo iure colo ni bal. p filio clxxij. quar to li. Oca tio. et ad hunc titulū vide tex. et ibi bar. in. l. in sumā. s. z sic. s. de con di. ide. z ibi habes mul ta zc.

R R ij

A Adeo. in prin. huius rē. limita hāc. l. ut per bar. i. l. si pecuniam post medium. s. de cōdi. ob causam.

B In contractu. Adde qd ad hoc ut sit locatio et conductio d3 in ipsa locatione exprimi certa q̄ritas. secus si certa q̄ritas non exprimat sed locatur res simpliciter quo casu merces ex consuetudine prestatur vt. l. excep. C. eo. et tūc erit p̄t̄ innominatus et ad istam mercedem agetur prescriptis verbis. ita bal. in. l. contra. C. de si de instr. pro quo videtur tex. in. l. si tibi pollicēda. j. de p̄scrip. s. itē aduer. te qd locatio nō cōstitit in his in quibz cōstitunt instrumenta uel artes liberales. et iō iter medicū et in firmū doctore et clientulū magistrū et scholarem nō cōtrahit locatio: s3 cōtractus inominatus. ita no. bar. per lūz. tex. i. l. i. ff. si met. fal. mo. dix. qd vltimū tenet exp̄sse gl. in. l. mar. tius. j. e. duz vult qd medi. cus agat locati rē.

C Adeo. in prin. huius rē. limita hāc. l. ut per bar. i. l. si pecuniam post medium. s. de cōdi. ob causam.

C Adeo. in prin. huius rē. limita hāc. l. ut per bar. i. l. si pecuniam post medium. s. de cōdi. ob causam.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

A Adeo. **C** No. q̄ q̄n i cōtractu venit p̄ncipaliter traditio ex qua debebat sequi trāslatio dñij uel vsucapiēdi cōditio p̄ certo p̄cio: tūc est cōtractus emptiōis et venditiōis. vt. s. de cōtrahē. emp. l. uenit. s3 q̄n i cōtractu venit aliqd factum ex quo nō acquirif dñij rei uel vsucapiēdi cōditio: tūc est locatio et conductio: ut si dñs patitur uti domo uel fundo pro certa p̄sione ut p̄ totum istū titulum. sed q̄n i cōtractu uenit utrūqz: tūc aut p̄ncipaliter uenit illa traditio. secū dario factū: et tūc est emptio et venditio: ut hoc. s. i. r̄iso. aut p̄ncipaliter factū secū dario illa traditio: et tūc erit locatio ut hic. et l. itez si p̄cio. s. i. j. eo. aut nō pōt discerni qd uenit magis p̄ncipaliter: et tūc h3 locū illa questio quā disputauit q̄ incipit. publicanus qdam. dic ut ibi optime dixi rē.

libellario finita est empbitheosis tpe. queritur vtrum ecclesia debeat

num de duobus facere vel pati qd edificij tollatur uel restituere mibi omnes expensas quas feci in edificando: et decidit ibi distinguendo. et adde bal. i. l. ij. C. de rei v̄. dixi in. l. pe. C. de iu. emphi. et quod ibidem no. in. l. si pater. in. fi. C. de vsufu. vbi per istum tex. in. l. si pater in. fi. s. impator. C. cōia d leg. et p bal. in. l. fundo. ff. de rei v̄.

rans hic sciens. Sed cōtra hoc facit tex. in eo qd dicit bona fide. solu. tēpore quo erat bone fidei ignorauit. tpe quo locauit erat sciens. **C** Item op. ga. tex. dicit culpa. So. nō intelligas qd fuerit in culpa in emēdo: s3 i eo qd locauit rē alienā **C** Item in vs. plane qro utrū sit idē in emptōe et venditiōe ut ille q vendidit rez q euincif prestando eque bonam liberetur. glo. dicit q nō et bñ. et in hoc differt emptiōis cōtractus a locatiōe. q sit rō differentie cogita rē.

Hic subiungi. **C** Si p̄ductor d̄ finit posse vti re absqz culpa locatoris sit ei remissio mercedis. si p̄o culpa locatoris interuenit ad totale itereffe tenetur. h. d. qd no. ga alibi facio magnū festuz de hoc. **C** No. qd inspiciere debem⁹ qd euenire pōt: et q res est ordinata ad cāz dixi plene in. l. inter stipulatē. s. sacra. de v. ob. **C** Altimo no. distinctionē quā facit tex. aut locauit ut dñs: aut vt vsufructuarius q facit ad multa. pura an quis vendat rez ut empbitheota: an ut dñs: an ut possessor. v3 si aliquis vendit rem ut empbitheota talis ecclesie euincif ex natura empbitheosis: si cut hic erat in fructuario. **C** Item p̄ hanc. l. de clarabo. l. si rē aliquā. j. de acquir. pos. q̄n intel ligatur quis cōducere respectu p̄prietatis vel respectu possessionis. dic ut ibi plene dixi rē.

I quis fundū. **C** Halet quis teneatur d̄ casu fortuito. h. d.

Si colonns. **C** Qui p̄misit ino centē ignem habere si casu fortuito oriatur incendium non tenetur.

Imperator. **C** Ite. s. legitur in gl. trib⁹ mōis. et breuiter hoc intendit. Pro tempore quo p̄ductor non pōt vti re sit remissio mercedis nō solute: et soluta repetitur. h. d. et quelibz lec. gl. hic p̄t esse p̄a. teneas quā uis. **C** No. qd hic videt innui q quis d3 probare culpā abesse: ga i dubio culpa p̄sumatur. qd intelligenduz est si ex qualitate facti appareat culpa: alias n̄. quod plene dicitur C. de pigno. ac. l. creditor. **C** Secūdo nota qd zo casu quo pro futuro tpe mercedis nō debetur: solute ut indebite repetunt. **C** Op. hic innuitur qd caprarius d3 approbare dolum. Lon tra: imo qui dolum dicit dolum approbare d3. de quo plene dixi in. l. si qs ex argentarijs. s. pe. s. de edendo. Itē queritur qua actione iste mercedis repetuntur. dic ut in glo. Ad cuius solutionem op. de. l. si pater ignorans. j. solu. mat. So. ut hic in glo. et etiam in contrario rē.

Celsus. **C** Impitia culpe assimilaf. hoc dicit. **C** No. ibi quippe ut artifex. rē. qd q̄n qs locat operas suas in aliqua arte videtur asserere se pituz in illa arte. de quo dic per dy. in. c. imperitia. et de re. iu. l. vi. rē.

Si rem alienā. **C** Si res loca ductoris pōt agi: ut a pensione liberef. **C** No. istum modum agendi ago ut me liberes et hoc intellige. i. instrumentum liberatiōis facias. nā conductio sublata est mero iure cum res facta ē cōductoris: ut. l. a quo. j. de vsuris. et. l. in pign⁹

leg. lib. pi. in. l. quod ad p̄sent. et q no. in. l. cū ita. s. species. de leg. ij.

ADDE
p̄sau. d. ca. confilio. c. xxxviii. vbi an finita empbitheosi possit heres petere melioramenta et an successor teneatur stare locationi vide de bal. p̄silio xxxviii. li. primo. et qd q̄n venditor uendit fructibus pendentes existente colono partiaro vide ro. p̄si. cccviii. Quid aut si aliquis emat domū ab alio quo q̄ sit in fūdo libellario alicuius monasterij et ab ipso monasterio accipiat funduz in empbitheosi sim et stetit p̄ xxx. ānos qd nō soluit qd funduz vid bal. confilio cccxxviii. li. bro tertio. **C** Itēz pōt. an ille q vendidit rem q euincitur p̄ stando eque bonum liberetur. Et nota differentia inter locationem et venditionem. fallit tamen hoc in casu singulari in. l. si duoruz s. de actio. emp. vide p̄ Ro. in. l. stipulatiōes si diuiduntur in pe. charta de v̄b. obli. **C** De acq. ren. posses. allegaf iste tex. not. an vendens rē alienam videatur vendere suo no mine uel alio. de quo per. bart. et bal. i. l. ma. C. de rei v̄. ADDE p̄sau. de. ca. stro confilio. c. xxxv. **C** Op. ca. prarius. an debeat probare dolum tu vide bar. C. de muzi

Qui imple ro. in pri. hu ius. §. 22. vi. de in. l. leges. C. eo. et ibi bal. et add. q. iste. §. 3. lo. cū etiā in cō tractu peca rij. l. in reb. §. vltimo. ff. de pca. et in p̄ctu p̄carij. ut no. gl. in c. i. de p̄car. nora etiā ad ampliatiōem eoz q̄ hic ha bent q̄ si co lonus uel in glimno pati ente dño ste tit i re loca ta singulis annis solue do mercede p̄scribit. et fa cit hāc loca tionē p̄petu am ut ulterius nō possit expelli fm bal. et Ang. in. l. male a gitur de pre scripti. xxx. annorum.

Qui imple ro. in pri. hu ius. §. 22. vi. de in. l. leges. C. eo. et ibi bal. et add. q. iste. §. 3. lo. cū etiā in cō tractu peca rij. l. in reb. §. vltimo. ff. de pca. et in p̄ctu p̄carij. ut no. gl. in c. i. de p̄car. nora etiā ad ampliatiōem eoz q̄ hic ha bent q̄ si co lonus uel in glimno pati ente dño ste tit i re loca ta singulis annis solue do mercede p̄scribit. et fa cit hāc loca tionē p̄petu am ut ulterius nō possit expelli fm bal. et Ang. in. l. male a gitur de pre scripti. xxx. annorum.

Qui imple ro. in pri. hu ius. §. 22. vi. de in. l. leges. C. eo. et ibi bal. et add. q. iste. §. 3. lo. cū etiā in cō tractu peca rij. l. in reb. §. vltimo. ff. de pca. et in p̄ctu p̄carij. ut no. gl. in c. i. de p̄car. nora etiā ad ampliatiōem eoz q̄ hic ha bent q̄ si co lonus uel in glimno pati ente dño ste tit i re loca ta singulis annis solue do mercede p̄scribit. et fa cit hāc loca tionē p̄petu am ut ulterius nō possit expelli fm bal. et Ang. in. l. male a gitur de pre scripti. xxx. annorum.

Qui imple ro. in pri. hu ius. §. 22. vi. de in. l. leges. C. eo. et ibi bal. et add. q. iste. §. 3. lo. cū etiā in cō tractu peca rij. l. in reb. §. vltimo. ff. de pca. et in p̄ctu p̄carij. ut no. gl. in c. i. de p̄car. nora etiā ad ampliatiōem eoz q̄ hic ha bent q̄ si co lonus uel in glimno pati ente dño ste tit i re loca ta singulis annis solue do mercede p̄scribit. et fa cit hāc loca tionē p̄petu am ut ulterius nō possit expelli fm bal. et Ang. in. l. male a gitur de pre scripti. xxx. annorum.

.j. de re. iur. vel potest agi ut liberetur cōductio ne ex. l. si quis cōductiois. C. eo. ti.

Ideamus Conductor tenet locatori de alijs secū habitantibus si in culpa fuerit malos homines i ducendo in domū. h. d.

Si hoc Qui pmisit ne ignē habeat te netur qualitercūqz habuerit. h. d. qd no. et est contra. l. si quis fundum. §. i. s. eo. So. vt ibi.

Qui vinū Cōductor tenetur red dere locatori possessionez rei locate absqz cōtrouersia nisi culpa locatoris acciderit. hoc dicit.

Inter conductorē Cōductor si cōtra pacta locatiōis fecit. h. d.

Tem queritur Cōductor fuerit in culpa tenet. alias nō: et hoc pbat p multa exēpla vsqz ad. §. si lege et.

Si lege operis Excessus i mercede dñi tē qñ est eis dē pactis facta vtraqz locatio. h. d. Ex. §. sequenti.

Cū cōtract fact' ē in scriptis tacite fundus si nita locatiōe itelligit recōduct' q̄ facit ad eos q mittūt ad custodiā castroz vt finita locatiōe nō dicant castella: ibi. Hēio. Et q̄ sit dñi iter p̄diū rusticū et vrbānū respectu tacite recōductiois: ibi q̄ro. Et an i reb' mobilib' hēat locū hic. §. ibi. q̄ rit gl. et q̄to tpe regrat q̄ dñs passus sit colonū eē i fūdo: ibi. vēio. Quid at si stipulatō iteruēit i cōtractu an tacite et fnoat' videat: ibi. q̄ro dñ.

Qui impleto Cōductor si i tres pres. Prio loq̄ i p̄dio rusticō. Scō i p̄dio vrbāo. Tertio pōit qdā lratio circa p̄dā. h. d. ibi. i. urban'. ter/ tia i. l. q̄ ad certū. C̄ Itē p̄ma s̄bdiuidit: q̄a prio pōit vniū dēz. s̄o illd limitat. tertio illd extēdit. q̄r to illd dēz declarat. h. d. ibi: s̄z hoc ita. tertia ibi: ea dē. q̄rta ibi: q̄a aut. C̄ Itē scōa s̄bdiuidit. q̄a p̄ mo ponit dictū. scōo exceptio. scōa ibi: nisi i scri ptis. et breuiter hoc itēdit. Si p̄ductor post tps remanet i p̄dio rusticō v̄ i anū renouata cōdu ctio et pignora eius dēz. sec' si alteri. in p̄dio nō vrbāo q̄ten' hūerit renouata v̄ nisi in scriptis p̄ ma p̄ductō celebrata fuerit: vel nisi dñs posse cō sentire desierit. h. d. C̄ In p̄ma nō pte no. q̄ si colon' remanet i p̄ductiōe renouata v̄ p̄ductio et durat pignoris obligatio. Rō huius ponit in hoc. §. et. j. l. p̄. q̄a dñs v̄ p̄sentire tacite. et iō sit caut' aduocat' vt positioz faciat quō imāsit i cō ductiōe dño sciēte. nā si ignorasset nō posset vi deri p̄sentisse. et sic nō videt' renouata locatio ar. j. l. p̄. et iō tūc nō eēt agēdū hac actōe: s̄z ac tiōe ne. ge. C̄ Hēio ad scōaz p̄tē. s̄. ad n. s̄z hoc ita. et no. q̄ eo casu quo terti' obligauit pignora nō sunt obligata i ista scōa p̄ductiōe tacite reno uata nisi nou' p̄sensus iteruenerit. Rō hui' ē q̄a posito q̄ ille terti' obligauit pignora hoc sciat et hoc patiat. s̄. illū remanere i p̄ductiōe tñ nihil ē ex quo possit colligi q̄ ipse velit ipas in hā p̄du ctioe iterū obligare. C̄ Declaro qñ colon' rema net in p̄ductiōe ex pte ei' p̄sumit p̄sensus recon/ ducēdi. alias delinq̄ret qd nō ē p̄sumēdū. l. mēri to. s̄. p̄ soc. ex pte dñi q̄ patit similiter hoc ē p̄su mēdū: q̄a ipse fac' totū id ad qd tenebat ex natu ra p̄tract'. s̄. patiēdo frui. vt. j. l. p̄. in p̄n. s̄z i isto fideiussoze q̄ obligauit pignora iste rōnes cessat q̄a s̄z ipse sciat et patiat nihil patit circa rē suam

ex quo v̄ p̄sentire obligatōi pignoz. C̄ Ex p̄di ctis isero duo'. P̄rimo q̄ si ex pte locatoris re/ grebat aliud q̄ p̄sensus: q̄a dēbat certas res p̄ stare p̄ductor nō v̄ renouata cōductio nisi res illas p̄stiterit. Rō q̄a nō implet p̄tractū tacēdo ex pte sua: vt. s̄. dictū ē. C̄ Itē ex hoc isero aliō: po no q̄ ille q̄ in fūdo ē locator dñs ē p̄ductor nō bi grā. Tici' opas suas locauit vt stare i fundo meo ad custodiēdū cū certa mercede: certe si fi nito tpe ipse remanet i fundo ad custodiā fundi nō videor ipm recōduxisse: q̄a sola patiētia nō i plet p̄tractū ex pte mea. itē ego nihil feci: ex quo dēat p̄sumi q̄ ego ei' opas recōducere. nō ergo hac actōe: s̄z alia actōe petet a me mercedē acti/ one ne. ge. forte uel alia. C̄ Hēio ad tertiā p̄ti/ culā 'ad n. eadē. C̄ Mo. q̄ idē iuris ē i p̄dio rei publice: qd ē i p̄dio rusticō qd notādū ē. nā cuz vniuersitas nō posset facile p̄sentire: vt. l. s̄z et si. §. i. de do. et. l. i. de liber. vniuer. j. vt q̄ i eis nō h̄ret locū recōductio tacita: s̄z dicas q̄ hic illi q̄ rege/ bant ciuitatē et hēbāt p̄tātē locādi sciuerūt et pas si fuerūt. alias nō posset iduci tacita recōductio vt. d. l. s̄z et si ex dolo. §. i. qd no. p̄ platis ecclesia rū et tutorib' ut ipoz scia et patiētia iducat tacitā relocationē. facit. l. tutor. et. l. itē mgrī. s̄. de pac. C̄ Hēio ad n. qd aut. hec ē q̄rta p̄ricula. C̄ Mo ta qd i p̄dio rusticō v̄ recōducere in anū. hoc q̄ liter itelligat stati dicā in pte seq̄nti. C̄ Hēio ad scōam p̄tē p̄ncipalē. s̄. ad n. in vrbāis. et p̄ h' de/ claratiōe sciēdū est q̄ hic est facta qdaz glo. itri/ cata. nā dēn itelligit trib' mōis: exceptio itelligi tur q̄tuor mōis. C̄ Quero ergo qd ē dēn hoc put qsqz hitauerit: ita obligetur. Rōdeo trib' mōis. P̄rio mō vt i nullū tps videat recōduxisse. Scōo vt i id in quo hitauit postea videat re/ cōduxisse: et ista ē hā et cōiter tenet. Tertio vt in id totū videat recōduxisse: put in p̄ria p̄duxit. p̄ria et tertia nō h̄nt rōnē. vt. j. videbitis. C̄ Hēio ad exceptioez. vt hic' nisi in scriptis certū tps cō ductiōis p̄prehēsum ē. hic iuriscō. exapit casum nec declarat qd iuris sit i hoc casu excepto. et iō vidēdū est qd ē hoc dictū nisi et. dicebat Jaco. antiqu' gl. i. nisi p̄m' cōtract' fuit celebrat' i scri ptis q̄ gl. nō pl̄ p̄. l. pactū. C. s̄ pac. Aduerte si qdē Ja. itellexit i scriptis q̄ p̄tract' fuit celebra t' p̄sensu et scriptura fuit adhibita ad p̄batōz: vt l. p̄trahit. j. de pig. et. C. s̄ p̄ba. l. cū res. tūc meri to reprehēdit p̄ glo. q̄a illa scriptura nil iducit: s̄z p̄bat. et iō hodie cū ex q̄libet locatiōe fiat istūz hoc nō obstatē v̄ fieri recōductio. S̄z si Ja. itel lexit q̄ p̄m' p̄tract' fuit celebrat' in scriptis hoc ē vt scriptura fuerit de subā cōtract' fm formaz l. cōtract'. C. de si. instr. tūc Ja. dicitz v̄. et hic ē intellect' n̄re. l. Rō vt dixi. nā ideo v̄ renouat' cōtract': q̄a cōsensu solo p̄ficiat: s̄z qñ scriptura ē de subā tacēdo non renouat' scriptura. ideo nō pōt videri renouat' ille cōtract'. illud pbat. j. l. p̄xi. Ex hoc dico' q̄ i officijs q̄ ex necessitate ge/ runt vt tutela nō v̄ tacite illd officiū renouatū s̄z q̄s in eo remaneat. vt. l. i. §. i. s̄. q̄ si finita. j. s̄ eo q̄ p̄ tu. Et iō isti rectores q̄ mittunt p̄ hāc ci uitate: et castellani' q̄ mittunt ad custodiā castro rū: s̄z finito officio remaneāt nō sunt castellani: q̄a illud officiū solo cōsensu nō renouat: s̄z ne/ cessitate illata auctoritate publica q̄ hic deficit. Scōo mō itelligit nisi in scriptis certū tps p̄du ctiois et. hoc ē nisi in scriptis iterū exp̄sse condu cat. Ista expositio verissima ē in se: q̄a exp̄ssuz fa cit filere tacitū. vt. l. cū ex filio. §. i. de vul. et. pu. et fm istā nulla eēt dubitatio: tñ p̄cedēs expositio ē unlior. et iō ipsaz p̄sequor. C̄ Habuistis q̄liter

pat. §. patr i certā. de le. li. Et addeq̄ site p̄duco p vno ano cū certo salario postea te sim pliciter p̄du co p alio an no intelligit scā repetitio illius salarij fm bal. in. l. et. C. d iure dotis. Que ro scā ē liga inter duas ciuitates per qnquēniū duratura v. truzh p̄stāt p' qnquēni um sibi mu tuos fauores intelligat li ga tacite re nouata vt detur sic si cut dicimus in cōtracti bus rerū ut hic. §. ium ē verū nisi re nouet exp̄sse ut de pace p̄stan. in v̄. itē societas. et ar. C. lo ca. l. si cū her mes. p̄fertiz si fuit p̄ta prius per sti pulationem q̄ stipulatio nis v̄ba de siderat. simi le in p̄ctibus in q̄b' requi tur scriptura nō sit tacita renouatō ut hic fm bal. de pace con stā. in v̄. itēz societate qd nota.

ADDE ad māz huius. §. alex. consi lio p̄mo li. secundo.

C̄ Ex hoc di co. cogita p l. luti. §. pau lus. et qd ibi bar. j. de ad mi. tuto. et de oino qd no. bar. in. l. si mora. i. fi. sol. ma. post vin. et uid. s̄ eo. §. in v̄. ex predictis. et bar. ibi.

f̄ Castella ni. sed an isti castellani si nito tpe p̄st dimittere cu stodiam ca stri si domi nus alium si mittat vide bal. in. l. ex diui. C. eo.

¶ Quero qd est rō adde bal. i. l. legē. C. e. vbi in oibus istis. idē t3 qd h. b. C. Aduerte. bene facit qd no. Bar. in. l. diuortio. §. q. in anno. sol. ma. r. ita allegat glo. hic.

¶ Dicit hic. sed vtrū pena intelligit̄ repetita in hac tacita secūda loca- tione. v. Jo. dicit qd nō. ar. illius tex. i. l. cū pater. §. pater certā q̄ritatem de leg. ij. est qz itelligi d3 de p̄na. r. in l. pe. §. vxore sol. ma. r. di. xi. §.

d e Xpdu. cto. ad istū tex. dum facit mētio- nem de refe- ctioe. vide qd no. bal. i. l. i. in. i. col. C. d. iur. emphi.

¶ Si vis. r. dū iste tex. fa- cit mētioez de ipetu flu- minis. vide bal. i. l. l3. C. e. r. ad istum tex. vide qd le. r. no. in. c. si pp sterili- tate. ex eo. si obmittat. cir- ca p̄n. ibi se- cus si p̄rigat fructib. iam collectis. ad de bal. i. l. l3. in. ij. op. C. eodem.

¶ Remissio adde bar. in l. interdu. §. q. ex naufra- gio. de acq. pos. bar. in. l. i. in. fi. de iu- re emp. r. qd ibi dixi. r. la- tissime p bar- to. in. l. cotē. §. q. marcos j. de pub. ad de bal. d. pa- ce constā. in ver. vassallū. el. ij. r. dixi. §. in. l. charta. si scripta. ni- si p me. vide p me ibi oi- no.

¶ Si qua tñ. in p̄n. rē. p bar. in. l. si merces. §. vis maior. j. e. bal. in. l. l3. in. vij. q. j. e.

¶ I vno. ad hui' i- tellectū vidē Bar. in. l. di- uortio. §. im- pedia. j. sol. ma. Et qñ di- cas vberias suppletua al- teri' ani ste- rilis vltra gl. hic vide gl. r. bal. in. l. l3. C. e. in. ix. q. r. ibi etiaz oi- no vide bal. i. r. q. q. limi- tat. hanc. l. vbi vna eēt locatio plu- rium anno- rum. secus si

dz intelligi istud sc̄m exceptū. nūc videnduz est qd iuris in hoc casu excepto. Glo. ponit q̄tuor expositōes r. vnā notulā iōānis q̄ videt̄ scholari- bus multū difficilis r. terribilis: tñ clarissima ē si aduertat bñ. Sciēdū est ergo p euidētia q̄ exce- ptio dz esse de his q̄ p̄tinētur sub regula cū exce- ptio ponit p̄trariū ei' qd in regula dcm erat. vt i l. i. j. de re. iur. r. p By. extra de re. iur. sup. Rica. li. vj. vñ cū regula p̄cedēs. put loq̄ de p̄dijs vr- banis h3 tres expōnes: o3 q̄ ista exceptō diuersi- mode itelligat ita q̄ semp descēdat a regula p̄- cedēti. hoc p̄missio gl. erit tibi clara. vide eā vsqz ibi: h3 Ja. dixi. C. Quito aduerte q̄ dcm Jac. n̄ rēdit ad id qd. §. dictū ē in glo. nā iac. expōit q̄li- ter debeat itelligi factū qd in hac exceptōe pōit glo. p̄cedēs dicit qd iuris sit i hoc scō excepto: vt. §. declarauī declarādo l3az. ¶ Quero q̄ ē rō diuersitatis iter p̄diū rusticū r. vrbānū: Rūdeo q̄ in p̄dio rustico nō p̄cipit fruct' q̄libet pte ani s3 solū vno tpe: r. iō non erit equū dicere q̄ vide- bat recōduxisse. sed in p̄dijs vrbānis q̄libet ani pte p̄cipiunt fruct' vniformiter. r. iō put hitauit recōduxisse vī. ita dicit gl. r. iste est cōis itellect'. ex hac rōne infero multa. p̄mo fm glo. q̄ si eēt p̄ diū rusticū in quo nō p̄cipit fruct': nisi de qnqñ nio in qnquēniū qd in qnquēniū videat recōdu- pisse. itē si est p̄diū in quo p̄cipit fruct' bis in an- no in sex mēses vī recōduxisse fm glo. r. bñ. item ex hoc dico q̄ si eēt p̄diū rusticuz ex quo p̄cipet fruct' vniformiter q̄libet pte ani q̄ p rata t̄pis videat recōduxisse: qa eadē rō ē q̄ in p̄dio urba- no. itē si est p̄diū vrbānum ex quo nō p̄cipet fru- ctus vniformiter q̄libet pte ani. vbi grā: ego ha- beo domū in loco vbi sūt nūdine quā locauī ec- clesie. l3 ibi p̄ductor vniformiter hīter q̄libz pte ani: tñ lucrat plus illis q̄bus dā dieb'. f. nūdina- rum q̄ q̄libet pte ani. vñ dico idem q̄ i p̄dio ru- stico qa eadē est rō. Aduerte' qa dcm glo. loq̄n- tis de fūdo ex quo p̄cipit semel in āno intelligo quolibz āno vniformiter: vt in vinea i oliuetis r. si. h3 p̄dia rustica istaz p̄riū q̄ vno āno faciunt fa- bā: alio āno frumētū r. p̄ductor nō recipet p̄ illo āno tñ in quo est faba: qa plus expēderet q̄ re- colligeret: h3 recipet respectu alioz duoz ānoz tūc dicā q̄ in biēniū videat recōduxisse: qa ē eadē rō. idem si hoc p̄tingeret in triēnio fm diuer- sitatē regionū. ¶ Querit gl. qd in reb' mobilib' certe dicit gl. sec': qa q̄ eas retinet post t̄ps facit furtū nisi credat dñm p̄missurū. qd dic vt in gl. r. iō dico q̄ si scholaris retinet rōcinū post t̄ps cō- ductōis videat recōduxisse si rōcin' ille erat cō- suct' dari ad uecturā. sed si accepisset vnuz pul- chrū palafrenū quē dñs nō dedisset nisi p̄ modi- cis dieb': tūc faceret furtū nisi crederet dñm p̄- missurū: vt. l. iter. j. de fur. ¶ Venio ad. l. qa cer- tū. dī hic q̄ dñs q̄ patit colonū morari i fundo vī p̄sentire. q̄ro q̄to tpe o3 q̄ patiat: Rūdeo. n̄ sufficeret modicum t̄ps: ut. l. ab hostib'. §. h3 qd simpliciter. §. ex q. cau. ma. sed hoc arbitrio bōi viri erit ispiciedū. h3 si remāserit ibi illo tpe quo erat ad culturā agri aliqd opandum. ¶ Quero dī hic b̄mōi p̄tract' neqz h̄ba neqz scriptura rē. qd si p̄m' p̄tract' fuit celebrat' h̄bis qa iteruēt stipulatio: an patiēdo videat renouat' p̄tract'. Rūdeo. si ponis q̄ h̄ba fuerūt de subā cōtract' hoc est q̄ fuit actū q̄ aliter nō valeret: nisi h̄ba i

plures essent locationes. r. ibi quis est ānus vbertatis qui habet supple- re sterilitatem. vide in. c. propter. extra eo. per 'p̄dau'. in. l. ex conducto. §. si vis. §. eodem.

¶ Item cū qdam. adde hic in materia q̄ Jo. an. in. c. p̄pter sterilitatez de loca. dicit q̄ inglinus ex iusta cā pōt dimittere domū inuito dñs. vt dicit ibi Jo. an. post C. i. ad hoc. l. i. h̄ de migrādo r. gl. hoc eti- am tenet i. l. si in lege. §. si dom'. j. e. Sed dubius est fm abb. i. d. c. propter nunqd pro- pter pestem supuenientē possit ingli- nus discede- re id qd. §. dictū est fm Jo. an. facit q̄ sic. r. ter. i. i. d. c. p̄pter ex identitate rōnis r. ma- gnus videf timor mor- tis. r. ideo vi- det magna necessitas. ad hoc. d. l. de etate. ad trebel. facit etiam. l. habi- tatores. j. co- dem. in pra- ctica tñ vix pōt obtine- ri. r. tñ id qd §. dicituz est satis est ratō nabile. ita di- cit Ab. v. i. de hic pau. d. ca. r. que no. bal. in. l. l3. C. eo. in. iij. q. r. d aliqua iusta causa. vide qd dixi in. d. l. habi- tatores. r. vi- de i. l. dñs. §. si. j. e. r. que no. 'p̄dau'. d. ca. in. l. euz i- plures. i. p̄n. j. co. r. vide Ra. in. l. re- culare. §. si quis alio. ad trebel. qui p- l. d. etate. cū ibi no. dicit q̄ non tene- bitur schola- ris ad pensi- ones si fugit propter pe- stez: dicit tñ se non firma- re rē.

teruenirēt: tūc nō vī renouat' p̄tractus: qa eadē est rō put dictū est. §. de p̄tractu celebrato i scri- ptis. sed si stipulatio simpliciter itercessit tūc nō tollit cōtractū locatiōis r. cōductiōis q̄ celebraf p̄sensu h3 ip̄m roboraret: ut. l. duo societate. §. p- soc. iō videbit renouat' cōtractus locatiōis: h3 stipulatio nō videat renouata. ¶ Venio ad ul- timum. §. l. ex quo no. q̄ ad id se porrigit legis fictio ad quod se porrigit lex nature. nam fu- riosus r. mortuus cum non possint naturaliter consentire nō fingunt cōsentire a iure: r. eadem est rō i abūte r. ignorāte: ut. §. dixi. ¶ Quero cir- ca istā partē: qd si heres defuncti vel curator fu- riosi sciuit r. passus est: puto q̄ sufficiat ut videat- tur renouata p̄ductio. ut. §. p. l. plane. facit. j. de p̄cario. l. certe. r. C. e. l. leges. ¶ Ultimo q̄ro utrū sicut tacito consensu cōtrahit: ita tacito cō- sēsu dissoluat. Rūdeo q̄ sic. vt. §. p. l. itaqz. rē.

¶ Cōducto. ¶ In actione ex p̄ducto veni- unt ea q̄ hac. l. exprimuntur. h. d. l.

¶ Si vis. ¶ Propter casuz p̄tingentē i fundo vel fructib' anteq̄ sepa- rent a solo sit remissio mercedis si dānuz ē incu- rabile. secus si cōtingit fructibus iā collectis. itē ubertas vnus āni cū sterilitate alterius cōpēsaf h. d. C. No. q̄ remissio sit nō solū pp casū occur- rentē potētia diuina: h3 ēt vi hūana. qd appareat ex eo q̄ dicit incursum hostiū. r. sic apparet q̄ gl. q̄ est in. l. dānū. C. e. nō bñ sentit. nā illa. l. loquif de dāno cōtingente in reb' coloni pp qd non sit remissio. hic in dāno cōtingēte in fructibus rē.

¶ Si qua. ¶ Et no. q̄ h3 remissio fiat p̄pter sterilitatē. vt. §. h. p̄ri. nō tñ sit p̄pter viciositatem fructuum: vt hic rē.

¶ I uno. ¶ No. hic q̄ h̄ba accipi- unt fm naturā cōtract'. r. sic h̄ba debēt itelligi fm subiectā materi- am simile. in. l. dāni infecti. in prin. j. de dam. in- fec. r. l. si stipularus. j. de vsur.

¶ Cū quidā. ¶ Licet sterilitas tribu- at remissionē. secus tam in exiguitate fructuum. h. d.

¶ Ex. §. sequenti. ¶ Qualiter fiat remissio mercedis qñ p̄ductor- re cōducta frui nō pōt: ibi. Quero. Et qd qñ qf locat opas r. illas nō p̄stat: ibi. Sum'. r. h̄ac p̄se- quif usqz in fi. vbi bēs. q. de famulo q̄ fuit ifirm'.

¶ Itē cū quidam. ¶ Subtilē materiā h3 iste §. r. breuiter. h. d. Casus cōtingēs ex pte locato- ris pp quē ipedit' vsus cōductoris inducit repe- titōz mercedis. h. d. P̄rio loq̄ in quodā casu singulari. Scōo ip̄z vniuersalf extēdit ad oēs. fa- ibi qd in oibus. r. in tota ista materia appello cō- ductorē illū q̄ dat pecuniā: locatorē illuz q̄ dat opas vel p̄bet vsum rei: vt. l. i. §. si qs. §. depofi. ¶ Op. p̄rio. j. e. l. pe. §. nauē. So. ibi. nauis fuit ipedita culpa cōductoris q̄ illicitas ipofuit mer- ces. iō mercedē non repetit. hic nulla fuit culpa cōductoris. ¶ Op. extra glo. q̄ qñ cōductor ca- su ipedit' nō dz reperere totā mercedē: sed p ra- ta tēporis: vt. l. si qs domum. §. i. §. eo. r. l. si qs fundum. §. imperator. §. eo. Solu. in. l. si qs do- mū fuit locata res tñ. hic fuit locata res r. opa r. bec ē vna dñā. Itē hic pp casum p̄tingentē ipe-

ditur usus conductoris in totum. ideo in totum repe-
titur merces et totum remittitur si solutus non est.
Item ubi usus conductoris impeditur pro par-
te fit pro parte remissio mercedis. et sic sum expe-
ditus de contrariis respicientibus principaliter nisi
§. Habemus ergo intrare materia et videamus
ea pro modo sume: et ut §. dixi quibus quod locat ope-
ras tamen. quibus rem tamen. quibus re et opera. si usus co-
ductoris impediatur. videndum est in quolibet casu pro
dicto. ¶ Quero ergo primo quibus quod locat re et co-
ductor ea frui non potest qualiter fit mercedis remis-
sio: et aduerte ne erres: quod ut §. dixi. et hic repeto
quod in tota ista materia appello conductorem eum qui
dat precium. locatorem autem appello eum qui dat operas
vel prestat patientiam fruendi: ut §. depo. l. i. §. figs
seruui. ¶ Hoc premissis in hac prima. q. glo. distin-
guit. aut conductor impeditur ut re facto locatoris.
aut casu contingente ex parte locatoris. aut factu con-
ductoris uel casu. Sed quod ista glo. non ponit istam materi-
am perfecte. ideo dicemus latius. aut usus conductoris impe-
ditur facto locatoris: aut facto conductoris: aut fa-
ctu tertij: aut casu fortuito. ¶ Primo casu aut fa-
ctu locatoris est iniustum aut iniustum. si iniustum tunc si
ista iniusticia ex culpa conductoris contingit ut puta
ipse non vult soluere mercedem: et tunc si quidem loca-
tor est ecclesia petit mercedem totius temporis: ut C. de
sa. san. ec. au. q. cunq. Si non est puatus tunc pro-
portur mercedem pro rata totius temporis: ut C. e. l. ede
et j. e. l. colonus. in prin. et ibi non. si non factus loca-
toris est iniustum absque culpa conductoris: tunc merces
debetur pro rata temporis: ut l. ede. C. e. et j. e. l. q. insu-
lam. si non factus locatoris est iniustum tenet condu-
ctor ad totale interesse: ut l. ex conducto. in prin. §.
e. et j. e. l. si fundus. et l. et hec distinctio. et l. si i le-
ge. §. colonus. j. e. ¶ Secundo casu principali quibus ipe-
ditur usus facto ipsius conductoris tunc debet in-
tegra pensio: ut l. si in lege. §. si domus. et l. dñs
horreorum. §. si j. eo. ¶ Tertio casu principali quibus
hoc contingit facto tertij: aut est iniustum aut iniustum.
si est iniustum: tunc aut locator circa hoc potuit pui-
dere: aut non potuit. si potuit puidere et non fecit
et sic conductor decipit non tenet ad totale inter-
esse: ut j. e. l. si merces. et §. e. l. si quod domus. §. pe.
aut non potuit puidere: tunc fit remissio mercedis
pro rata: ut l. si fundus. j. e. et l. si quod domus. §. e.
si uero factus tertij est iniustum: tunc aut conductor
potest resistere et tenetur: ut l. itez queritur. §. si
exercitus. §. e. aut non potest resistere: et tunc fit re-
missio mercedis pro rata: ut l. prima. §. i. ibi in-
cursum hostium fiat et c. nisi hoc fiat propter ini-
micitias locatoris uel conductoris: quia tunc illi
us facto et culpa uideretur factus: ut l. si merces.
§. culpe. j. eo. ¶ Quarto casu principali quibus hoc
contingit casu fortuito. aut iste casus contingit ex
parte locatoris seu rei locate quod idem est: et tunc fit
mercedis remissio pro rata: ut l. si quod domus in
prin. §. e. et j. e. l. habitatores. §. si. et l. q. insulam
§. i. cum multis si. aut contingit ex parte conductoris
et tunc tenetur ad integram mercedem. ita dicit glo.
j. e. l. colonus. §. nauē. melius probatur in l. si ve-
benda. in prin. §. ad. l. rod. de iac. ex ratione quam
statim dicit. ¶ Quero ergo et reuoco in dubium quod
est ratio quod si casus contingit ex parte conductoris te-
netur ad solidam mercedem. secus si ex parte locato-
ris: Rūdeo conductor est ille qui tenetur ad pecu-
niam ut dixi: et sic tenetur in genere. sed debitor ge-
neris propter casum non liberatur: ut l. incendium
C. si cer. petatur. et l. quod te. §. si certum peta.
locator ad patientiam hoc est quod patientur te uti
frui re: ut §. l. proxima. in prin. tenetur respectu
certe spei merito eius iterum liberat: ut. d. l. quod

te. §. si cer. pe. et eadem ratione dico quod si conductor te-
netur ad gratitatem respectu certe spei: et illa spes
periret liberaretur. ar. j. e. l. si nauē. in fi. et quod ibi
dixi. ¶ Sumus expediti de prima parte venio ad
secundam et quod quibus quis locat operas suas vel res uel
operas: et contingit quod non prestat utrum debeat tota
merces vel pars uel nihil. In hoc fuerunt due
opini. una fuit Guar. qui distinguit. aut opere non
stantur pro facto conductoris uel propter casum
fortuito in eius personam obuenientem et debetur to-
ta merces. aut hoc contingit propter factum locato-
ris et tenetur ad totale interesse. aut propter casum
in eius personam contingente et fit remissio pro parte
ut in glo. nec obstat ad primum membrum distinctio
nis. j. de uar. et extraor. cogni. l. i. §. pe. et l. cum he-
res. j. de sta. li. q. spale in aduocato et in liberta-
te. ita dicebat Guar. Alij ut az. dicunt indistincte
quod ex cuiuscumque parte contingat casus debet inte-
gra pensio. et eius opinio. et glo. hic. tamen opinio. Guar. et j.
l. pe. C. de p. di. ob cam. et l. i. §. diuus. j. de uar. et
extraor. cogni. Opini. Guar. est ha limitata. put. j.
dicam opinio. Az. non est ha. sed glo. fuit hic posita
put fuit sumpta ex eius summa. C. e. ¶ Et tamen ap-
pareat solutiones contrariorum contra opinio. Guar. de-
bes scire quod quibus vnus operam dicit. alius dicit pecuni-
am ex dispositioe legali uel ex dispositioe contra-
hentium que succedit in locum dispositionis lega-
lis. ut est salarium quod debet aduocatis vel pote-
statibus: et istis qui assumunt ad ista officia publica
et ista est materia per se de qua loquitur. l. i. §. di-
uus. j. de uar. et extraor. cogni. et ibi plene tracta-
ui istam materia. vide istud quod dicit glo. hic est spe-
ciale in aduocato non est uerum. nam ibi non loqui-
tur in contractu locatiōis et conductōis: sed in quo-
dam salario debito vel ex l. dispositioe uel ex di-
spositione contrahentium que in eorum locum succederet
ut non in l. si cut. C. de adu. diuer. iudi. quādoque
vnus debet operam alius debet pecuniam ex dispo-
sitione testatoris: et ista etiam est materia per se
cum in ultimis dispositioibus fiat interpretatio la-
rior. de qua dixi in d. l. i. §. diuus. ideo glo. hic. q.
dicit spale in libertate non dicit uerum: sed dicit dicit i
ultima uoluntate: hic in contractu locatiōis et co-
ductōis. quādoque vnus debet rem alius operam
ex contractu innominato: tunc est etiam separata ma-
teria: hanc glo. hic inculcet. nam in contractibus inno-
minatis est locus penitentie. in contractibus uero
nominatis secus. Tamē ut istam diuersitatem uideamus
mittam primo quod iuris in contractibus no-
minatis: in quibus dicitur aut opere non prestant pro-
pter factum conductoris uel casum contingente in
eius personam et debetur tota pensio: ut j. eo. l. sed
ad des. §. cum quidam. et l. qui opera. Si uero ste-
terit per locatorem: tunc aut per factum eius: aut pro
casum. ¶ Primo casu tenet ad totale interesse: ut
§. e. l. hi qui. Secundo casu tenet ut remittat mer-
cedem: ut in hoc §. sic dicitur intelligi. l. aduocatiōis
C. de condi. ob cam. p. dicta uera si fuit contractus
bonafidei: ut puta contractus locationis et conductio-
nis. si uero fuisset contractus stricti iuris ut puta
stipulatio: tunc debemus inspicere qualiter fit co-
cepta. si enim cocepta esset conditionaliter ut puta si
tale quod feceris centum dabo: tunc si aliquo casu non
impletur conditio non debet aliquid ex stipulatio-
ne: ut l. si uerbenda. §. ad. l. rod. de iac. j. de ver.
obli. l. in illa stipulatione si calendis. et j. de ver.
signi. l. cedere diem. si uero uerba non fuerunt con-
cepta conditionaliter: sed hoc modo promittis mi-
hi facere et ego promitto tibi dare: tunc esset idem
quod in contractu locatiōis et conductiois: et diceretur
ista stipulatio couentioalis: de qua loquitur

¶ De pri-
ma parte ve-
nio ad secun-
dam recollig-
ge hic quibus fa-
mulus uel a-
lius sui cul-
pa non seruit
per integrum
tempus non de-
bet habere ali-
quid de sala-
rio. de quo
per bal. in l.
ij. C. e. et bar-
to. in l. ij. §.
diuus. in fi.
j. de uar. et ex-
traor. cog. et
latius. bal. i
l. edem. i. vij
col. in ver. q.
ro. sed pone
famulus co-
de. c.

RR iiii

a Sed si stichus adde. l. pe. cum ibi no. C. de condi. ob causam.
b Sed contra hoc oppo. an in contractu emptionis transeat periculum in uenditorem sicut in locatorem. & ita fiat remissio. vide Baldum in rubrica. C. de peri. & pmo. rei ue. in ult. col. & omnino Bal. l. si ea lege C. de usur. vide bar. in. l. i. in. i. op. C. de iur. empbi.

c Idem iuris est. & uidet omnino bal. in. l. si. in. fi. C. de con. in ser. & bar. i. l. opere. de usufru. lega. plene per ca. no. i. c. ppe. sterilitatem: extra co.

d Famulus tuus. & ratio est: quia pro missio salarij habet illam facitiam conditionem si operas prestabit. argu. ter. & qd ibi per do. Ab. in. iij. col. in c. sicut. j. de iureiur. ubi iuramentum habet tacitam conditionem si fuerit iurati seruatum id de quo iuratur ad idem facit. l. i. C. de re. mili. libr. xij. & l. scio. ff. de annua. leg. & quod not. Bar. in l. diem functo. s. de of. fi. assesso. & i. l. in rebus. ff. com. & in. l. si cum dotē. s. sin autem. solu. matri. restat uidere de famulo i. firmo qui tādūdem uult seruire: an dbeat habere salariū quid de aduocato infirmo. Sui. d. suza. tenet qd habeat salariū ut. l. post duos. de adu. diuer. iud. quid in legato rei publice uide Bart. i. l. si cui. s. i. ex qui. cau. maio. & add. no. per bar. in. d. l. si ita stipulatus est sem abste. de uerbo. obli. per bal. in. l. liberti. i. vij. col. de ope. liber.

l. v. §. cōuentionales. j. de uer. obli. Contra predicta op. s. de condi. ob cāz. l. si pecuniā. in pñ. ibi si per te non stet. & c. dicit glo. ibi disputādo non determinādo. **C** Item op. s. de condi. causa data cā nō secuta. l. iij. §. si stichus dicit glo. Sol. ibi casus cōtingit nō in manumittēte: sed in manumittendo. unde distinguit. aut fuit i mora aut non. nā quādo cāus cōtingit in manumittēdo est idem qd qñ casus cōtingit in re locata. & sic ex parte locatoris. vñ nihil deberet posse peti in hoc. §. ideo dicas qd titulus de pditione ob causam loqtur in cōtractib⁹ innoiatis in quib⁹ deberes dicere qñ ille qui debebat facere ipeditur. aut alius qui tenet ad dandū non uult dare vel datū uult petere ex pñā. aut ideo qd non est obseruātū qd promissum est. **P**rimo cāu habet locū distinctio. l. si pecuniā. §. si. s. de condi. ob cām. **S**ecūdo casu debes distinguere eo modo quo distinguim⁹ in cōtractibus noiatis cum innominati cōtractus iudicent⁹ fm naturā cōtractuū noiatorū qbus assimilant⁹. ut. l. i. §. si qd seruū. s. de posi. & l. eū qui. in spec. §. i. s. cōmo. & l. naturalis. circa fi. j. d. prescrip. ver. **Q**uid ergo iuris sit in cōtractib⁹ nominatis uideam⁹. s. de cōtractu locatiōis & conductiōis. **T**amen uideamus aliquātulum latius per duo cōtraria & tunc declarabit istud qd dicit de cōtractibus nominatis: & sic reintro gl. & oppo. qd casus fortuitus non debet uenire in bonafidei iudicij: ut C. de pigno. acti. l. que fortuitis. Sol. dicit glo. nec hic uenit casus fortuit⁹: ut locator operarij teneat ad interesse. sed nō pōt petere solidā pñsionem: qd casus fortuit⁹ nō debet nocere locatori sicut nec cōductor. **S**ed cōtra hoc oppo. ego uideo qd cāus fortuit⁹ contingens ex parte uenditoris liberat eū: & nihilomin⁹ pōt petere integrum pñcium: ut. l. necessaria. de pericu. & com. mo. rei uēdite. quare nō ita hic casus cōtingens in re locata liberat locatōrē: ut petat integrā pñsionem seu mercedē. dicit glo. aliō est in uēditore: qd tractat de dāno uitādo. nā si non haberet pñcium rei dānum rei sue pateret. **L**ocator autē certat de lucro cū nihil de suo amiserit. arg. j. de cōdi. & de. l. titia. §. i. istā eandē rōnez ponit rof. sup hoc titulo que rō non uidef vera. nā hic locator amittit rem suā sicut uēditor. vñ dñs Ly. ponit in. l. legem. C. e. vnā aliam rōnem vj qz in emptiōe & uenditiōe agit ut res ppetuo sit apd emptorē. merito re pempta periculum ē emptoris apud quē perpetuo debebat esse. sed in locatiōe & cōductione res d3 esse cōductoris ad tēpus pro alio tēpore apud locatōrē. ideo piculū & in eo ptingens diuidit inter eos ut pro rata tēporis soluat pensio. ista rō nihil cōcludit: qd saltem pro toto tēpore quo deberet eē apud cōductorem deberet spectare ad eū piculum. & ideo tu dicas qd idē per oīa est in cōtractu locatiōis & cōductionis & emptiōis & uēditiōis. nā si ego uendo tibi certā spēm: qd est tūc ei⁹ interitu liberor: ut. d. l. necessario. in pñ. sed si uēderem tibi illud qd nō est: sed futurū est: ut fruct⁹ ad mēsuram puta. x. corbes frumētī ex tali fundo: tūc p ea pte que nasceref uenditio ualeret: pro ea pte que non nascit non debetur pñcium: ut. l. si debitor. §. uerisimile. s. de cōtrabē. emp. nūc ad propositum qñ qd locat operas uel locat rez ipse lo-

e Restat una questio. ratio qd prestatio operarum mutuatur cursu tēporis quia alia est illa que prestatur hodie: alia illa que prestabitur cras. & sic futura non deberet habere salarium. secus si esset propter aliud factum quod cursu tēporis nō mutaretur. quia tunc si infirmaretur deberet habere salarium. uide Bar. in. l. si ita stipulatus. de uer. oblig. & in. l. si prius. i. cij q. d. ope. no. & in. l. si usu. fru. mibi. j. diēniū. d. usu fru. lega. & bal. i. l. liberti liberteg. de ope. liber to. & Ant. de but. & v. ab. in. c. fi. in. ij. col. de iudi. & do. Anto. in. c. i. de eo qui mitt. in poss. cau. rei seruan. uide gl. m. l. in arboribus. §. de illo. s. de usufr. & tex. in. l. cum heres. §. stich⁹. la. ij. de statu lib.

locator tenet ad id qd non est in rerū natura. f. ad opas futuras uel ad patiētā tanti tēporis. **I**sto igitur cāu quādo non pōt p̄stare istam patiētiam nō debet hēre integrā mercedē. sed pro rata eius qd prestatit sicut in uenditiōe. unde uide tis per oīa idem esse. **S**ed cōtra p̄dicta facit. s. l. pxi. §. i. ubi locator prestatit patiētā toto anno & in fine āni fruct⁹ sunt corrupti tñ remittit merces p toto anno & non pro rata. **R**ūdeo ibi patiētā totius āni amittit p̄pter ultimū finem. f. re collectōis fructuū. s3 cū ista patiētā recollectōis fructuū nō possit p̄stari p̄pter sterilitatē: qd fructus nō sunt. merito nulla pte āni uidef prestata ideo pro toto tpe fit remissio. **E**x p̄dictis apparet multa. pmo qd iuris sit in cōtractib⁹ innominatis. & certe debes dicere qd ille qd opas ex cōtractu innoiatō: aut d3 qd momentaneuz ut manumittere seruū: & tūc seruo mortuo distinguat⁹: aut añ morā aut post. sicut in cōtractu emptionis & uēditiōis ubi debet res: que momento transfertur in alium. aut debet aliquid quod h3 factū successiuū: & tunc distingo sicut in locatiōe & cōductiōe ubi repetent⁹ ex pñā: ut. l. si pecuniā. s. de condi. ob causam. **C** Itē ex p̄dictis appet qd idē iuris est siue aliq3 cōducit fundum siue emat fruct⁹ qui percipiuntur. de quo dum dixi in q̄stione quā disputauī q̄ incipit publican⁹. & in. l. cotē ferro. §. qui maximos. j. d. pu blica. **C** Itē ex p̄dictis apparet qd si famulus tuus infirmat⁹: & sic non pōt prestare tibi opas pro tēpore infirmitatis nō d3 habere salariū: ut hoc. §. & apparet ex iam dictis qd dicit glo. in l. arborib⁹. §. de illo. s. de usufruc. **R**estat vna questio famulus tu⁹ non potuit seruire certo tēpore p̄pter infirmitatem uult seruire alio tanto tēpore & habere mercedem integrā q̄ritur vtruz possit. **H**3o uideatur dicere qd sic si opere debent⁹ ex cōtractu noiato. secus si in cōtractu innominato & ipsum peniteret. ita dicit **H**3o. & non allegat l. nec doc. examinat. tu dic qd si in conditiōe operarij alicuius habet respectus ad opus certū qd resultat ex operis magis qd ad ipas operas. uerbi gratia cōduco operas tuas ut facias mibi domum uel librū scribas. nam eadē est domus que edificaretur cras sicut illa que edificaret hodie si primo tempore quis impedif cāu potest operari alio tēpore & debet sibi tēpus suppleri: ut. l. & ideo. j. de uerbo. obli. Si uero non habetur respectus ad certū opus ut puta pmittis mibi seruire ad certuz tēpus: tunc alie dicunt opere hodiernē alie crastine: ut. l. si non sortem. §. libert⁹ s. de condi. inde. ideo distingue. aut quis pmittit operas certi tēporis ut puta presentis āni uel mensis augusti: & nō potest supplere operā alio anno uel mense. argu. l. si usufructus mibi benium. j. de usufru. lega. aut quis tenebat ad operas vnus anni uel mēsis simpliciter nō adiecto de quo anno uel mēse tunc poterit alio āno uel mense supplere si fuerit impeditus in primo anno uel mense: ut. l. seruus qui testamento. in. fi. j. de statuliber.

Ex. §. sequenti.

Que dicatur sterilitas.

Ubicunq3. **P**ropter casum cōductor non potest agere ad interesse sed ad exoneratōē mercedis. se

si ita stipulatus. de uer. oblig. & in. l. si prius. i. cij q. d. ope. no. & in. l. si usu. fru. mibi. j. diēniū. d. usu fru. lega. & bal. i. l. liberti liberteg. de ope. liber to. & Ant. de but. & v. ab. in. c. fi. in. ij. col. de iudi. & do. Anto. in. c. i. de eo qui mitt. in poss. cau. rei seruan. uide gl. m. l. in arboribus. §. de illo. s. de usufr. & tex. in. l. cum heres. §. stich⁹. la. ij. de statu lib. ADDE qd p̄sulit Ro. cōsilio. cccc. xxxj. qd si cōductor i cursu hostiū nō possit uti re locata p̄ annuz debet eē contentus i recompensatōne uti alio anno. **C** Ubicunq3 qui facit aliquid ut pro cur. & nō ē tenetur ad interesse. & ad istud allegat Bal. in. l. i. C. creudi. cuic. pig. nō de. & hic uide multos casus in qui b⁹ fit remissio mercedis & uide latius i. l. si merces §. uis maior j. c. c.

a Sterilitas. q. dicat sterilitas et que dicatur exiguitas.
b Interdum. in prin. huius et. et vide qd de isto tex. dixi post Jmo. r. l. si filio. s. h. solu. matri.

c Si dñs. no. q. valet conuentio si soluatur frumentum sub certa extimatiōe. et vide. c. h. de ytu.

d Si quis in pn. s. vid q p istu tex. dicit bart. in l. q in vtero s. de sta. ho. et no. bal. i. l. fi. C. de libe. cau.

e In pñcio. aduerte q ste tex. h. lo cum etiā de iure canōico tex. e. i. c. pe. d emp. et v. dicit tñ glo. no. i. l. temp in cōiunctio nibus. alias est. l. sep. i. st. d re. iur. bal. in auē. ad h. C. d. v. fur. q hoc nō cōue nit bono vi ro pulchrius dicit do. An to. i. d. c. pe. q h. iste tex. habeat locū etiā i foro ec clesiastico a pud iudices ecclesiasticū non tñ habe bit locū i fo ro cōsciētie apud eum et apud pñsso. rem tuā de bebis tibi fa cere consciē tiam. et ibi al legat beatus Tho. de ag. in secūda se. cūde dū tra. etat de iusti. cia postiuua ita tenēt. di xit etiā glo. singularis i c. hoc ius. xij q. ij. q. p. iela tus ecclesie sciens iustus pñs reū nō debz uēdere maiori pre. cio propter honestatem et consciēti am quā glo. limitat imo. in. c. placuit. de emptio. et vendi. veraz esse empto. re ignoran. te. sciente au tez potest vē di p aliquo lucro vltra qz sit iustus precium. et dum allega. ui beatum Thomā. ad. de q. est i. q. lxxvij. articu. i. et Bal. in auē. ad bec. in. viij. col. in versu. insuper queri. tur quid de mercatoribus. et vide Bal. in Rub. de contraben. empti. in xij. q. et omnino Sali. in. d. auē. ad bec. xi. col. dixit etiā singulariter p. de. de ancha. in regula pactū. de regu. iur. in. vi. m. xi. charta. in versu. sed in emptio nibus et alijs cōtractibus vel quasi q si aliquis emit carius fun. dum propter necessitatem quia vicinus erat rixosus et multuz molestus

cus si facto suo vel culpa impeditur. hoc dicit. Nota tex. q. qui facit aliquid vt procurator non tenet ad interesse totale. pro declarāda ma. teria breuiter quandoqz conductor allegat ste. rililitatem et sit remissio mercedis: vt. l. ex p. ducto. s. si vis. s. eo. fallit si pactum fuit factum in con. trarium: vt. l. si quis fundum. s. eo. fallit etiam si alijs annis precessit vbertas: vt hac. l. si vno. in prin. item fallit si contingat sterilitas culpa colo. ni vt hac. l. versu. item alio rescripto. quando. qz colonus allegat fructuum viciositatem: ut quia fructus percepti sunt corrupti et non de. bet fieri ei remissio: ut dicta. l. ex conducto. s. si qua conuicia. s. eodē. quandoqz allegat fundi casinositatem: et tūc debet fieri remissio. vt dicta. l. ex conducto. ver. sed si ager. quādoqz allegat fructuum exiguitatem: et tunc non debet fieri re. missio vt hac. l. versu. cum quidam. Sed dubi. tatur que dicatur sterilitas et que dicatur exigui. tas. Jo. tangit in hac. l. si vno. in prin. videtur te. nere q. hoc intelligatur fm vulgi opi. Alij dicūt quādo semē non recolligitur. Jaco. de are. alias de raue. dicit q. tūc dicitur sterilitas quādo si cō. ductor prestaret mercedem esset deceptus vltra dimidiā iusti precij. argu. l. ij. C. de rescin. ven. di. que opi. satis placet. de quo per Ly. C. e. l. lz plenius dicā. j. e. l. si merces. s. uis maior. vbi uī. de hoc et.

Interdum. Pupillus restitu. tus vt adeat agit vt a locatiōe defuncti liberetur si res alij locata erat: sed contra tutorē habet regressum si fuit in cul. pa abstinendi. h. d. cum. l. seq. C. Mo. q. quādo requiritur heres conductoris iusta est causa alij relocandi quod no. et.

Ed addes. Istud principi. um cuz superio. ribus sumāui ideo nihil dico hic et.

Si quis dolia. Qui locat ua. sa viciosa sciēter vel ignorāter ad totū interesse tenet. in alijs re. bus distinguunt sciens ab ignorante. h. d. vide qd dixi in. l. tenet. s. h. si vas. s. ti. i. et. l. iul. in pn. plene in. l. in rebus. s. is qui sciens. s. cōmo.

Illud uobis. Locator sūdi te. netur p. stare colono infra fructuū liquidorum qrendoz causa neces. saria nisi aliter actum sit. h. d.

Si dominus. Potest solui vna q. titas p. alia si hoc dictum sit et sub extimatiōe eius qd dictuz est. h. d. Nota q. valet ista cōuentio vt soluat frumentū pro certa extimatiōe. sic etiā valet quā do alijs p. mittit certam sūmam librarū et p. mit. tit etiā soluere in florenis sub certa extimatiōe florenorum.

Si quis cum in annū.

Hic videt casus q. pensio nō dz solui in pnc. sed in fine de quo p. glo. et doc. in. l. edem. C. eo.

q. tunc cum iste excessus precij fundetur super causa ratōabili q. subuē. tur sibi nedum in foro conscientie. sed etiam in foro ciuili. vide dominū Anto. et Abb. in. c. quia pleriqz. de immuni. eccle. et ad predicta dum di. xit q. in foro conscientie non licet. adde Bal. in. c. cum causam. extra de testi. vbi dicit q. conscientia idem est q. bonus vir. sed hoc non conuenit bono viro. allegat glo. illam in deā. l. semper. et eam reputat singularem ergo et. post ea subiicit. q. ergo ibit ani ma mercato ris quasi ve. lit dicere a casa del Dia uolo.

Si quis. Infante nato in nauī pē. sio nō debet. h. d. et pōt as. signari rō q. vectura dz dari p. oibus q. imittun. tur si iste nō est hmōi. ergo et. probat in. l. si ve. henda. in pn. s. ad. l. rod. de iactu.

Cum quidam. Casus cōtin. gens in psonaz cō. ductoris eā nō liberat a mercede nisi locator alij suas operas locet. h. d.

Item. Si vēditor locat rem ven. ditam emptori quo ad pñciū soluat solus cōductor obligat. h. d. cum l. seq. et no. Et rō est q. magis videt q. illa pñsio debeatur pro pñcio qd sibi non soluitur q. pro re dixi in. s. item cū qdam. s. eo.

Item si precio.

Quotiens. Mo. q. vbi pncipali. ter vēt datio secūdario factum est locatio. dixi in. l. ij. s. e. et.

Quēadmodum. In pñcio. et in pñsione licitū est cōtrahētib. se decipere inuicē sine dolo h. d. Glo. hic format vnaz. q. notabilē quā vide et intellige hūc. s. nisi alijs sit deceptus vltra di. midiam iusti pñs vel iuste mercedis: q. tunc agi. tur fm formā. l. ij. C. de rescin. v. que. l. nō solū hz locum in cōtractu emptiōis: sed in oibus cō. tractib. bone fidei. vt. l. iij. C. cōia vtriusqz iudī. Ex. l. sequenti.

Potestas licet hēat arbitriū i puniendo ma. leficiū non pōt terminū prorogare.

In lege. Quod cōmittit alterius arbitrio itel. ligat de arbitrio boni iuri. Itēz qui hz arbitriuz sup facto nō itelligit habere sup termi. no facti. Itē arbitriū dolose latū nullius est mo. mēti. h. d. Et hec tria dicta no. C. Mo. q. q. habz arbitriū approbādi obligatiōem nō potest pro. rogare terminū. et sic facit q. potestas hz habeat arbitriū in cōdemnando et puniēdo maleficiū nō tamē hz arbitriuz in p. ducēdo nec potest ter. minū malefici artare vel progare. et iō sis cautus qm facis statutum q. dicas q. potestas hz arbitri. um in p. ducēdo et cōdemnādo si vis q. arbitriū sit plenum et.

Si colonus. Res secūdi cōdu. ctoris obligate pmo cōductori ex cōuentiōe nō intelligunt obligate pmo locatori. h. d. C. Op. de. l. cū tabernā. j. de pigno. So. ut in glo. C. Itē oppo. de. l. ij. s. cuz p. dium. j. de pig. So. vt in gl. C. Itē oppo. de. l. solutū. s. solutā. s. de pig. ac. Plures solu. danē hec vera: q. ibi tacite hic ex cōuentione et.

Si domus. Cū obligatio com. mittit ppter nō factuz ab initio et certū ē nō posse fieri ex postfacto sta. tim agitur ad totale interesse vt in cōtractib. bo. ne fidei. h. d. C. Op. de. l. i. s. si pensio. j. de mi.

Ange. in. l. milites. in aliquibus lecturis: vt vbi refert Ful. in. fi. C. de te. sta. mili. Pau. de cast. in dicta. l. filius. de do. ADDE q. dictum Bar. refert. et sequitur Bald. consilio. lxxiij. incipiente. Sicut proponitur primo libro.

b C. Op. de. l. i. dum glo. hic et q. ex iusta et necessaria causa licz inq. lino migrare. vide que dixi in. l. si vno. s. item cū quidam. s. e. et.

bono viro. allegat glo. illam in deā. l. semper. et eam reputat singularem ergo et. post ea subiicit. q. ergo ibit ani ma mercato ris quasi ve. lit dicere a casa del Dia uolo.

In lege. in princi. hu. us et. limi. ta vt per an. ge. et Jmol. in. l. cum sti. pulatus. in prin. de ver. borum obli. ga. et.

Arbitri. um. si pote. stas hēt libe. rum arbitri. um in con. demnando nō pōt ter. minum arta. re vel proro. gare. et sequi. tur domi. Jo. in. l. fili. j. de donati. et vide quod no. Barto. l. nec quicqz. s. de plano. s. de officio procon. hic adde Bal. et Ange. in. l. i. de testa. mil. et declarat do. min. Pau. de cast. in. l. qui romē. s. si calimacus in fi. de ver. bo. obliga. Bal. in. s. p. ficisci. in. xi. q. Ange. ta. men in. d. l. i. de testa. mi. li. discrepat a Bar. hic. i. vno. et etiā adde Bal. i. l. i. s. i. j. d. in re delib. vbi dicit q. debz ferre senten. tiam in tem. pore instan. et sequit pe. de ancha. in c. canonū sta. tuta. ver. ad predicta fa. cit q. stio sta. tuti. facit lex in fraudem. s. fina. de te. sta. mili. iun. eta. l. i. co. ti. tu. ideoz dicit

Xviii

§. qui maximos. in. q. iij. de public. et adde q. ista licet non habeant locus in emphyteota habent. tamen. locum in conductore ad magnum tempus fm Bal. in. l. i. in. iij. col. C. de iure emphyteo. et adde etiam q. dominus Abb. in. c. propter sterilitatem. extra eodē. in proposito tenet contra opi mo. Barto. hic per illum tex. in. d. c. propter. et dicit q. opi. Barto. in. l. li. ect. C. codez post Ly. ibi melior ē Jo an. and. i. di. eto. c. propf dicit q. intel ligatur quā do recolligi tur tantum tertia pars soluti. et bal. in. dicta. l. li. cet ponit du as opi. et ibi uide in. iij. q. stione quid iuris. in pe dagio qd nō potuit perci pi ppter pe. stē. adde no ta. per Bar to. in. l. cotē. §. qui mari mos. in. iij. q. de public. et vide etiam glo. in dicto c. propter.

ADDE que dicatur steri litas et que dāna tenea tur reficere locator con ductori ob vim maiore uel incurfus hostiuz bal. cōsilio. celix. Et quando propter pe stem ementi bus pedagia et gabellas fit fienda re missio uide pulchre pe de ancha. cō silio. ecciij. et an per in cursum ho stium: vide Ro. consilio eccexxij. a C. l. ex con ducto. vide Bal. in. l. li. cet. in. verfi. §. quero con duxi. C. eo. adde Barto. in. l. si vno. §. vbiunqz §. e. sed quid si fundus na turaliter nō est fructifer? dic q. p hoc nō fit remis sio fm Bal. in. l. licet. C. eo. et ibi vi de euz quid i colono par tiario. et qd fit viciū terre vel rei vēdite. vide qd le. et no. in. c. propter. extra eo. b C Sed hic instatur. vide Bar. in. l. cotem. §. qui maximos. in. iij. q. de pu. et Bal. in. l. licet. in. v. q. C. eo. c Et parte si multum fuerit superlucratu colon? an debet augeri pen sio. vide. §. in prin. et quod ibi dixi. et quod no. Bart. in. l. diuortio. §. im pendia. solu. matri. et vide nota. in. l. si quos. et in. l. ea que. C. d. aluui. et pa lu. et quid in emphyteota. vide glo. et Bald. in. l. i. C. de iure embpi. et hic adde glo. in. c. quanto. de censu. d C Actione pro socio sed q. sit agendum prescriptis verbis non pro so

esset ad periculum emptoris: vt. l. si pendente §. de pericu. et commo. rei vēdi. Et cum quod sit deceptus vltra diuinitiam iusti precij. vel non debet inspicere tempus initij contractus: vt l. si uoluntate. C. de rescindē. venditio. sed hic tempore conductionis non fuit deceptus: sed postea causa superueniente. ergo ista opinio non est vera. dicēdum est ergo aliter. vos scitis q. si fructus futuri venduntur: et nō nascuntur precium non debetur: vt. l. nec emptio. §. de cō traben. emptio. ita in proposito ille qui con ducit funduz sub certa pecūia quodāmodo vi detur emere fructus: et tunc si non percipiuntur non debetur pensio. tunc autem dicuntur fru ctus non percepti quādo nihil superest dedu cta impensa: vt. l. fructus. §. solu. matri. et tūc di citur sterilitas: quia nihil percipitur. ita loqui tur. l. ex conducto. §. fina. et l. si vno. §. si. §. eo. et istud est damnuz intollerabile: de quo loqui tur hic. dico tamen extimationem fructuum si eri non fm id tempore quo recolliguntur: sed a tempore celebrati contractus per dictam. l. si uoluntatem. et apparebit ex his que infra dicam. Quero ergo quādo debet fieri colono remissio mercedis? Respondeo quā doqz allegat fructuum sterilitatem hoc ē q. nil superest deductis expensis: et tunc debet fieri remissio mercedis: vt hic. et l. ex conducto. §. si nali. §. eo. et l. licet. C. eo. fallit si aliter actuz sit: vt. l. si quis fundum in prin. §. eo. fallit si culpa conductoris hoc accideret. vt. §. §. proxi. fallit si colonus culturam deseruit: vt. l. ex conducto §. fina. §. eodē. et l. proxima. §. si domus. Itēz fallit si ubertas vnius anni potest compensari cum sterilitate alterius anni: vt. l. si vno in prin. ci. §. eodem. Quādoqz colonus allegat fundi casmositatem hoc est q. casmate perijt: et tunc idem q. debet fieri remissio pro rata: vt. l. ex cō ducto. §. eodē. ratio quia non potest prestare colono: vt ei vti frui liceat vt hic dicitur. ratio rationis apparet ex his que dixi in. l. si vno. §. cum quidam. quādoqz colonus allegat fructu um uilitatem: vtputa distributi sunt et collecti fructus: sed sunt multum viles puta frumētuz male granatum et similia: et tunc nō debet ei fie ri remissio: vt. l. ex conducto. §. i. versicu. si qua cum vicia. §. eo. ratio quia fructus sunt recolle cti. vnde posito q. esset facta venditio fructuū superest res in qua consistit venditio: vt. l. nec emptio. §. de contraben. emptio. et uilitas ista non debet attendi: quia hec deceptio non fuit tempore existentie conditiōis: vt. l. q. si pendē te de pericu. et cōmo. rei vēdi. eodem modo i isto conductore: quia vadit eis de regulis. quā doqz colonus allegat fructuum paucitates seu

cio probat tex. in. §. si quis seruuz. hic allegato. et tenet Bal. in. l. certi. in iij. q. C. eo. et adde Bar. in. l. si apes. §. i. j. de fur. e C Coloni. Bal. contra in. l. i. in. iij. col. C. de fruc. et lit. expen. pro qua lex viam. C. loca. et Bal. in. l. certi. C. eo. in. iij. q. sed cum Barto. hic sim pliciter transit Ludo. in. l. si filio. §. si. §. solu. matri. et Pau. de castro. et se

exiguitatez: quia bene sunt recollecti aliqui fru ctus: sed deductis expensis modicuz superest et non debet ei fieri remissio: vt. l. si vno. §. cum quidam. §. e. ratio quia aliqui fructus sunt: vt §. proxime dixi. sed hic instatur. si ego vendo decem corbes frumenti quod nascit in tali fun do si minus nascitur in eo fundo sit remissio p rata: vt. l. si debitor. §. verisimile. §. de cōtrabē. emptio. ergo fiat remissio pro parte. Solu. ibi. loquitur quādo fructus futuri fuerunt venditi expressa certa mensura. et ideo si minus colligi tur pro rata sit remissio: quia non prestatur qd conuenit. hic vero fructus vēditi videntur sim pliciter. vnde qualiscunqz fructus licet modic? percipiatur datur hic qd puenit. q. qz q. ducto: allegat damnum contingens in fructibus po stea perceptis: quia fuerūt sibi accepti vi hosti um vel predonuz: et tunc non debet fieri remis sio: quia eo tempore quo fuerunt recollecti fru ctus contractus fuit perfectus ex parte locato ris. vnde damnum postea contingens debz eē q. ductoris sicut in re empta: ut. l. damnum. C. eo. si recte intelligatur: quia ibi contingit dam num in re conductoris non in fructibus. et di stinctio quam glo. ibi facit q. aut damnū cōtin git vi diuina. aut vi humana non est vera: quia idem siue diuina siue humana siue culpa cōdu ctoris: vt. l. ex conducto. §. i. ibi incurfu hostiuz §. eo. et hic dū dicit simpliciter uis maior ex par te conductoris: videamus quid ex parte loca toris an si conductor multum lucratur pensio debeat augeri. gl. magna hic est facta sup hoc. Breuiter dicas: aut lucratur multum colonus ex eo q. fructus multū plus ualent: et tunc non augetur pensio propter istam causam sicut nō minuuntur propter uilitatem: quia eadem de bet esse ratio lucri et damni. Si uero multuz lu cratur propter fructuum abundantiaz. et tunc standum est huic glo. aut propter diligentiam coloni augetur. aut non sed casu fortuito: ut si locaui tibi molendinū et alia molendina mul tum sunt destructa impetu aquoso: ita q. lucra tur multo plus. tunc debz fieri augmentū pen sionis. casus est hic. C. Altrimo no. hic similitu dines istas quia inter dominum et colonuz par tiarium dicitur contrahi societas. et ideo agen dum est actione pro socio? non ex locato et con ducto: et sic facit in argumentum ad questionē q. talis contractus non transit ad heredem co loni? sicut nec societas. et q. potest finiri talis cō tractus ex omnibus casibus ex quibus finitur societas: ut. l. iij. §. fina. cum. l. sequē. §. pro so cio. sed si locatur ad pecuniaz: tunc est uere cō tractus locationis et conductionis. quando ve ro locatur ad certam mensuram frumenti vini

quitur Ab. f. c. propter. ex tra eo. et ibi vide glo. et p hoc limitaf quod dicit Barto. in. l. si filio. §. si. §. solu. matri. nungd suc cessor vni uersalis tene atur stare co lono. et idem t3 h pau. de ca. et ro. ibi li cet contrari um sentiat i l. certi. i. iij. q. C. loca. et in. l. i. C. de fruc. et lit. ex pensio. et ad de Bar. hic vide insti. de actio. §. itez seruiana. et vide qd no. Glo. et Doc. maxime bal. in. l. si pacē da. C. d. pacē Et an colonus partiar ius tencatur suis expensis et gabellis: portare par tes domino. vide bal. i. l. acceptaz. C. de vsuris. in xy. q. et dum dicit hic agi p socio: dic q. imo vide tur debere a gi prescriptis verbis in. §. si quis seruū h allegato. et tenet Bal. i l. certi. in. iij. q. C. e. adde Bart. in. l. si apes. §. i. ff. de fur. et sic i quantum di cit hic Bar to. q. colon? partiar? eg paratur so cio: adde q. distert tamē in duob? fm Bal. in. l. i. in. iij. col. C. de fruc. et li. expen. et in. l. certi. in. iij. q. C. eo. et ibi etiam an bo na sint tacite hypotheca ta. et adde q. non proprie

dicitur colonus. vt no. glo. in. l. diuortio. §. itez si merces. in. verfi. seque retur. §. solu. matri. et dum Barto. hic dicit q. non transit talis contract? ad heredem coloni adde Bal. contra in. l. i. in. iij. col. C. de fruc. et lit. ex pen. pro quo. l. viam. C. loca. et Bal. in. l. certi. in. iij. q. C. eo. sed cū Bar. hic simpliciter transit Lud. in. l. si filio. §. si. §. sol. ma. idem Pau. hic. et seg tur Abb. in. c. propter. extra eo. et ibi vide glo. ADDE qd si pactum lo catoris fm q. conductor nihil debeat. soluere alicui persone: an tenebitur soluere gabellam sisco. vide bal. consilio. cxvi. iij. lib. Et dum dicitur in apostilla q. inter partiarium et dūm videtur cōtracta societas. adde fm

ro. illud ue-
ruz in fructi-
bus collectif
no aut pen-
dentibus: vt
eius cofilio
eccit.
a Cōtract^o
innoiat^o. do
vt facias ad
de. s. c. s. in
prin. 2 glo. i
l. exceptio.
C. eo.
b C Me inci-
dant in falsū
vide do. an.
in. c. trāllato
de pñi. bar. i
l. si plures. j
de iniu. glo.
in cle. i. j. de
ap. facit qd
voluit glo. i
c. cam que. i
fi. glo. q. fi-
lij sint legi. z
i. c. vito
nienfis. d. e-
lec. in glo. iij
vel. iij. q. lo-
quif de prio-
ritate z po-
sterioritate.
dñi. de factio
geni. in. c. i.
de consti. in
vi. glo. z ibi
do. ant. i. cle.
i. de ap. 2 fac
glo. in. c. bo-
ne. de elect.
Imo. 2 do.
abb. in. c. trā-
llato. qui te-
net cum do.
anto.
c C Hoc est
singulare.
idē Bal. i. l.
ij. C. eo. sed
bal. in. l. iter
esse. sentit cō-
trariū. z ibi
dicit idē. f. q
por locator
in tpe prefe-
ratur cōtra
cōductorem
z dicit etiaz
bal. in. l. em-
ptorem. l. ij.
col. C. loca-
q secundus
colon^o tenet
stare prior:
ga prior in
tpe preferf.
z ad id qd
hic singula-
re dicit esse
bar. vide io-
an. in regula
cōtractus. i
mercuri. zc.

uel olei non potest esse locatio z conductio: qz non interuenit pecunia numerata: sed est contractus inominatus. do ut facias iudicabitur tñ ut de contractu locati z conducti: ut. l. i. §. si quis seruum. s. depositi. pro hoc est tex. z glo. in. l. si olei. C. eo. quod no. Quando autem venduntur fruct^o futuri tñc quid iuris sit: dic ut di xi in. l. cotem. §. fina. j. de publica. z dubium est quia videtur uenditum ius vsusfructus: z tñc non pertinet periculum ad eum. item potest i- telligi qz uideatur uendita spes fructuum qui percipiuntur: de quo uide: ut ibi plene dixi.
Ex. l. sequenti.

C Simul fieri dicatur qz sit eadem die qz ua- let ad excusandū testes. z in psonalib^o actōib^o in creditoribus cirographarijs attenditur po- ratus.

A operis. **C** Opponit^o z vt qz sibi ipsi contradicat in eo quod dicit simul. z postea dicit priori. Glo. soluit duobus modis z quelibet est bona. **C** Nota tamen sm Azo. secundam solutionem qz simul dicitur fieri qd sit eadem die qz est vile ad defendendum tes- tes ne incidant in falsum^o si dixissent simul aliquid factū z apparz de pōritate z posteriorita- te eadē tñ die. **C** Secūdo op. qz inter credito- res chirographarios non inspicitur prioritas temporis nec etiam in priuilegijs competentibus in actionibus personalibus: vt. l. priuile- gia. de priuile. credi. Solu. dicit glo. illd est ve- rum in obligatione quantitatis. hic vero quan- do est in obligatione factum coherens perso- ne. tunc enim ille preferitur cui est promissum prius. hoc est singulare hic. **C** Item oppo. in obligatione operarum post moram succedit obligatio ad interesse: vt. l. in stipulationibus. §. operarum. z. l. stipulationes nō diuiduntur j. de uerborum obligatio. z sic ista videtur ob- ligatio quantitatis. Solu. intellige istam legē quando agitur ad dictas operas. sed si agere- tur ad interesse fateor cōtrarium. ita dicit glo. in fine in hypothecaria non est dubium qz ille preferitur qui est prior tempore: vt in. c. qui pri- or. extra de regu. iur. lib. vi. z. j. qui po. in pig- ha. per totum maxime in. l. qui prior zc.

A bitatores. **C** Mo- dica inco- moditas conductoris non inducit re- missionem mercedis. b. d.

Item interrogatus. **C** Iustus timor facit: vt fiat mercedis remis- sio: licet non sit securum periculum. secus in tñ- more iniusto vel si inde non recesserit. hoc di- cit iste. §. quem no. zc.

C An qui habet aduocatum gratis possit pe- tere salarium.

Uod si domus. **C** Iste versi. in eo qz dicit prestandum quantum prestatur in secunda cō- ductione intellige si locator fuit in culpa. alias vero ad solam restitutionem mercedis: vt. l. si insulam. z. l. si fundus. z. l. bec distinctio. j. eo. **C** Altimo nota finem huius legis: quia facit ad questionem si euicta est res aduocato: ita qz potest petere ad interesse z impensam vtruz imputabit sibi salarium suum propriū. **C** Itē

si aliquis habuit aduocatum gratis in questio- ne sua. facit iste. §. qz potest petere salariuz ad uocati. quod no. dixi plene in. l. si stipulatus. j. de fideiussō. zc.

A lege. **C** Verbum ne siue- neue importat ne qz faciat z qz curet ne per alium fiat. hoc dicit. **C** Oppo. istud pactum obscurum debz interpretari contra proferētem. hic autē inter- pretatur pro eo. ergo zc. So. glo. duobus mo- dis: vt habes in ea. tu dic qz. l. veteribus. s. de pac. loquitur in pactione obscura z ambigua. bec in pactione certa z clara. **C** Nota enim inter- pretatio que fit hic est propria significatio cui stare debemus in dubio: vt. l. nō aliter. j. de le. iij. Sed quādo verbū seu oratio habet plures significationes: tunc loquitur. l. cōtraria zc.

U i insulam. **C** Refe- ctio necessa- ria que impedit habitationem cōdu- ctoris inducit remissionem mercedis pro rata non necessaria obligat locatorem ad interesse. hoc dicit.

Ediles. **C** Conductor sit remissio mercedis pro rata temporis quo re frui non potest etiam si alteri gratis cō- cessit. hoc dicit. z sic supplet precedentem ca- sum qui loquitur quando conductor concessit alteri non gratis zc.

C Roncino conducto non licet imponere ua- lisiam.

Qui mulas. **C** Qui animal con- ductuz onerat pon- dere grauiori hac actione tenetur. hoc dicit. **C** Nota casum contra eum qui imponit vali- siam roncino conducto ad vecturam cum so- lum locetur ad portandum pondus homi- nis z cetera.

Qui edem. **C** Pensio que presta- tur ad mensuram tan- tum p rata operis facta peti potest. hoc dicit. **C** Oppo. pensio non debetur^o locatori donec contractū in totū impleat ex parte sua: vt. s. eo. l. sed addes. §. si quis. z nor. C. eo. l. edem: Re- spondeo quandoqz precium constitutum est in pedes singulariter. z tunc videntur tot lo- cationes quot sunt pedes. ideo potest mensu- rari illud quod est factum etiā si non est opus perfectum: vt hic. secus si in totum opus esset locatum vna mercede quod intelligit veruz si si consuetudine vel qualitate persone aliud p- sumatur. quid enim si tu cōduceres operas ali- cuius pauperis hominis: vt faceret tibi domū magnam z sumptuosam quam certum est sibi non posse facere nisi minutatim des sibi pecu- niam. certe videtur actum: vt etiam ante opus perfectum sibi pecuniam minutatim prebeas. argu. s. manda. l. si vero remunerandi. §. fina. cum. l. sequenti. z. j. de regu. iur. l. semper in sti- pulationibus. z quod ibi no. item si esset con- suetudo: vt. l. quod si nolit. §. qui assidua. j. de edil. edi. facit ad bec. l. excepto. C. e. z qd no. p glo. z doc. in. l. ij. C. eo. zc.

Colonus. **C** Exceptio violentie intelligitur de ea que in- fertur ab extraneo non de ea que a se vel a suis infertur. hoc dicit.

A nauē. **C** Actio oneris ad uersi non habet lo-

b h Abitato- reo. i. pñ- ci. vid quod dixi p^o bar. i. l. si vno. §. idem cū qu i dam. s. c. sed quid si dñs ponit mere- trices in do- mo quā mi- hi locauit. vel si mibi i- qlino occur- rit necessitat habēdi ma- iorē domuz qz volo du- cere vrozoz an possuz mi- grare. vide bal. in. l. edē. ad fi. z in. l. ij. C. eo. ti. e C Itē z ad glo. hic qz di- cit: nisi iusta cā inesse tēz pore dētus. vide bal. i. l. si ea lege. C. de vsur. z ad de in simili glo. z doct. i. ledem. C. e. f q U i insu- lam. vid glo. no. z qd ibi bar. in. l. si duo. §. cuz inqlinus. ff. vii pos. i. vñ testari. i. fi. z que dixi in .l. edez. C. e. post bar. g C Pensio nō debetur. qñ locator possit petere mercedez o- paruz. vide glo. z doc. i. l. ij. C. e. z la- te bar. in. l. i. §. diuus. vñ viteri^o qro. ff. de uari. z extraor. co- h C Colon^o. no. sing. z vi- de quod di- xi post bar. i. l. iij. §. qñtū s. si qz cau- vide tñ. l. si tibi domū. i. prin. j. co. z qd ibi not. z quod ibi di- xi post bart.

C dōtre
pell. addē
Euri. i. d. b.
emporem. i.
z. l. si filio. in
l. qd ibi di-
xi post bart.
z. l. qd not. in
l. qd not. in
l. qd not. in
l. qd not. in
l. qd not. in

esset verum nisi conductor haberet potestates edificandi in alia parte vel quia dominus: vt hic. vel quia ab alio domino conduxerat eade ratione. puto tamē q̄ ille qui est dominus pro certa parte pro indiuiso potest locare totū fū- dum si vtiliter faciat: quia tale negociū pro parte expediri non pōt: vt. l. heredes. §. si vn̄. §. familiberc. dixi in. l. si p̄munes edes. §. d̄ ne. gest. C̄ Item nota diligenter casum huius. §. contra conductores qui in fine āni ita fundūz exfructuant q̄ fructus anni sequentis corrumpantur quod no. z tene menti zē.

a C̄ Itē nota in h. facit qd nota. in. l. pe nul. d̄ vsufr. lega.

o **Insus.** C̄ Qui suscipit in se periculum operis tenetur quo ad opus approbetur. z qui debz opus ad mensuram tenetur quo ad mensurē quod intelligitur de periculo saltez culpa leuifima contingente. hoc dicit. C̄ Mo. diligenter q̄ quādo quis suscipit in se periculum operis intelligitur quousqz approbetur. z istud facit q̄ si conductor roncinū restituat eum domino z dominus recipit eum tanq̄ sanum q̄ ex tunc conductor non teneatur. intellige si dominus sciuerit vicium: secus si in restitutione illa fuerit deceptus. z no. in. l. iij. §. in hac. §. de triti. z l. eleganter. §. non soluz. §. de dolo. z per doc. in. l. exhibitionis. C. ad exhibēdum. eodē modo intelligitur hic qd est verum si approbatio ne dominus fuerit deceptus. C̄ Secūdo nota q̄ si merces est prestanda ad mēsuram periculum est conductoris donec mensuretur. sicut i venditione periculum est venditoris donec mē suretur: ut. l. quod sepe. §. si res. C. de cōtrabē. empt. Sed contra hoc videtur q̄ si bene respicis. l. hanc hic appellatur locator improprie ille qui debet pecuniam. s. dominus. L̄ oductor vero appellatur ille qui debet operas. proprie ergo diceretur locator operarum suarum: sed sepe his uocabulis abutimur ut. l. ueteres. §. i. §. ti. i. hoc premisso quādo aliquis locat operas suas casus superueniens excusat eum. z facit q̄ debeat habere integram mercedē: vt. l. qui operas. §. eo. z periculum rei ad eum nullo modo spectat. Solu. hic non debebat operas simpliciter. sed ad certum opus habebatur respectus quod debebat resultare ex operis. Si ergo opus corrumpit nullas operas prestuisse videtur: sicut si nauis perijt. l. si vno. §. item cum quidam. §. e. igitur nihil debet habere de mercede. C̄ Tertio nota q̄ si dominus est in mora mensurandi vel approbandi opus q̄ tenetur. z ideo sit cautus operarius vt hoc protestetur C̄ Quarto nota casum expressum q̄ suscipere in se periculum nō facit quē teneri de casu fortuito: vt glo. hic dicit. de quo in. l. sed. z si quis §. q̄ situm. §. si quis cautio. dic vt ibi.

b C̄ Merces est prestanda quis dicitur pductor vel locator. ad. de bar. in. l. ij. C. eo.

s **Prus.** C̄ Mo. ex hac. l. a contrario sensu q̄ casus supueniens nō liberat a pena pcedentis culpe. z sic sufficit ab initio interesse: vt. l. qui autem. §. i. §. si qs cautio.

q **Ali operas.** C̄ Locator operarū debet habere mercedem totius tēporis si per eum nō stat. idēz in aduocato. hoc dicit. De materia ista vidistis plene in. l. si vno. §. cū quidam. §. eo.

n **On solet.** C̄ Glo. legit istā legem duobus modis. primo q̄ si dominus cōduxerit rez

suam q̄ sibi nō p̄iudicat. de quo plene in. l. si rez aliquam. §. de acquirē. pos. C̄ Secūdo modo legitur quādo quis rem suā locat alicui: tunc nō transfertur dñūm. fallit in. l. in nauē. §. e.

q **Ali mercedēz.** C̄ Qui custodiam tenetur de periculo z dāno dato ab alio quod potuit per custodiam reparari. hoc dicit cum. l. sequenti. C̄ Nota q̄ qui promisit custodiam tenetur ad artissimā diligētā z nō de casu fortuito: sed de leuissima culpa tñ.

c q̄ Cimer cedē. vi de hic pau. de ca. distinguentē. z vi de no. i. l. do minus hor. reorum. j. e.

s **Locatum.** C̄ Hec actio cōcurrit cū actio ne furti. z. l. aquilia. tamē altera q̄s d̄z esse contentus. h. d. cum. l. seq.

l **Scare.** C̄ Opp. de. l. arboribus. §. de vsufruc. z. §. vnus. insti. de vsu z ha. Sol. vt in glo. q̄ illud in seruitutibus personalibus: hic in realibus. z est ratio quia seruitutes reales sunt iura prediorum: vt. l. qui aliena. §. fina. §. de neg. ge. z ideo nō habenti predium non possunt deberi: vt. §. cōmunia prediorū. l. i. vtilitatem enim p̄diorum respiciunt: vt. l. attilianus. §. de serui. rusticorū prediorum. merito ille qui habet seruitutem realem nō potest eaz concedere alteri: quia coheret p̄dio suo. si alter vteretur nō respiceret vtilitatem predij sui. secus in seruitutibus personalibus: quia mihi vtilitas est si possum locare vsufructus sicuti ego vtor. Et ex hoc dicendū est q̄ iura que coherent solo nō tamē ad vtilitātē soli vel territorij possūt locari: vt puta ius percipiendi pedagium. tex. est in. l. si. C. de vectig. z cō. dixi plene in. l. cotem. §. si. de pub. z ibi exaia ni quādo venditor vel locator locat pedagium qd transeat. dic vt ibi plene dixi.

d l Ocare. in p̄nci. huius zē. vi de hic pau. d̄ ca. qui ponit q̄ vsurarius nō possit alteri locare.

s **Domum.** C̄ Damnum datum a seruis locatoris non venit in hac actione. h. d.

Si hominem. C̄ Damnum datum ab homine locator non uenit in hac actione: si locatori nil pōt imputari. h. d. vide glo. zē.

e C̄ Jus percipiendi ius percipiendi pedagium pōt locari. Et adde bal. in. l. si ea lege. in. fi. C. de vsur.

s **Quis cōduxerit.**

C̄ Nota valet cōductio vno nummo. C̄ Opp. j. de iure dotium. l. si vsufructus. dicit glo. Solu. ibi speciale. quia fit ex necessitate tuz res non est digna mercede maiori. z ideo nō habet instar donationis. z ex hoc sequitur q̄ si qs conduceret vnam rez nō dignā maiori mercede tunc valeret cōductio. de quo plene dixi in. l. si quis ante. §. si. j. de acq. pos.

f l Odomū in p̄nci. huius zē. ad de tamē q̄ i corporalibz venit et ipa tinentia familie. tex. ē no. in. l. is cuius si serui. ven. fz bal. i. auē. et qui. i. p̄iij. colū. de bo. auc. in. pos. z vide i. l. q̄ insulaz. §. si. §. eo.

c **Am apparebit.** Ex hoc cōtractu possunt constitui duo rei nec habebant beneficium diuisionis fm ista tēpora sed beneficium cessionis sic. hoc dicit. hodie vero habent beneficium diuisionis per auē. de duobus reis in corpore zē.

g l Oqs cōduxerit. p̄ bal. i. rub. C. d̄ iur. em phi. de locatiōe scā vno nūmo zē. ADDE pulchru consiliūm do. Larzab. ful. Sa li. vltimū in volu. p̄ det. de ancha.

s **Cui locauerim.**

C̄ Potest quis locare quod conduceret z in hac actione cōtra non restituentem iuratur in litem. h. d.

s **Ignorās.** C̄ Qui ignorat qualitatem persone nō punitur si cū eo cōtraxit tā q̄ cum quolibet. hoc dicit. facit ad questionē q̄ p̄cussit clericū icedentem more laicali in hitu

Text from the right margin of the adjacent page, partially visible.

XVIIII

a Locavit. sing. et no. est fm bal. in. l. ij. C. ed. ti. rē.
b De vicio opis. Sz istud intelligēdū est si sine dolo fecit. alias nō fm regulā cū nō debeāt p̄betes iter se dolo decipe. l. f. z si pupillus. §. f. si ali as. §. de insti. z no. in. l. itē si p̄cio. §. quēadmodū. §. e. cū si. rē.

c No. p bis. no. q. de qua vide i. l. i. de i. iurā. z ibi ea q̄ dixi. ADDE q̄ ibi posui.
d Quarto no. add bal. i. l. i. C. d. his q̄ i frau. cre. vbi idē t3 ēt si fuerit renū ciatū bñficio d̄ fideiuf. qz istd venit ex natura obli. z idē bal. i. l. si pro ca. C. mā. in. rii. q. z ibi hoc po nūt moder. i. l. cū eoz. C. de sen. z no. in auē. p̄ite. de fideiuf. et adde bart. p istuz ter. i. l. curatores. §. fi. j. d. admi. re. ad ciui. p. ti. z gl. i. l. i. C. de cōue. fisci. debi. in gl. i. hic alle gata. z ter. ibi glo. fi. in l. i. C. de de. cur. li. x. imo plus notāter dicit bart. p illū ter. in. l. pater. in p̄n. j. de do. p̄le. qz talis pmit tens indēnit atē cōpellit suscipere iudicium qd nō habes alibi.

e A lege. Preciū appositu p locatōe non extēditur vt ei noceat. h. d.

f Locavit. Singularis ē q locavit opas suas: vt certū op face ret tenē de opis vicio: siue vna pensio siue i sin gulos dies p̄stita fuerit. q at opas suas singulis dieb locat: nec ad certū tps se astringit de vicio opis nō tenē. h. d. quem. §. no. bii. z dic qz iste singularis ē. C. Itē no. qz nō refert an soluatur vna pensio an i singulos dies. qd itellige quantū ad distinctionē h. §. ne p̄ductor d̄ vicio teneat. sec q ad alios cāus dixi i. l. q infulaz. i. fi. §. e. rē.

g Decē. Si i q̄titate mercedis erret stat voluntati ei q mercedē recipe dz. h. d. C. Op. de. l. i. §. stipulanti. j. de ver. ob. So. vt in glo.

h Si fideiussor. Qui si p̄ductore p̄ductoris non tenet p̄ncipali dño. h. d. Ex. l. sequenti.

i Promissor indemnitate ad quid teneatur ibi. Quarto.

k Hero. Fideiussor q in oem ca sum intercedit vel fideiubet iudicatū solui vel indēnitatē p̄misit tene tur ad sortē: z vsuras ēt officio iudicis veniētes h. d. vel breuius. q fideiubet in oem cām tenet d̄ vsuris z oī q̄titate. h. d. C. No. qz fideiubet in oem cām intelligit tā sortis q̄ vsuraru. C. Scōo no. qz i tractib bone fidei veniūt vsure offō iudicis n̄ iur obligatōis: z sic offm iudicis obliga tiōez nō p̄supponit. vt. l. q p collusionē. §. i. §. ti. i. C. Itē d̄ hic qz p̄misit iudicatū solui itelligi tur p̄misisse tā sup sorte q̄ sup vsur. qd est notā dum p bis q̄ tota die fideiubēt p accusatio. p i q̄stis: vt nō solū teneant ad penā maleficij: sed ēt ad penā q̄ infert occasione negatōis ip̄si maleficij vel ēt solutōis nō facte infra terminū. sz cō tra hoc facit multū. §. de i lit. iuran. l. i. z ibi dixi. ¶ Quarto no. qz ille q p̄misit idēnitatem obligat ad sortē z ad vsurā qd no. facit. C. si ma. idē ni. p. l. i. z. ij. z aduertēdū est qz iste q i idēnitatē p̄misit differt ab alijs fideiussorib. nā hic etiaz fm iura antiq nō poterat p̄uēiri nisi discussio p̄ncipali. hoc enī ip̄m d̄bū sonat p̄mitto idēnitatē hoc ē aliqd qd ab isto p̄seruare nō posses: vt. l. sti pulat. §. i. j. de p̄. ob. z. C. de sen. q̄ sine cer. q̄. l. i. z. ij. z. C. de cōue. fisci. debi. l. i. x. ¶ Altiō gl. hic tractat materiā vtrū fideiussor simpliciter ac cept videat intercedere in oem cām z ista ē ma teria. l. centuz capue. §. de eo qd cer. lo. dic vt ibi z glo. hic distinguit oēs cāus clare z apte. qz aut fideiussor intercedit i sortē tñ rē. quā gl. uide rē

l. nō fuerit. ff. de iureiur. in penis enī ligdis sana dz ē p̄batio. l. in testō. la grāda. de cōdi. z de. bñ facit lex. cū delictū. §. illi dz. ff. de re. iur. z ideo semel habui p̄salere qz cū agēs ad penā fecerit aliqd penale: ut in penā rei incideret qz nō adimpleuit p̄ctū ex pte sua sequitur qz nō potuit agēs petere penā. z iō bene dixit pau. apostolus. p̄bet aut seipum hō z sic de pane illo edat z de calice bibat. bene facit. d. §. offerri. ille enī q penā petit dz ēt oem culpā. l. cum pater. §. libertis. de le. ij. facit qd voluit p̄mo. in. c. mā datū. de relcrip. cuius dictū sequitur bal. z sal. in. l. cu3 p̄ponas. C. de pac.

frustra enī qz iplorat auxiliū qd ipse nō seruauit. e. ex eo. de reg. iur. i. vi. z in. c. qz frustra. c. ti. facit qd voluit bal. in auē. dos data. C. de dona. an te nup. cum ergo inquit te habeam in principem cū tamē non habes me in senatorem: vt. c. ciso subiectus. xvi. distin. z dicit Bal. in. l. si non fue rit. de iureiurā. argu. illius tex. qz si reus non vult respondere positionibus actoris nec actor po sitionibus rei qz tota mora imputat ac tori. vide ibi glo. in tantū qz agens de bet probare se implicuisse ex sua parte si vult penā argu. l. si pa ter. C. de ac. emp. z quod ibi Bal. vi. de ad predi cta que ha bentur in. l. qui penden tem. §. de ac tio. emp. et ideo dixit ra pha. §. ul. in l. filie. C. de collatio. qz si ago ex em pro. z nō di co solum precium vel non offero qz non pro cedit libellus vide etiā ibi Bal. facit qz voluit Bar to. in. l. cum qui ita. §. q ita. de verb. obliga. z. l. le cta. si certuz peta. z. l. ex ceptionē. de p̄ba. C. z in l. si vnus. §. pact. d̄ pac. z Bal. in di cta. l. si pater z in dicta. l. iulianus. §. offerri. fran genti enī si dem ēt. d. l. cū p̄ponas. faciat qz ha betur in. l. q cum maior. §. si libertus in ver. ignoz scendum est si voluit se; vlcisci. ff. de bo. dam. z i l. qui fidem §. de transa. Et qz dixit Bal. in. l. cū p̄ponas. C. de nauit. se no. vbi dixit qz si promissio nō iniquitate aliquēz p̄cedit nisi cau sa inquietati onis procedat ob eo z

Ex. §. sequenti.

Si p̄missum sit nō perere reductionē ad arbi triū boni iuri dz intelligi nisi iniq̄ arbitratus sit. Idē si p̄misit filiū nō exheredare dz intelligi: nisi cām exheredatōis dederit z similiter i oib p̄tra ctib in qb̄ ultro citroqz aliqd p̄mittit: ut qz nō teneat ad penā cū effectu si p̄ aduersam p̄te oia seruata non sint.

Inter locatorē. Promis sio d̄ nō expel lēdo itelligit si colon in solutiōe pensiois p̄ biē niū non cessauerit. h. d. qd no. z ē optim. §. z fa cit ad multa. l. si p̄missi sub pena nō perere arbi tramētum reduci ad bōi iuri arbitriū. qz si fuerit iniq̄ arbitrat qz reducere possis: qz dz itelligi si eque fuerit arbitrat: vt hic. z. l. si libert. de op. liber. z p By. in. c. sciēti. ex de re. iur. lib. vi. dixit plene in. l. si societate. §. arbitroz. §. p so. Itē si p̄missi filiū nō exheredare: intelligit nisi cām ex heredatōis dederit: vt. l. qdā cū filiū. j. de p̄. ob. Itē p̄missi te nō offendere: intelligit nisi cām of fensionis p̄miseris: ut. l. q suū. j. de p̄. ob. z ḡna liter notādus ē iste. §. ad oēs p̄tractus in qb̄ ul tro citroqz aliqd p̄mittit: vt qz nō teneat ad pe nam cū effectu si p̄ aduersam p̄te oia fuata non sunt. facit. l. iul. §. offerri. §. de ac. emp. ¶ Item no. qz colon nō dz expelli infra biēniū facit. j. e. l. cū dñi. ¶ Ad istud op. C. de iur. emphi. l. ij. glo. nō declarat plene istā materiā. Et iō dīcas: aut loq̄ris in ēphiteota aut in simplici colono. p̄ mo cāu aut est ēphiteota puati z regrit qz cesset p̄ trēniū: ut. l. ij. C. de iur. emphi. aut ē emphi teota ecclēsie. z tūc sufficit biēniū: ut. C. de sa. san. ec. auē. qz rē. aut loq̄ris i simplici colono: tūc aut ē facta p̄missio de nō expellēdo: z tūc nō po test expelli nisi cessatus sit p̄ biēniū: vt hic. aut bec p̄missio nō est scā. z tūc aut colon uel ingli nus est p̄ns z etiā cessat soluere: z tūc statim po test expelli: ut. C. e. l. edem. z. j. e. l. pe. in p̄nc. aut est absens ita qz nō reperit: z tūc dz expectare p̄ biēniū: ut. l. cū domini. j. eo.

Saulus. Alias icipit su. Exti matio facit trāsire p̄iculum rei in accipientē. h. d. uidistis in. l. cū fundus. §. eo. z vidistis in. l. i. j. ti. i. z tene mēti banc. l. pro bestijs que danf mezadro extrimate zē.

Ex. l. sequenti.

Habētes noticiam domus sunt suspecti cuz in ea fit furtum.

ominus horreorū

Dñi horreoz nō tenent de effractura ni si custodia p̄miserint. custodes tñ exhibere tenē tur qd no. C. Op. j. e. l. cū plures. §. fi. So. qñz qz locat totā domū: z tunc sine dubio ad custo diā nō tenet: vt in. l. p̄traria. vñ dñi qui hñt apo thecas suas in plateis: z locat eas ad nihil tenē,

facit qz voluit Bar. i. l. i. §. cū arietes. si quadru. pau. fecisse dica. z in. d. §. si libertus. z do. abb. in. c. bone. el. ij. de elec. in. c. puenit. de iureiur. ¶ C. Oppo. aliter loq̄tur bal. in auē. qz rē. C. de sa. san. ec. que hic refert do. pau. de ca. in fi. huius. l. ibi est aut colon rē. qñ colon vel inglinus non solus possit expelli z quo tpe dicit cessare soluere. vide no. bal. in. l. edē. z ibi late de hac materia. C. loca. z ibi etiā qñ intelligat istud biēniū. et p Bar. z p̄mo. oino. in. l. vectigala. §. i. j. de publi. ¶ C. Lum in plures. adde bal. in. l. i. C. eo. z qñ qz teneat pro custodia. vi de Bal. in. l. ex diui. C. eo.

bus actoris nec actor po sitionibus rei qz tota mora imputat ac tori. vide ibi glo. in tantū qz agens de bet probare se implicuisse ex sua parte si vult penā argu. l. si pa ter. C. de ac. emp. z quod ibi Bal. vi. de ad predi cta que ha bentur in. l. qui penden tem. §. de ac tio. emp. et ideo dixit ra pha. §. ul. in l. filie. C. de collatio. qz si ago ex em pro. z nō di co solum precium vel non offero qz non pro cedit libellus vide etiā ibi Bal. facit qz voluit Bar to. in. l. cum qui ita. §. q ita. de verb. obliga. z. l. le cta. si certuz peta. z. l. ex ceptionē. de p̄ba. C. z in l. si vnus. §. pact. d̄ pac. z Bal. in di cta. l. si pater z in dicta. l. iulianus. §. offerri. fran genti enī si dem ēt. d. l. cū p̄ponas. faciat qz ha betur in. l. q cum maior. §. si libertus in ver. ignoz scendum est si voluit se; vlcisci. ff. de bo. dam. z i l. qui fidem §. de transa. Et qz dixit Bal. in. l. cū p̄ponas. C. de nauit. se no. vbi dixit qz si promissio nō iniquitate aliquēz p̄cedit nisi cau sa inquietati onis procedat ob eo z

tur. qñq; qñ nō locat totā domū: sed ipse retinet eā. in ea tñ domo sūt certa loca horrea forte vel camere in qb' alij veniētes reponūt merces suas z dñs pro hoc aliqd recipit ipso dño vel alio retinēte clauē totalis dom': tūc loqrur ista. l. quo casu glo. distinguit hic optimē si nihil ē dictum vel dixit se nōle tēneri de custodia: tūc ad nihil tenet nisi vt custodes exhibeat. ita loqrur hic. tenet tñ fm gl. qñ nihil dñ de dolo z culpa leui ex natura tractus locatiōis z ductōis. s; putarē eos magis teneri ē de leuissima a simili. put dicimus de nauta caupo. z stabu. vt. s. nautē cau. z stabu. l. iij. s. ex hoc edicto: z hoc est verū si isti recipient' res ad similitudinē nau. cau. stab. tunc enī vt custodiā rei. pmittere q' pmissio facit euz teneri de leuissima: vt. l. qui mercedē. s. e. s; si illo mō res recipet: tūc verū diceret gl. q' tenet de leu. tñ. si nō casum fortuitū pmississet spālīter tenetur: vt. l. si qs fundū. s. e. z dixi in. l. s; z si qs. s. qñtū. si qs caut. z ibi plene dixi. **Quero** qd si ille q' merces i horreo ponit apponit ibi custodes vtz: videat renūciare custodie debite p dñz horrei: dic vt. l. si ut certo. s. si de me. s. cōmo. z s; p'dicta d; intelligi. C. e. l. i. z. l. ex diuī pñ. **Al** timo no. ex ista. l. q' illi q' hñt noticiā dom' sunt suspecti qñ dom' frangit: vt hic pp' edificiorum noticiā. z iō tales p'sone de facili pñt torqueri ad iuestigationē vitatis: vt hic. z iō officiales qñ cōmittunt maleficia occulta p'sueuerūt capere vicinos a q'bus verisimiliter pōt declarari vitas. ad qd facit. l. si ita. in fi. j. de fun. instru. z hoc tangit ibi Jaco. de are.

In conducto. **Quod** inq'lin' expendit in meliorā do domū pōt repetere a dño. h. d.

Qui contra. **Qui** rē cōductam deseruerit añ tps domino ad interesse tenetur. h. d.

Am domini. **Si** cōductores nō ap parent nec solui p biēniū pñt domus z horrea apiri. z q' ibi sunt corā publicis psonis de scribi. h. d. que casum no. **Mo.** q' qñ pductor nō apparet d; domus apiri z eius massariāe discuti z describi corā vicinis. pōt ēt corā publicis psonis. qd tene mēti: q' similes casus sepe occurrunt. **Itē** no. q' qñ penit' notari' public' a rectorē ciuitatis d; ei dari ad hoc q' ēt no. q' sepe occurrūt similes casus. **Itē** no. q' d; expectari biēniū q' est verū qñ constat q' pductor: absentauit se. si eiz visus fuit igredi domū de sero z de mane nō repit: tūc ista modicuz tps d; apiri: q' forte ē infirm' vel ē mortu' z tacet in domo z cōtingit de quodaz scholare huius ciuitatis. ar. l. i. s. i. j. de ser. fugi. z. l. regrendi. C. de ser. fugi. zc.

Si domum. **Qui** rē cōductam deseruerit añ tps domino ad interesse tenetur. h. d.

Asulam. **Pactū** q' pensio nes debeant' emptori intelligit' de debitis venditori. h. d. vidi stis simile. s. ti. i. l. mercedem. **Mo.** q' hoc pactū prodest ut emptori teneat' cōductor: alias sec': ut. l. qui fundum. s. e. zc.

In operis. **Breuitas** termini nō uiciat tractū bōe fidei. h. d. que casum no. **Op.** s. de eo qd cer. lo. l. ij. s. si qs ita. **So.** breuitas spacij viciaret tractuz stricti iuris: vt ibi. non tractū bone fidei: vt hic nec dīspōsitiōne testi: vt. l. si mihi z tibi. s. i. j. de

le. i. rō q; h; instar bone fidei: vt. l. i. minor. C. in q. cau. in inte. resti. non est necessaria zc.

Ex. s. sequenti.

Dictio ad facit modum.

Quidam. **Si** pductor pmitterit pecūia ad op' pōt illā pmo petere si satisfdet de expēdendo illā in ope. h. d. **Op.** q' pecūia debet demū ope facto: z sic i' pleto cōtractu ex pte sua: ut. l. edē. C. e. z. l. s; ad des. s. si qs euz in ānos. s. e. z. l. ea lege. s. fi. z. l. q' insulā. s. pe. s. hic nō loqrur de mercede: sed de pecūia q' pmissa ē ad refectiōne hoc ē vt reficiat. **Ista** enī dictio ad facit modū: vt. l. q' die bus. s. termilius. j. de p'di. z de. z ex hoc nota q' sicut in vltimis volūtatis' relicto sub mō pōt peti p'stita cautōe de iplēdo modū: vt. l. si tibi. j. de le. iij. z. d. s. si ita ēt i' tractib' qd i' his maxie vey' cū modus iplēdus sit d' pecūia q' dat qñ sine ea nō pōt fieri refectio. facit. l. hmoi. in pnc. de le. i. z sic ex hoc apparet q' hec lex nō facit ad qōnem illā vtrū in tractib' inter viuos sit locus cautioni mutiane: q' illa h; locū in cautōib' de nō faciendo. sed hic loquitur in cautionibus de mō iplēdo. de quo dixi in. l. mutiane. j. de p'di. z de. zc.

Ex. l. sequenti.

Medicus q' podagra curauit q' deinde reuerfa est an debeat hēre salarium: ibi. **Ultimo.**

Artius. **Casus** ptingēs in tē pore operis facta cedit ad piculū locatoris nisi culpa pductoris intercessit. h. d. **Op.** de sui. urba. p'di. l. eū de bere. gl. Sol. optime hic. q' ibi debebat ppetuā seruitutē hic ad tps. **Secō** opp. de. l. z ideo' .j. de uer. ob. **So.** gl. dicit q' ibi opus corruiit culpa edificantis: hic sine culpa. istud est diuinare: licet cōter oēs teneant. tu dic q' illa. l. loquitur i' casu in quo ista tñ per illam declaraf z glosatur ista. **Sciendū** est igitur ille qui conduxit opus faciendum faciēdo partem nō liberatur q' dicitur obligatio indiuidua: vt. j. de ver. obli. l. stipulationes non diuidunt. z. l. in executione. s. secūda species. d; ergo adhuc facere totū opus. **S; dubitatur** de duobus. primo postq' pars operis corruiit an debeat iterum habere integrū tps ad refectiōnez totalis operis: z videt q' sic. vt. l. cōtraria. **Itē** dubitatur cuius expēsis istud declaratur hic: quia de ea parte que corruiit periculum fuit dñi in totum. vnde illa pars reficiet de pecunia dñi cum periculum sit eius. residuū facit ipse vigore prime cōductionis per hanc. l. cōiunctam cum illa. **Ultimo** hec. l. inducitur in argumentum ad questionē de medico qui pmissit aliquem curare de podagra z ille liberatus ē aliquibus dieb' z postea reuerfa est infirmitas an debeat habere totum salarium. z glo. arguit p z contra: z bene. tu distingue sic. quādoq; propter curam adhibitam a medico infirmitas et eius causa cessauit: z postea ex noua causa superuenit infirmitas: tunc medicus debet habere salarium: quia de presenti infirmitate videtur cogitasse de qua est sanatus. ita loquitur argumentum factuz in vltima parte glo. quādoq; infirmitas seu eius causa non fuit curata: sed visa est aliqualiter cessare: z tunc nō curauit euz. z ideo nō debet habere salarium: z sic loquitur argumentum factum in prima parte glo. aut de hoc dubitatur: z tūc aut infirmitas reuerfa est de pximo z videtur ex pma cā: z nō debet habere salariū. **Si** ex interuallo. z tunc de nouo z ex noua causa: vt. l. pleriq; .j. de ritu nuptia. z de diuor. l. iij. vel. iij. zc.

Dictio ad facit modū. **Quid** in sentētia. vide in l. cū eoz. C. de sen. zc. fac ad no. q. bal. z Jo. de imo. in. l. fideicō. de le. i.

Uter est. no. dictionē marie. quia vult idēz esse ēt si nō esset iplēdus de alia pecunia s' ita z Jo. de imo. in. l. mutiane. de cōdi. z de.

De. l. et ideo. qñ aut edificans teneat d' vicio operis. vide fin. in. l. ea lege. s. locauit. s. eodem. **ADDE** ro. cōf. cccxvij.

Hec lex i ducitur. ad de. l. pecuniā. z q' ibi p bal. post gl. C. de condi. ob cau. z p imo. i. l. si ita stipulatus est sem abste. de ver. obli. per spec. in ti. de salario. s. fi. ver. i. p. Jo. an. in regula dētus. i. mer cu. quā allegat ibi pau. de ca. vt hic per cum.

Recipe rent. caupo tenet de leuissima culpa. idē tenet Bal. i. l. certi. C. eo.

Ex ista. l. vicini sūt su specti adeo q' pñt torq'ri de facili. z vide bal. i. l. i. C. e. z adde bar. in. l. eos ad fi. j. fur. aduer. nau. **ADDE** q' voluit Bal. p'silio. cccxviij. vi. ij. vol.

In cōducto. no. d' expensio factif ab inq'li. z de hoc ēt qd i' ēphiteota. vide bal. i. l. i. C. de iure empb. z que hñtur i. l. colon'. in pñ. z z q' ibi glo. z bar. j. eo. z bal. in. d. i. i. limitat hec dicta.

Am domini. in pñ. huius. l. zc. qñ cōductor si apparet. vide bal. i. auē. q' res. C. de fa. san. ec. i. fi. z bal. in. l. edē. C. e. in d. ij. op. po. excepto cāu huius. l. nō s; dño rī. mari in domo inq'lini: vt no. bal. in l. certi. in pñ. ci. C. eo.

In opis in pñ. huius. zc. adde bal. in. l. arborea. s. i. p. illum ter. d' vsufr. z bal. in. l. i. i. vij. col. vñ. q' ro qd in s. etibus. C. s. his q' p. no.

Am in plures. **C**Si domo non potest habitari vel ad habitandum locari debet fieri remissio mercedis: nisi alia eque commoda prestetur hoc dicit. Sed quero de facto quod accidit in civitate. Eugubij tempore pacis: quidam conduxit magnas domos intentione et proposito tenendi ibi hospiciuz. superuenit guerra propter quam mercatores: et similes ad dictam civitatem accedere non poterant. querit utrum conductio debeat fieri remissio mercedis: et videtur quod non: quod fructus exiguitas non inducit remissionem: vt. s. eo. l. si vno. §. cum quidam. sed ex ista domo percipitur fructus licet exigui: quod potest habitari ipse conductor: et familia sua. ergo per hoc remissio non debet fieri: quod in nulla parte istius tituli reperitur quod conductor domus fiat remissio quando ipse potest commode habitare: et etiam aliquantulum in commode: vt. s. eo. l. habitatores. sed hic potest habitare commode magis quam si uenirent hospites: ergo non debet fieri remissio. in contractu et videtur casus hic: quod locator tenetur non solum quod ipse conductor frui possit: sed quod possit alteri locare ut hic. et iste non potest alteri locare: quod nemo uenit: ergo debet fieri remissio mercedis. quid dicendum. Rñ. quod tunc debet fieri remissio mercedis quando ex re locata nullus fructus percipitur vt dixi plene in l. si merces. §. vis maior. et l. ex conducto. §. si vis. et l. si vno. §. si. s. eo. Examinemus ergo hoc utrum impediatur percipere aliquos fructus. ad quod sciendum quod fructus fundi non dicuntur solum ea que ex fundo percipiuntur: sed etiam ea que fundi occasione percipiuntur: vt puta si esset fundus in quo nullus alius fructus nasceretur: sed ibi capiebatur fere et aues et similia: tunc diceretur fructus aucupationis: et venationis: vt. l. itez si fundi. §. aucupationis. s. de usufructu. ita in proposito. aut ille qui conduxit domum conduxit etiam habitatiois sue: licet cogitaret etiam sic ibi alios hospitare: et tunc quod fuit cogitatum inter eum et dominum solum de fructu habitatiois: et quod illa habitatio non debet sibi fieri remissio mercedis: vt. s. eo. l. habitatores. aut fuit facta locatio ad tenendum ibi hospiciuz. et sic fuit cogitatum de fructu qui percipitur ex illo ministerio: et ille conductor magis habitat ibi ad prebendum ipsius ministerii quam sue habitatiois gratia sicut colonus fundi: et tunc debet fieri sibi remissio mercedis quasi sterilitas superuenit cum nullus fructus percipitur. magis enim habere necesse expendere in tenendis famulis: et in fulcimentis que sunt in hospitio necessaria quam esset habitatiois comoditas. id est de remissio mercedis: vt. d. l. ex conducto. §. si vis. et l. si vno. §. itez. et l. si merces. §. vis maior. et quod ibi dixi. s. eo. aut de hoc dubitatur: et tunc ex qualitate domus conducte: quod fructus est ibi tenere hospitiuz: vel ex qualitate persone conductoris: quod est hospitiuz: vel per sua habitatioem non conduceret ita magna hospitia vel edificia et similia: tunc isto casu presumitur actum esse quod hospitium causa conduceret: et sic ei deberet fieri remissio mercedis: vt. l. cum pro dicio. C. de agri. et censi. l. ex pro. C. de l. si merces. §. vicino. s. e. et j. de reg. iur. l. semper in stipulationibus. nec ob. ista. l. q. sufficit quod possit locari ex parte rei hoc est quod res sit apta ad locandum. i. quod impedimentum non veniat ex parte locatoris vel rei locate: vt est in casu proposito. l. nostra vero loquitur quando impedimentum venit ex parte rei locate etc.

Uestimenta. **C**um vnus conuenit ex facto alterius principaliter delinquentis potest petere vt principalis. primo conueniat vel quod contra ipsius actioes sibi cedant quod in arbitrio iudicis erit. h. d. que casus non. quod nescio alibi ita bene declaratum. Habemus alibi expressus quod ante agatur ex delicto contra aliquem civiliter accusari potest criminaliter principaliter delinquentes: vt. C. vbi ciuit. act. cri. l. i. et j. ad carbo. l. ij. et no. p. glo. C. de fide instrumeto. l. si. Sed quod prius contra vnus ex delicto civiliter: vel rei vendicatione agatur quam contra alius agatur ex contractu hoc non reperitur alibi nisi hic. Item habemus quosdam casus de iure antiquo in quibus prius puenit

ad principales quam ad eum qui tenetur accessorie: vt in pluribus tutoribus et administratoribus et similibus. qui casus habent omnes suas rationes separatas. Sed ex isto tex. habemus regulam quod quando vnus conuenit ex facto alterius: ille prius debet conueniri sumptibus puenit: nisi sit multum difficile. et hoc arbitrio iudicis per hoc. l. unde queritur circa p. in. s. como. fm vnus lec. que littera pbat hic: nec hoc tibi ibi allegaui etc.

Lege dicta Permutatio operis facta locatore nolente petitionem mercedis non impedit hoc dicit.

Mandatum **C**Si dolus aduersarii dedit causam contractui potest contrahens penitere et quid dedit repetere. h. d. vel dicit quod hic loquitur de dolo qui incidit in contractum. **C**on. in contractibus non minatis non est locus penitentie: quod solo consensu perficiuntur: vt. l. iuris gentium. in p. in. s. de pac. So. illud continetur propter mendaciam conductoris. **C**Item op. quod tunc non debet agi actione ex eo contractu: sed actione de dolo. So. quidam intelligunt quod siue dolus dat causam contractui: siue incidat in contractum habet locum actio ex ipso contractu. tu dicit quod hic loquitur de dolo incidenti in contractum. volebat enim edificare et sic precessit voluntas et postea cum interrogaueris per quanto fieri potest dixisti minus quam esset et ad hoc interuenit dolus: et sic fuit dolus incidens merito purgatur per actionem ex eo contractu: vt. d. l. eleganter. in principio.

Uellem **C**olonus non potest condictione furtiua agere. sed potest agere contra dominum vt agat. h. d. que casus nota: quod fortis est. **C**Et no. istum modum agendi: ago vt agas. de quo in l. iul. §. pe. s. ti. i. dicit vt ibi. **C**on. de l. si apes. §. si. j. de fur. glof. soluit quod hic loquitur in partiaro colono ibi in eo qui numeris colit. ista lo. non est vera. nam si esset partiarus colonus non ageret ex conducto: sed per locum. vt. l. si merces. §. vis maior. s. eo. dicit ergo quod hic loquitur in eo qui colit numeris non ob. l. si apes: quod ibi potest agere actione furti non condictione furtiua. quod declara: vt ibi plene dixi. et etiam dicit Ja. de are.

Locator **C**on. propositum in mente retentum pariter non expressum nil releuat. h. d. quod nota per materia prestationis. **C**on. in l. pacta nouissima. i. prima. q. C. de pac. intelligit istum. §. quando solum propositum fuit in mente retentum: non autem expressum et ita ponit casus. potes intelligere etiam quod fuit expressus. non autem in parte partis que ex hac declaratione seu prestatione poterat ledi aliam secus: vt in l. si. itez predictis. s. nante cau. po. stabu. et plene dixi in l. non solum. §. si. j. de noui. op. nu. circa prestationem declaratiua voluntatis etc.

Seruum **C**on. ex contractu serui tenentur domini nus de peculio et de in rem verso. **C**on. ex contractu autem propter tenetur per qualitatem culpe promissum se per eum. h. d. **C**on. distinctione huius. §. aut locum tibi ubi vt seruus simpliciter: aut vt millionem etc.

Uehiculum **C**on. Passagium quod soluitur per uehiculo soluit dominus uehiculi quod vero soluitur per rebus ibi positus soluit dominus reus. h. d. quod no. quia facit quod pro nullo debet soluere dominus nulli nisi si consuetudo aliter se haberet etc.

Merum **C**on. locato: totorum horreorum et custodia non tenetur. h. d. dicit vt dixi in l. dominus horreorum. in p. in. s. eo. etc.

Ex. l. sequenti.

Licet colonus expellatur pro pensionem non soluta. tam potest conueniri ad pensionem et ipse potest repetere ipsas utiles

Glonus. **C**on. etiam quod etiam pro pensionem non soluta repetit expensas utiles factas. h. d. que casus non. ad multa.

Con. quod colonus potest facere expensas utiles et necessarias in re conducta. vidistis in l. dominus. §. i. s. eo. Item no. quod colonus pro pensionem non soluta potest expelli de fundo. dixi in

a **C** Sed pro ad hoc facit quod no. bar. l. l. in fi. C. de iure eph. et vide bal. l. l. §. C. e. i. ij. q. p. cano. in e. propter. extra eodem. **ADDE** pu l. c. bre. pe. s. an eba. consilio mibi. eccclij **b** **C** Aut s. h. dubital no. q. si su art. ser. et p. d. uo domi: i. du. bio itelligoz p. d. uere vt ibi possit ar. te meo exer. cere. et adde glo. no. i. e. i. in v. ad sen. d. v. sur. i. vi. facit. l. plen. §. eqtas. j. d. v. l. et habi. l. tac. i. i. et q. ibi no. de v. ob. et quod no. i. l. ita stipul. at. circa fi. eo. ti. **ADDE** bal. et Ro. cofi. x **c** **C** Seruum huc itez alle. gat no. bar. i. l. i. xi. col. C. de sent. q. p. co. etc. **d** **C** Uehicu. lu. Itz facit ad no. q. de qua p. bal. in l. acceptu. in xv. q. C. de v. sur. et bar. i. l. ff. d. aliis. lega. **e** **C** On. in pi. hu. l. i. etc. de exp. fac. tis p. colonu. vid. quod dixi in l. dñs. §. i. s. eo. **f** **C** Expelli d. fudo. §. vtz ppria aucto. ritate. et quod tuc in ephi. teota. vide pau. de ca. §. q. alle. Bar. i. au. qui re. C. de fa. san. ec. et ibi doc. et in l. ij. C. de iure emphi. **ADDE** quod colonus possit expelli et quod dñs tene. / atur copesa. re fruct. pe. dentes et col. lectos bald. consilio. xvi. iij. volu.

I. quero. §. i. §. eo. C. Itz no. q. licet expellatur de fundo nihilominus potest conveniri ad pensionem debitam: d quo per Ly. plene. C. de iure emp. l. ij. in. q. iij. vbi etiaz glo. tangit. C. ultimo no. q. l. quis expellat de fundo ppter pensionem non solutam: nihilominus potest repetere expensas utiliter factas in fundo. C. Sed contra istud op. glo. de. l. fi. C. coi. dele. So. vt ibi glo. Itz op. de. §. locator. in aut. de ali. z emp. So. glo. ibi fauore ecclesie: vt in glo. habes. tu dic indistincte q. hic loquitur in simplici colono. Emphiteora vero siue ecclesie siue alterius qm propter pensionem non solutam eicitur suas meliorationes non repetit. ut. C. de iure emp. l. ij. ro pot esse: q. alias epbteora minore pensionez soluit: z id consequit apponi in instrumeto q. dat in epbteosim tale rez ad meliorandum non ad deteriorandum zc.

a C. Meliorationes non repetit. vide bal. in rubr. C. de iure emp. l. in prin. z quod no. bar. i. l. i. §. circa mediu ff. de sup. h. ADDE pa. de ca. consilio xxxvij. ab. consilio. lxxv. ij. ij. li.

Mauem. Quando casus occurrit in re locata culpa conductoris merces integra debet. h. d. de hac materia vidistis in. l. si vno. §. cu qui dam. §. eodem.

Triuum. Ante approbationem operis periculum est domini nisi vicio operis casus euenerit. hoc dicit. de hoc vidistis in. l. opus. §. eo. dic vt ibi zc.

De extimatoria actione. Rubrica.

Querit glo quare dicat de extimatoria actione dic vt in ea z tene primaz expositione que est vera zc.

Trio. Quando res extimata vededa traditur actione prescriptis h. d. C. No. regulaz que hic ponit q. quotiens dubitat de noie contractus recurrimus ad actionem prescriptis h. d. videbitis. j. ti. ij. l. i. C. Secundo no. q. actio prescriptis h. d. extimatoria est bone fidei. idem quando dat p re permutata: vt. j. ti. i. l. i. alias est stricti iuris. in. l. de act. §. actionu. C. Op. z videt q. debeat dari conditio ex le. vt. l. i. §. de condi. ex le. So. ibi qm ex noua le. inducit actio. hic vero qm antiqua lex ex alio quo contractu de cuius noie dubitat fm glo. z bn. C. Itz op. q. debeat dari de dolo: vt. l. elegater. in prin. §. no soluz. §. de dolo. Sol. vt in glo. z bene. C. Item op. q. illud negociu sit de iuregentiu sicut fere ceteri contractus noia: ti. vt. l. iurisgentiu. in prin. §. de pac. So. fateor. z dicit ciuile. expone: vt in glo. zc.

Ex. §. sequenti.

Quia extimatio faciat transire periculum in accipientem: ibi. Breuiter.

Extimatio. Extimatio facit transire periculum in accipiente. h. d. C. Si prius dixit q. actio detur qm res datur extimata vendeda: hic vero ad qd datur. C. No. modu formadi libellu. posuit eni per hanc actionem repetere: aut rem aut extimatio nem eius qd no. puto etia q. si haberet facultate rem reddedi possit precise cogi ad eaz reddenda: q. cu iste sit contractus innoiatu potest habere locu pnia: vt. l. si pecunia §. de condi. ob cam. C. Op. z videt q. periculum non fit indistincte accipientis. imo debet distingui quis rogauerit: vt. l. si gratuita. §. i. j. ti. ij. glo. ponit duas solu. §. Jo. prima q. hec intelligitur fm illa. C. Vel aliter hic precium fuit appositu certu: ibi incertu: z istud qd sequitur in glo. vel plenius est explicatio huius scde sol. naz illud qd Jo. dicit quando extimatio fuit appositu in certa non facit transire periculum in accipientem. placet per. l. quida §. si tibi. j. de leg. i. vbi videtur casus fm q. Jo. dicit quado extimatio est certa recipiens etia tenetur de casu fortuito. videtur contra sententia Jo. vt. §. pro socio. l. cum duobus. §. dana: z. §. como. l. si vt certo. §. comodatu: vbi glo. distinguit notabiliter. aut de natura contractus veniebat leuis culpa: z extimatio facit venire leuissimam. aut veniebat leuissima z extimatio facit venire casum fortuito.

tuituz. Sed fm illaz distinctionez adhuc sumus i dubio q. isti contractus innoiatu iudicant fm natura contractuum innoiatu quibus equiparant: vt. l. i. §. si quis seruus. §. depositi. z. l. cum qui. §. como. C. Si igit equiparemus hic hunc contractu contractui mandati i quo venit leuissima extimatio facit venire casuz fortuitu. si equiparemus locatiois z conductiois contractui in quo venit leuis tenetur d leuissima. hic autem est incertu cui equiparet: vt hic dicit in tex. qd ergo dicemus. Breuiter materia istaz quid operet extimatio Ly. ponit in. l. i. C. como. Guil. de cu. ponit eaz in. d. l. si vt certo. §. comodatu. §. pmo. ego in multis ab eis discrepo. dixi plene in. d. §. comodatu. tam q. tuz ad ppositu mihi videt distinguendum quado res extimata vendeda dat: aut extimatur res p ut vendeda est hoc modo. do tibi hanc rem vendeda: vt reddas mihi ea aut. x. p. ea. z tunc extimatio facit transire periculum etia casuz fortuitu in accipiente: vt hic in fi. fm opi. Jo. z vera. aut res datur extimata put est vededa: vt do tibi ista rez vendas mihi ea p. x. vno extimatio fuit expressa: vt scires p qto posses vedere. tunc est distinguendum vt dicit in. l. gratuita. §. i. j. ti. ij. qd si non apparet in dubio presumo extimationem factam put vendenda est: vt d. l. si gratuita. cetera dic vt dixi plene i. d. §. comodatu z dic qm traditur res extimata vt reddat extimato non res. tunc est emptio z in dubio ad accipientez spectat periculum: vt. l. necessario. de pericu. z como. rei ven. quado qz traditur vt reddat res non extimatio: z tunc non facit transire periculum. sed eius effectuz. dic vt. l. si inter viruz. C. de iure do. quado qz res tradit extimata hoc acto: vt reddatur res vel extimatio: vt fit in contractu i quo re tradita transferit diuuz vel vsucapiendi conditio: z tunc videtur q. facit transire periculum deterioratiois: sed non periculum perceptiois: vt. l. pleruz. in fi. de iure do. hoc opaf natura alternatiue: q. re exite lz deteriorata ipsa potest reddi. sed re pempta non potest reddi ipsa. Si vero fuit actum in contractu de cuius natura non est: vt transferat diuuz: tunc id est q. quado res tradit extimata simpliciter: vt statim dicit. quado qz res tradit extimata simpliciter z d re reddenda vel extimatio nil est dictuz: aut fuit in contractu de cuius natura est vt transferat diuuz vel vsucapiendi conditio aut non. Primo casu. aut natura illi contractu repugnat q. illa extimatio faciat emptioem: z non inducit emptio nec transferit periculum: vt. l. seruos. §. fami. her. preciaz eni serui euz non fit hereditariuz non ponitur in diuisione: z tunc non videt facta emptio aut natura contractus non repugnat: z ut facta emptio z transit periculum in accipientez. vt. l. extimate. j. so. ma. z. l. quotiens. C. de iure do. z. l. pleruz. in prin. j. de iure do. vbi si extimate sint res potest esse in dote earuz extimatio. quado qz fit in contractu de cuius natura non est: vt transferat diuuz: vt in contractu locati depositi z similibus. z tunc est materia. l. si vt certo. §. comodatu. §. como. z dicit vt ibi dixi zc.

Ec actio. C. Op. de. l. rogasti. in fi. §. si cer. pe. dic vt in glo. q. ponit duas so. z quelibet est bona.

De rerum permutatione. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

Quot sunt differentie inter contractuz emp. z pmutu. ibi. Itz quero. Et cu ex vna pte dat pecunia. z ex alia res qz ptract fit: ibi. Quero. Et an sit veru indistincte q. in contractu pmutatois sit locu conditioi ob caz: ibi. Quero an sit veru. Et actio prescriptis verbis que datur p re permutata est bone fidei vide in fi.

Sicut. Permutatio est contractus innoiatu: z ideo inducit actionem prescriptis h. d. z solo consensu non ptractitur nisi rei iteruentu vestiat. z si dat res aliena non vestitur: z in ea est locu conditioi: ob caz. h. d. bona z no. e. bec. l. z diuidit: q. pmo ostendit

at cu do. ergo hoc est certu q dñs nauis est lo-
cator: et dñs merciu est conductor. So. posito qd
hoc sit. tamē ē incertitudo circa tractu. s. an lo-
cauerit nauē an locauerit opas suas seu rem et
operā. et ppter hāc incertitudinē circa factū de
uenit ad actionē prescrip. h̄bis seu in factum et.

n Naturalis. No. difficultoz et
utilio: ē forte. l.

que sit l. ff. veteri. hec. n. fuit vna qstio
alti disputata p paulū in q plene tractat mate-
riā: vt facio in qstioibus meis: et p̄io ponit the-
ma et qstio. scdo alti exordit materiā diuiden-
do eā in q̄tuor: pres. s. in q̄tuor: contract̄ innoia-
tos. tertio psequit̄ p̄mū. quarto psequit̄ scdm.
q̄nto psequit̄ tertiu. sexto psequit̄ q̄rtū. septio
determinat qstionē ppositā. scda ibi: i qstione
tertia ibi: et si qdē. quarta ibi at cu do. q̄nta ibi
q si faciā. sexta ibi: sed si facio. septia ibi: si ergo
et legam per pticulas. p̄ma pticula nō h̄z sumā-
riū nec recipit oppositionē: qz mere factū pōit
et scda pticula: qz ponit diuisionē mere nō reci-
pit sumariū s̄z p̄traria. et gl. nō opponit nec dat
solutionē. Ego fortissime oppono qz et in alijs
specieb̄ cōsistit contractus innoiat̄. q̄nqz enī do
vt facias. q̄nqz do tibi: vt luci ticius faciat. q̄n-
qz do tibi: vt qd cōtingat seu obuēniat. ista sūt
h̄ba eiusdē pauli iuriscōsulti: vt. l. senat. §. i. j. d.
dona. cā mo: So. tract̄ p̄prie est q̄n vltro ci-
troqz oīf obligatio. vt. l. labeo. j. d. h̄b. fig. intē-
dit ergo iuriscōsult̄ hic tractare materiā datio-
nis ob cāz q̄n cadit in tractū hoc ē qd dicit to-
tius obligatiōis rē dari tract̄. sed in casib̄. l.
cōtrarie h̄z sit datio ob cām tñ nō est tract̄: qz
recipiēs nō obligat̄ ad aliqd faciēdū vel dādū.
Scdo op. et fortiter. isti tract̄ cōcipiūt̄ p
vt: et sic sub mō. sed ego video qz q̄nqz cōcipiū-
tur p si. vt. l. si intra. §. de pac. et sic erit do si faci-
as vel facio si des et similia. nō ē ergo pfecta di-
uisio q̄ hic ponit p iuriscōsultū. Rñ. p si induci-
tur cōditio et ea q̄ sunt i cōditioe nō sūt i obliga-
tiōe: vt. l. si qs sub cōditioe. j. si qs ob. cau. testa.
et iō nō est p̄prie tract̄: qz nō vltro citroqz oī-
tur obligatio. ego dixi. d. l. si intra. Tertio op.
nō facere ē spēs distincta a facere: vt. l. in facto
j. de p̄di. et demō. Sz ego repio tractū innoia-
tū do vt nō facias. vel nō facio vt des: vt. l. ddi
in p̄n. §. de p̄di. ob cau. ergo hic iuriscōsul. nō
diuidit. Rñ factū pōt accipi vt gen̄ et diuidit i
affirmatiuā et negatiuā: vt in facere et nō facere:
vt. d. l. in facto de cōdi. et d̄mō. hic ergo accipit
iuriscōsul. in genere et cōp̄rehēdit facere et nō fa-
cere h̄z tñ nō psequat̄ nisi q̄n facere affirmatiue
fuerit pmissū. Quarto op. qz sūt plures spēs
tractū que p̄nt colligi ex geminatiōe eorū q̄
hic ponit̄. s. do et facio vt des: vel do et facio vt
facias: vel do vt facias et des et similia. et sic p̄-
sunt triplicari et q̄druplicari. et tūc erunt infinite
spēs contractū innoiat̄. Rñ. quādo dat̄ doc-
trina de simplicib̄ intellige statū d̄mixtis: vt in-
sti. de ac. §. itē mixte: et j. d. libe. et posthu. l. si ita
vñ iuriscōsul. cū hic posuerit diuisionē simplici-
um statim intellexit et cōp̄rehēdit contractus
si misceantur.

Ex. §. sequenti.

Verbū accipio vel scipio nō inducit d̄ neces-
sitate trāslatōez dñi: ibi. Et sic no. Et q̄liter for-
mes libell̄ in act. prescrip. h̄bis: ibi. Quero.

Et si quidē. Nec ē tertia p̄ in q̄
psequit̄ naturāz p̄mi
contract̄ innoiat̄ do vt des: et breuiter hoc intē-
dit. Si pecunia dat̄: vt res recipiat̄ est ēptio. s̄z

si res dat̄ p re ē contract̄ innoiat̄ et quo oīf
actio prescrip. h̄bis ad interesse. et pōt et agi p̄ di-
ctioe ob cām et piculū rei spectat ad eū qui eaz
rē recipere d̄z: sicut i ep̄. et vēdi. h. d. C. No. qz di-
xi in sumario. no. qz actio prescriptis h̄bis dat̄:
vt fiat qz conuenit qz si nō fieret p̄denat̄ ad in-
teresse. Scdo no. qz p̄ditio ob cāz nō orit̄ ex
ipso contractu s̄z eē id qd agit̄: vt repetat̄ qd da-
tū est q̄si causa nō secuta vt. l. si is q. §. fin. §. cō-
mo. C. Op. et videtur. qz q̄n do pecuniā vt rē re-
cipiā qz sit contract̄ innoiat̄. vt. §. d. cōdi. ob cāz
l. si. So. ibi fuit data pecuniā: vt res dare. vnde
cū de natura ēptiois nō sit qz venditor obliget̄
ad dandū. iō est contract̄ innoiat̄. hic h̄o nō fuit
actū vt rē dare s̄z vt rē accipiā. Et sic no. qz istō
h̄bū recipiā vel accipiā nō iducit d̄ necessitate
trāslatōez dñi. Cōtra qd tñ fac. C. d̄ trāfac. l. cū
mota. ibi ne p̄re bonoz suscipiat. sed pōt r̄nde-
ri qz ibi adiucit̄ istud h̄bū bonoz. et sic ē obliga-
tio generis: vt. l. nō āplius. §. si. j. de le. i. merito
trāslationē dñi cōtin̄z: vt dixi in. l. ex ēpto. i. p̄n.
§. de ac. emp. et eodē mō intelligo qd. j. sequit̄ si
rē do: vt rē accipiā qd ex necessitate non ipo: rat
qz tu tenearis me facere dñz s̄z solū tradere pos-
sessionē vacuā et qz a te dol̄ malus absit sicut i
ēptioe et vēditioe: vt. l. i. §. ti. i. et ibi dixi. C. Op.
dicit̄ hic cūliter obligari. cōtra imo ē iurisgē.
vt. l. iurisgē. in p̄n. §. de pac. So. glo. duob̄ mo-
dis et bene. Itē op. dicit̄ hic qz p hāc actio-
nē sit cōdenatio ad interesse. cōtra in obligatio-
ne dādū cogit̄ quis p̄cise dare: vt. l. vbi autē. i. si.
j. d. h̄b. ob. sed hic ē contract̄ do vt des. ergo et.
Possum dicere qz hic nō erat obligatus p̄cise
ad dādū: vt. §. p̄rie dixi. tñ hic iuriscōsul. hoc n̄
inspexit s̄z generaliter et indistincte ē locut̄ i quo
libet contractu do vt des. et iō glo. in. l. i. C. d̄ sen-
tē. que p eo qd interest. dicit qz in obligatiōibus
dādū ex contractib̄ innoiat̄is nō cogitur qs p̄cise
se: imo liberali soluedo itereffe: vt hic. vltimō.
cōtra in. d. l. i. C. d̄ sen. que p eo qz interest. i. q.
iij. p̄ncipali circa si. et in. l. cū p̄cib̄. C. de rerū
p̄mu. et Dy. in. l. stipulatiōes nō diuidūt̄. j. d.
h̄b. ob. in magna diffictioe et opi. n̄foz. glo. as-
signat rōnez vt examino plene in. d. l. stipulatio-
nes nō diuidūt̄ in. xij. vel i. xi. oppositiōe. et ibi
teneo opi. glo. n̄foz. C. Op. ad ver. s̄z si stichū.
ff. de cōdi. ob cau. l. si. glo. sol. et tene illā ibi vel
melius et. Quero et glo. q̄liter formabit̄ li-
bellus in hac actioe prescrip. h̄bis. sicut dicit̄
xi in. l. i. in p̄n. §. d̄ act. ep̄. peto te cōdenari ad rē
dandā: vel si rē nō dederis ad itereffe vt hic col-
ligit̄ ex tex. Itē q̄ritur qd si datio sit ppter ali-
qd factū vt des mihi. x. et dē tibi h̄uuz vt manu-
mittas: datio quā debes facere mihi est p̄p fa-
ctū. glo. vt dicere qz tūc iudicabit̄ magis do vt
facias qz do vt des: vt. l. cū pponas. C. d̄ do. tan-
git̄ p gl. j. e. l. §. qz si faciā. et ibi dicā. Sz que-
ro qd si do tibi vt alij des vel in aliquā cāz con-
uertas: nō vt mihi des certe contract̄ innoiat̄us ē
et h̄z similitudinē magis cū mādato qz cū ēptio-
ne et vēditioe. et iō pōt reuocari ex p̄na sicut ce-
teri contract̄ innoiat̄i. Itē mo: te vt reuocari ad si-
militudinez mandati nisi in casu speciali: vt. l. si
res. §. i. j. de iure do. et.

Ex. §. sequenti.

Quomō cognoscatur facta q̄ possūt locari.
Et an re euicta agatur prescriptis verbis.

At cū do. Si dat̄ pecunia p facto qz
solet locari ē locatio. si res
dat̄ p facto est contract̄ innoiat̄us pariēs actōez
prescrip. h̄bis ad itereffe. sed si factū locari nō so-

De neces-
sitate an ver-
bū accipio i-
cludat tran-
slatōez dñi
adde bar. in
l. si. §. de cō-
di. ob cām et
i. d. l. cū mo-
ta et in. d. l. i.
§. de rerū p̄-
mu. et cum
bar. hic trā-
sit sul. in. d.
l. cum mota
et etiā pau. d̄
ca. ibi et hic.

Non face-
re ē species
distincta. vi-
de ad hoc p
bar.

Et si qui-
dem. in p̄-
buius. §. et
potest etiaz
ngi cōditioe
ob cāz et. et
vide bar. in
l. i. §. i. §. si
certuz. pe. et
bar. i. l. qui
id qd. j. de
verbo. obli.
et in. l. i. C. d̄
pac. et in. l.
actionez. C.
de tranlac. et
in. l. euz mo-
ta. et titulo.

At cū do
in prin. huius
§. per bar. in
l. iij. §. i. d̄ cō-
di. ob cām.

let quicquid datur est contractus inoiatus. et ideo ex eo potest agi actione prescripta. h̄bis potest et datur condicio. h. d. op. q. non potest agi prescripta. h̄bis actione. imo suus efficitur liber post lapsum temporis: ut l. si is q. C. si ma. ita fue. alie. ne pro glo. soluit duobus modis: ut hic et l. dedi. §. ij. s. de condi. ob cam. dic q. in contrario fuit emptio et venditio. hic contractus inoiatus. et huc passus examinat. Ly. plene satis in l. si liber. C. de p̄di. ob cau. Item op. d. dolo actio non datur imo prescriptis h̄bis q. om̄is ex contractibus inoiatis: ut hic et s. ti. i. l. i. ver. vñ si eas res. et s. de condi. ob cau. l. si. So. dicit glo. expone hic d. dolo. i. prescriptis h̄bis pp̄ dolo: tu dicas q. stet pp̄rie de dolo. nec obstat contraria: nã hic fuit contractus: do ut facias. et hic loquitur de actione dadi ei qui fecit ex cuius parte est factio ut des. l. glo. p̄tra. dicat. ideo competit sibi d. dolo: ut dicat. j. p̄ximo. §. C. Item q. rit glo. quomodo cognoscant contractus inoiati. vtrū ex modo contractus h̄dian ex modo iplendi. et dicit glo. ex modo contractus h̄di. qd̄ dclaro. j. §. p̄ximo. Item q̄ro ex glo. quomodo cognoscant facta que possunt locari et q. n̄o. r̄ndeo quedam sunt mere facti: ut ire romã portare libros et similia: et ista possunt locari. ut s. loca. l. q. operas. et l. opus. cū similibus. qd̄a sunt facta qbus est admixtū ius ut manumittere vendere. et ista aut habent factū momentaneū et non possunt locari ita loquitur hic. aut habent factū successiuū ut agere p̄ me in iudicio et ista possunt locari: ut j. ea. l. §. sed si factio. Item aduerte q. d. re euicta potest agi prescripta. h̄bis: ut hic et etiã condi. ob cau. regulariter: ut l. si. s. de condi. ob. cau. fallit in contractu trasactiois ubi si possunt agere prescripta. h̄bis ad interesse re euicta non competit deditio ob cau. odio litium ne restarent: ut C. de trasac. l. si p̄ fudo. Ultimo no. q. non est locatio nisi interueniat pecunia nuerata et c.

Ex §. sequenti.

Si datio venit principaliter ppter factū. ipm factū ē in obligatiōe. Sic et ecōtra. et ideo si pmissū sit parere snie arbitri sub certa pena illa pena cēset adiecta obligatiōi dadi: ibi. Mo. Et q̄ sit rō q. in contractu factio ut des non h̄z locū actio prescriptis h̄bis: ibi. Quero Et an. ex pte eius q. p̄mittit nō facere habeat locū condicio ob cãz. vid̄ i. si.

Quod si faciã.

In facio: ut des non h̄z locum actio p̄. h̄z ad actionē de dolo recurrit. h. d. vidistis duos articulos. s. do ut des: et do ut facias: nūc videam̄ de tertio. s. de facio: ut des. Op. et videtur q. immo daf actio de dolo: ut l. cū pponas. C. d. dolo. So. dicit gl. q. ibi ē facio: ut des. l. z eni dederit seruū ut manumittas: hec datio sit p̄ factio: et ideo p̄inde ē ac si esset facio: ut des. Mo. illud si datio sit principaliter pp̄ factū ipm factū videt̄ i obligatiōe. idē no. in l. p̄traria et ecōuerso si ē factū in obligatiōe pp̄ dari datio vñ in obligatiōe. et ideo si pmissū parere snie arbitri sub certa pena et arbiter p̄denauerit me ad dadiuz l. p̄ma facie videat̄ adiecta pena factio tñ in p̄tate ē adiecta datioi. nō eni aliud ē parere snie arbitri q̄ dari. p hoc j. de h̄. ob. l. v. §. si. et hoc ē vtile scire ad multa et maxie si q̄ritas dberet dari: q. tñc videt̄ adiecta loco et i fraudē vsurarū: ut l. iul. §. idē pap. s. d. act. ep̄. Sz l. ista solutio cōtineat p̄tate in se tñ pp̄ aliud nō placz: ut statū dicat. Item op. C. de trasac. l. cū mora. So. dicit quidã q. ibi erat do: ut facias l. fuerit p̄uentū i faciēdo: sz hoc nō placet. nō eni curo q. h̄ba p̄ponat̄ vel postponatur: ut j. di. cã. et ideo dicit gl. aliter q. ibi fuit facio: ut des. Sz hic erat tale factū ex quo tibi aliqd̄ adest vñ p̄ducit actionē prescripta. h̄bis. ista solutio ē bona in se: nō tñ quo ad illã. l. ibi eni loquitur de actione prescripta. verbis datina q. daf a lege absqz matre obligatiōe. sz hic q̄rimus de actōe prescripta. h̄bis natia q. nascit̄ ex ipso contractu. tu dic ergo q. ibi nō poterat agi cōditiōe ob cãz ut se reponeret in p̄stinã obligatiōe: neqz ex eo qd̄ actio exticta erat talis q. nō poterat restaurari p̄ pactū: ut actio inofficiosi testamti. et alie q. ex delicto oriunt̄: ut l. si tibi. §. i. et l. si vñ. §. pact̄ ne peteret. s. d. pactis. itē de dolo nō poterat dari: q. liberatio obuenerat aduersario pp̄ morte filij absqz alio suo

dolo. ideo daf sibi prescripta. h̄bis. a. l. nō q. nascat scdm̄ verã opi. Quero ergo p̄ dclaratiōe p̄dicto: q̄ ē rō q. i contractu facio ut des: nō datur actio prescripta. h̄bis. dicit gl. q. quando facio ut des: ex facto meo tibi nihil adest. ideo cessat eq̄tas: q. h̄z p̄ducere actionē prescripta. h̄bis. et q. tu dcepisti me faciēdo ne aliqd̄ facerē et nō vis dare recurritur ad actionē d. dolo. et ideo si ex facto meo tibi aliqd̄ adest set daretur tibi actio prescripta. uerbis sicut in contractu do ut facias: vel do ut des. ista est h̄a ratio. pbat̄ in l. solent. j. e. et oēs tenet̄ istã lec. licet io. aliter dixerit. Si hec ratio ē vera tñc sol. glo. facta ad l. cū pponas. C. d. dolo nō est h̄da: q. si dedi tibi seruū manumittēdū māumisi/ si tibi aliqd̄ adest. s. iuspatro. ergo datur prescripta. h̄bis nec potest dicere ille qui h̄z iuspatronat̄ nō videt̄ locuple tior: q. imo quãdo adiplendo suã volūtate facta est manumissio. ut j. ea. l. §. si. et ibi no. p̄batur in l. si qz seruū. et l. tici. §. d. acti. ep̄ri. Preterea paria sūt q. tibi aliqd̄ ad sit: vel alij de volūtate tua: ut l. soluta. j. de so. vñ cū suo manumisso acgraf libertas de voluntate tua vñ tibi aliqd̄ adesse. et ideo dicendū est q. ibi in l. cū pponas non loquitur de actiōe de dolo q. cōp̄tat ad itereffe: ut faciat qd̄ cōuenit: q. ad illud dare actio prescripta. h̄bis. sed loquitur de actiōe de dolo q. datur in locū deditiois ob cãz. vob̄ eni repetere seruū quē manumisi qd̄ nō potest fieri q. libertas nō potest reuocari. ideo dabit̄ actio de dolo i qua venit tñ q̄rituz interest mea habere illū seruū quē dedi. Sed p̄tra hoc op. q. illud idē vñ venire in actiōe prescripta. h̄bis: ut j. e. l. in. h. So. illud ē verū qñ in actiōe prescripta. h̄bis nō potest venire aliud itereffe: ut ibi dixi. sz hic poterat venire aliud. ideo recurrit ad actionē de dolo loco deditiois ob cãz. ita d. intelligi. d. l. cū pponas. de dolo. Item op. in facio: ut facias datur actio prescripta. h̄bis: ut j. §. p̄xi. ergo eadē rōne i facio ut des. So. ibi ex vtraqz pte est eadē eq̄tas. uel posses dicere q. d. intelligi ē qñ facio ut facias cōtinet aliqua h̄ba ex q. p̄ri aliqd̄ adest alias si nihil adesset recurreret ad actionē de dolo sicut in facio: ut des. Op. C. de trasac. l. cū p̄pōas. Sol. ibi eni nō loquitur in nō facio ut des. istud p̄trariū est ualde difficile. ibi eni loquitur in nō facio ut des. qui articul⁹ est ualde difficilis. Rō q. actio prescripta. h̄bis nō datur nisi ei qui implet contractū ex pte sua: ut p̄ totã hanc. l. et s. ti. i. l. i. sed ille q. p̄mittit nō facere nunq̄ potest implere: q. si nō facit hodie potest facere cras et sic de singulis. Item ex hoc loquitur aliud. q. si aliqd̄ dedit uel facit p̄ qd̄ aliqd̄ ad sit ad uersario nō potest repetere p̄ cōditiōe ob cãz: q. cōditiō ob cãz daf cōtra aduersariū qñ et ipse fuit in mora faciēdi seu iplendi ex pte sua: ut s. §. p̄xi. h̄. q. si tale. Sz si ille qui tenet̄ nō facere nō potest implere ex sua. aduersari⁹ nō potest esse in mora faciēdi cū nō teneat̄ facere nisi ego impleat̄: ut l. iul. §. offerri. de acti. ep̄ri. et l. q̄ro. §. inter locatores. s. loca. et ideo ad extimationē hui⁹ articuli qñ contract⁹ cōcipit hoc modo nō facio ut des: oportet scire ut l. si pecuniã: de condi. ob. cau. tamē in contractu trasactio nis nō: ut l. q̄uis. C. de trasac. Hoc ergo p̄missio p̄mo uideam⁹ an ex hoc contractu oriatur actio prescriptis h̄bis ex pte eius qui tenet̄ nō facere. Ex p̄luz si p̄mitto nō petere: ut des mihi centū: et tu p̄mittis dare centū mihi in quo sic dicas. aut ista cōuentio h̄z liberatoria apponit̄ super contractu bonafidei: et tunc potest impleri cauēdo d. nō petendo: q. in contractibus bonafidei cautio de nō iplendo modū habet̄ p̄ implemēto: ut l. insulã. §. si. s. loca. tunc potest agi prescriptis h̄bis. nã liberatio super contractu bōe fidei dicit̄ bone fidei sicut ipse contractus: ut ab emptio ne. s. de pac. et in hoc casu potest dicere uerū glōf. que ē in l. siue apud acta. C. de trasac. idē si esset appositū certū t̄p̄e infra qd̄ ne fiat: q. tunc posset impleri nō faciēdo per totū illud t̄pus nō est dubiū. sz si nullū t̄pus eēt adiectū et dicta cōuentio apponere super contractu stricti iuris nunq̄ posset impleri: et nunq̄ possit agi prescriptis h̄bis ut l. cū pponas. et l. siue apud acta. C. d. trasac. Item

a C Intra de vbo. ob. l. v. vid bar. l. d. l. v. §. si. et ibi Ange. et mo dorni. et vid bar. idē tenet̄ in l. cū pponas. C. d. dolo. et per ista etiã concludit bal. in l. i. C. d. isti. et substitui. i. iij. q. q. deditio si fundū dederis nō dicit̄ in factio cōsistere. et ibi etiã qd̄ de cōditiōe si fundū vendideris. q. autē si do ut reddas mihi actiones dicit̄ bal. in l. i. in. vi. col. C. de acti. et obli. q. si est debitū liqui dū dicit̄ do ut des si aut dicit̄ do ut mades actio nē tē ē do ut facias h̄ac. e. l. penul. b C Intra de claratione. vid per Ly. i. l. ex placito. s. alle.

c C Libera tio ita etiã tenet̄ bar. in d. l. siue ap̄ acta. sed ei⁹ opi. cōter reprehendit̄ tur ibi. ideo obmissa ista distinc. tene as opi. quaz potest bar. in d. l. actionē:

a C. Uideat adde bar. in l. siue apd a. cta. C. d. tra. **b** C. Et intel- ligo. p. rariu tenet bar. in d. l. actioe. et qualiter in contractibus innotatis p. eedit vsuca. pio tagit sb. tiliter bal. in l. i. C. de do. na.

c Dicta. l. actione. vid. ibi Saly. et qd dixi post cum.

d Circa istu. s. adde bar. in l. ex placi. to. et in l. cu. p. p. onas. b. allegata. et ad de bar. p. gl. in l. si intra. s. e. quid au. rez requira. tur ad essen. tia contract. innominati. vid. omnino bar. in l. cu. fundus. s. d. pactis.

e In istis. si in contrac. tu inomina. to fuerit ap. postu. nome. contract. no. minati. et ad de bal. in l. i. i. j. col. C. d. rez p. mu.

est uidentu' utru' in hoc contractu ex pte eius q tenet no' facere sit locus p' ditioni ob cau. et pono casu i terminis. p' mto a te no' petere: et tu p' mittis mihi dare centu' p' pter hoc ab actione p'ncipali te liberaui vel alio mo' con secut' es liberatione si no' des cetu'. vtru' possuz agere co' ditione ob caz: vt te rep' das in p' s' n' a obligatione. Pre uiter dicas aut e' talis actio que pot' per pactu' restaurari et possuz agere co' ditione ob caz: vt. l. si quis accepto. s. de codi. ob cau. et no. in l. actioe. C. d. transac. et itelligo' q' agat' co' di. ob cau. no' ex p' n' a: q' de illa no' est dubiu' s' p' pter mora' tu a. videris eni' ee' in mora' ex eo q' p' me fa' ctu' est qcqd potui: q' te liberaui et tu no' vis dare: vt no. in d. l. actione. S'z si tibi obuenerit liberatio alio mo' q' p' factu' meu' v'puta p' morte' tuc agere' actione p' scrip. s'bis: vt. d. l. cu' mora. C. de trasac. et dixi. s. eo. s. in scdo' co' rario. si no' actio no' est talis q' possit restaurari p' pac tu' vt actio ex delicto: vel q' forte incertu' est vtru' eet aliq' obligatio re vel spe: et tuc no' pot' agi co' ditione ob cau. sed agi' actione de dolo: vt. d. l. actioe' et ibi no. s' m. q' gl. sustinet opi. placen. It' quero vtru' co' ractus innotati co gnoscatur per moduz ineundi an per moduz implendi dicam. j. p' xxi. s.

Ex s. sequenti.

Co' ractus innotati an iudicetur s' m modu' ineundi co' ractu' an s' m modu' iplendi: ibi. Sed q'ro Et an sit dis feretia an verba co' ractu' innotatoruz co' ferantur in fu turuz vel in p' n' i. vide in fi.

Sed si facio. Ex co' ractu facio: vt faci as o'itur actio p' scrip. s'bis que h'z similitudine' cu' actione ma' dati. b. d. C. Mo. q' li cet mandatu' no' sit gratuitu' ita q' no' pariat actione' ma' dati inter ma' dante' et p' curatoze: t' n' dicit ma' datu' respec tu illius q' agit et co' rta que agitur sine quo ma' dato alie no' nomine agi no' pot' vt hic patet. dixi in l. i. s. de p' cu ra. C. scdo' no. q' co' ractu' innotatus et actio q' ex eo o' i tur datur ad similitudine' co' ractu' no' iatoru' q' bus assu milant. et io' in eis v'it culpa leuis lata et leuissima s'z illo ru' co' ractu' similitudine': vt. s. ti. i. l. i. in fi. et j. e. l. si gra tuita. s. i. et j. s. de positi. l. i. s. si q' seru' u. z. l. cu. q. s. co' mo. C. Tertio no. q' ex co' ractu facio vt facias o'itur actio p' scriptis s'bis. C. Op. s. p' xxi. s. So. vt ibi dixi.

Sed q'ro circa istu. s. extra glo. vtru' co' ractu' innotati iudicent' s' m modu' ineudi co' ractu' an s' m modu' iplendi glo. s. e. l. s. at cu' do in p' n' a gl. et s. p' r. s. in glof. ma gna. et C. e. l. ex placito. et de trasactioibus. l. cu. mota. et C. de dolo. l. cu' p' p. onas. et vbiq' dicunt q' cognoscuntur penes moduz ineudi co' ractu': no' penes moduz iplendi. vnde si fuit co' ractus do: vt facias tam' tu p' uenisti i fa ciendo dabif actio p' scrip. s'bis que o'itur ex do: vt faci as: no' de dolo que o'itur ex facio vt des. Voc. vltimo. in d. l. ex placito. et l. cu' p' p. onas dicit co' rta. sicut eni' in co' ractu' e' p' tionis et venditionis ab ipso initio ex vna p' te est emprio ex alia venditio: vt. s. ti. i. l. i. ita in istis con tractibus. l. i. do' vt facias ex parte mea erit do' vt facias: ex pte tua erit facio vt des. et ista opi. videtur mihi vera p' bo p' n' o declarado ratione' eo' u'. isti co' ractus inoia ti inducunt' s' m natura' co' ractu' nominatozu' quibus assimilant'. sed in co' ractibus nominatis ex vna parte di citur emprio. ex alia venditio vel locatio et co' ductio et si milia. ergo ita in istis inoiatis. Preterea p' bo per inco' ueniens qd sequere'. quid si in co' rtrahendo neutrius p' missio p' cedit: sed co' uenim' inuice' de exigendo debi tozes coes: vel d' edificandis insul. vel prestadis mutuis officijs in aliq' bus rebus ita q' no' apparet quis p' n' o et quis postea. certe s' m glo. no' erit aliquis ex istis co' rta ctibus qd est absurdu' et falsuz: vt videbitis. j. s. p' r. Pre terea hoc videtur co' rta casuz huius. s. appellatur enim facio vt facias: et tam' p' n' o co' uenit ne tu faceres. Pre terea in co' ractu' do' vt facias fortius ex parte eius qui d' bet facere o'itur actio de dolo. vt. s. ea. l. s. at cu' do. s' f. sed si dedi no' violado litteram: et sic co' cludo q' ab ipso

initio ex parte vnius est do' vt facias: ex parte alterius e' facio vt des. Jac. bu. nitebatur sustinere glo. et arguebat sic. no' debemus inspicere implem' tu co' ractus: sed ip' faz conuentione' sic: vt. l. si stipulatus. et l. cu. eniz. j. d. no ua. So. r' n' deo fateo: no' eni' curo de modo iplendi. sed dico q' ab ipso initio ex ipsa co' uentione' ex parte vnius accipitur vno modo: ex parte alterius alio. Preterea di cit ipse illud debemus inspicere: qd p'ncipaliter fit no' qd accessorie: vt. l. si no' sint. s. pueniamus de auro et ar. le. Sed dic q' ab ipso initio hoc p'ncipaliter agit' sicut i em p' tione et venditione. It'z dicit ipse q' ab initio o'at' natu ralis obligatio que postea roborat' rei interuentu': vt. s. ti. i. l. i. et l. ex placito. C. d. rez p' mu. ergo p' n' a obligatio ne' debemus inspicere. sed hoc fateo: tam' ipsa p'ncipa lis obligatio ab ipso initio variat' vt dixi. C. Quero quid si iste co' uentioes ab vna parte duplicatur: v'puta si est co' ractus in quo ego do' vt facias et des. vel ecouerso fa cio et do' vt des: que actio o'atur. resp' deo p' pter illud dare quod est ibi: et sic co' tinet aliquid. p' pter qd queritur aduersario o'atur actio p' scriptis s'bis: vt. j. co. l. si do' mius seruuz. et l. si tibi aree. et l. p' misisti. C. Quero cu'z isti co' ractus per iuriscosul. semper ex vna parte ponan tur in p' n' i te' p' oze: vt do' vt des. facio vt des et similia. qd si ex vtraq' parte ponantur in futuro te' p' oze: v'puta fa cia vt facias vel dabo vt facias vel vt des et similia. r' n' deo ista uarietas in te' p' oze no' curatur. nam semper appella tur co' ractu' facio ut des: uel do' ut facias et similia i quo cumq' te' p' oze sint uerba posita. istud p' batur hic. na' hic appellatur facio ut facias. tam' ex vtraq' parte est actu' de faciendo in futuru'. similiter per omnes. s. huius. l. C. Ultimo quero quid si in istis co' ractibus fuit appo situ' aliq' nom' co' ractus no' iati: tam' no' sit an per hoc uiciat': certe no'. casus est. j. l. p' n' a et ibi dicam et c.

Si ergo. C. Ista est ultima particula i qua d' terminatur questio p' pposita i p' n. huius. l. et hoc dicit. In facio ut facias dat' actio p' scrip. uerbis. in qua uenit quantu' interest mea fieri quod con uenit. q' si illud interesse cessat quati' interest mea me no' fecisse. Item habere libertuz non est ius extimabile hoc dicit. C. Mo. ex isto uerbi. q' id'z uidetur si co' ueniat de faciendo ab utroq' ita q' no' apparet de ordine sic si d' co uentiois ordine apparet. C. Secudo no. q' hic habetur ratio eius qd interest me non fecisse quod feci et hoc in actione p' scriptis uerbis. C. Tertio no. q' habere lib' tuz non est ius extimabile. C. Op. et uidetur q' in hac ac tione ueniat quanti' interest mea te non fecisse: ut. s. ea. l. s. i. et j. C. So. hic no' potest uenire illud itereffe: quia nulluz est: ideo deuenitur ad istud. Sed co' rta. imo qua do cessat illud interesse te fecisse quod co' uenit deueni tur ad co' ditione' ob cau. per quaz repetitur quod e' da tuz. l. si tibi decez. j. co. So. illud ueruz quado illud qd est datuz est repetibile. sed hic erat data libertas que no' potest repeti seu reuocari: ut. l. cu. p' p. onas. C. d. dolo. C. Sed op. q' tunc in locuz co' ditionis ob causaz datur actio de dolo ad interesse: ut. l. cu. p' p. onas. C. d. dolo et dixi. s. eade. l. s. q' si faciam. Sol. quandoq' reperitur unum interesse q' fiat quod conuenit. et illud quod est datum uel factum potest repeti. et tunc datur actio p' scrip tis uerbis et conditio ob cau. ut. s. e. l. s. i. quando q' non reperitur interesse q' fiat quod conuenit et illud quod est factuz uel datum no' potest repeti. tunc datur actio p' scriptis uerbis quatenus interest me non fecisse quod conuenit ut hic. quandoq' reperitur itereffe fie ri quod conuenit tamen res data no' est repetibilis. tuc condi. ob cau. no' pot' dari: q' no' est repetibilis res: tunc actio p' scriptis uerbis no' potest dari ad interesse: qua tenus interest mea non fecisse: q' habet aliud interesse qd in ea uenit. s. quatenus interest mea fieri qd conuenit ideo datur actio de dolo: ut. l. cu' p' p. onas. C. de dolo. quadoq' no' reperitur interesse fieri qd co' uenit sed res data est repetibilis: tuc no' dat' actio de dolo nec p' scrip.

XVIII

C. l. tici la. i. et ibi bar. et vide barr. et doct. in d. l. cuz pponas quando ius patronatus sit extimabile vid tamē d. l. cū pponas in fin. i. col. C. d. dolo. et in s. q. si faciā. s. e. l. et per pau. de leaza. in cōmento capituli nobis de iur. pa. in fi. vi. colū. et ibi etiā qd i iure patronatus eccle. b. **Mulaz** i. p. itelle etu barr. et limitatōe hui. l. vide bar. i. l. si quis ate. j. d. acq. post itē facit iste tex. q. si i cōtractu locatōis et cōductōis apponatur vbi vendō nō tamē mutatur natura s̄c. q. est v̄bum generale. l. statu liber a ceteris. s. q. n. tus de statu libe. et exp̄sse allegat istuz tex. bal. in. l. ij. C. cōmo. et istuz tex. et bal. in. l. i. in ij. col. C. de rez. permu. bar. in. l. naturalis. s. penul. in fi. s. eo. p. bal. i. rubrica. C. d. iure ep̄bi. c. **Ualet** in tellige tamē vt p. bar. i. l. si quis ante ff. de agrē.

verbis. sed cōdi. ob cau. vt. l. si tibi. x. j. e. **Al** timo op. q. iuspatronat^o debeat extimari: vt. s. de act. ep̄ti. l. idēq. in fi. alias. l. ticius^o la prima. So. vt in gl. et no. q. quādo q. manumisit suo arbitrio: tūc iuspatronat^o ē extimabile. qñ vero q. manumisit alterius volūtate tunc iuspatronatus nō pōt extimari. ita loq̄tur hic et j. de le. i. l. plane. el. ij. s. fi. et l. se. quod no. rē.

Mulam. **C**erro: in noīe cōtractuz. h. d. Simile no. in. l. si olei. C. locati. et sic facit ad multa. p̄mo q. si narraf i libello aliq. cōtractus inoiatus: et cōclusio ap̄te sequeret. postea diceret et ad hoc ppono actionē ex empto q. p̄pter hoc libellus nō viciat ref. dixi in. l. i. circa fi. magne gl. s. de edēdo. et ē opi. Inno. de qua ibi dixi. **C**Itē no. q. si appell lo illuz syndicu qui est pcurator: et sic in hac appellatione erratur ista appellatio nō habet viciare: vt dixi tibi in. l. i. s. i. s. q. cuiusq. vniuersitatis nomine. et hoc valet ad similia rē.

Tibi. r. **C**Abi cessat interes se fieri qd cōuenit re currimus ad cōditionē ob cau. h. d. q. no. et dixi. s. e. l. naturalis in fi. Mo. ex hac. l. qd ista actio prescriptis verbis potest directo intētari ad itēresse.

dominus. **C**Abiē do vt facias et des oatur actio prescrip. verbis: vt fiat qd cōuenit. h. d. quā. l. no. et no. qd dixi in sumario. **C**Itē no. q. ad repetendū illud qd ē datū: vel eius extimationē cōpetit actio prescrip. h̄bis quādo hoc est actū. de hoc plene in. l. i. s. do. na. vbi glo. tangit. **C**Itē no. q. si trado tibi seruum to: quēdū p maleficio intelligit q. nō redas si eū repies in maleficio qd est notandum.

eam causam. **C**liberat^o ob cāz cōuenit hac actōe: vt faciat qd cōuenit. h. d. **C**Mo. q. in actōe prescriptis h̄bis nō soluz pōt cōcludi q. condēnes ad itēresse: vt. l. si tibi. s. eo. sed etiā pōt cōcludi q. p̄stetur qd est p̄missuz: vt dixi in. l. naturalis. s. i. s. eo. **C**Op. de. l. si q. accepto. s. d. cōdi. ob cau. So. per hanc actionē non restaurat obligatio p̄ma: sed per condi. ob cau. sicut ibi et ista est vera.

Artis. **C**Ista lex et sequēs nō loquit de actōe prescrip. h̄bis vel in factū que oūf ex contractu sed ex quasi contractu vel delicto. et breuif hoc intendit. cautio obmissa repetitur per actionez incerti: et actionem in factuz rē.

Aia. **C**Abi deficit. l. acquil. sup p̄lect. actione in factum hoc dicit rē.

Iur uxori. **C**Actio prescrip. h̄bis datur vt fiat qd cōuenit in pacto incōtinēti apposto hoc dicit. **Op. ad. l. partis. s. eo. q.** imo detur cōdictio incerti: vt. s. d. vsufu. ea. re. que vsu cōsu. l. iij. s. si pecunia. **G**lo. ponit plures solutiōes. tu dic tres casus. quādoq. tradit res que est eius q. d. vsufu. et durat eius: vt quādo debet vsufu. rei immobilis et illo casu si tradita est sine cautione pōt v̄dicari et agitur cōdictione incerti: vt. l. vsufu. de vsufu. ea. re. que vsu cōsu. quādoq. traditur ea res q. est eius qui d. vsufu. tamē eius nō durat: et tūc si tradit sine cautione nō pōt v̄dicari: sed

ageret cōdictione incerti: vt. d. l. hoc senatus. s. ij. quādoq. tradit res que nunq. eius fuit qui d. bet vsufu. et tunc agitur prescriptis verbis: vel in factuz actione vt hic rē.

Tibi rem. **S**i res v̄den da tradat cer to precio: vt superfluz lucretur vendi tor: hac actione agetur. h. d.

Tibi aree. **C**Abi res ad meliorādū traditur: vel q. melioraf diuidat si dñi um transferf in totuz erit actio prescrip. h̄bis. ali as si dominiū nō transfert in totū sed in partes tunc erit societas. hoc dicit. quem casum no. q. bonus. et tene menti rē.

si seruandarus.

Si glans. **C**Actio de pascuis pe cor nō h̄z locū qñ fruct^o mei q. cadūt i alieno spascif. s̄z ad actionē i fac tum recurrit. h. d. **C**Mo. q. in appellatiōe glā dis cōtinent oēs fruct^o: vt. l. i. j. de glan. le. et de ista actōe. dicit. vt. l. pe. C. eo. et Jo. in arbore rē.

Slent. **C**Preciuz conuētū p indicādo furē pōt peti actione prescrip. h̄bis: nisi dolus indicā tis interuenerit. h. d. **C**Mo. q. ex facio: vt des vbi ex facto querit cōmodū aduersario cōpetit actio prescrip. h̄bis: vt vidistis i. l. naturalis. s. q. si facio. s. eo. **C**Secūdo no. q. licz cōuentio fiat per si oūf actio prescriptis h̄bis. nō tñ est tūc p̄prie cōtract^o inoiat^o: vt dixi. s. eo. l. naturalis scōo responso. et s. de pactis. l. si intra.

Ermisisti. **C**Ex contractu facio et do: vt fa cias oūf actio prescriptis h̄bis: nisi datū fuerit p̄pter pecuniā. et sic caderet in emptiōez hoc dicit. **C**Op. de. l. si cū mibi. s. d. dolo. So. vt in gl. plen^o in. l. q. factuz. j. de dona. rē.

Ermisisti. **C**Ex facio: vt des vel do: vt facias si aduer sario nihil querit nō cōpetit actio prescriptis ver bis. sed de dolo. h. d. quod no. multuz: q. facit ad materiaz. l. naturalis. s. e. dicit glo. q. hodie haberet locuz cōditio ex. l. **I**stud intellige quā do p̄misisti mibi aīo donādū: vt dicit glo. et sic ex facto tuo nihil mibi querit. secus si p̄misisti p̄pter tuā cōmoditatē: vt q. dedisti mibi fun duz soluz: q. vtilitas tua est q. fund^o isto anno laboretur et diffodiat: tunc dat prescrip. h̄bis et no. istū. s. q. cōtinet quortidiana: et bona rē.

gratuitā. **C**Si cōcedi tur habitatio gratuita agif prescrip. h̄bis. h. d. quod principium dclara: vt in glo.

Si margaritas. **C**Aut res datur ven denda gratia venditoris: et suscepto: tenetur de dolo et lata culpa. aut datur gratia suscepto ris et tenetur etiā de leuissima. aut gratia vtriusq. et de leui tenetur. et eius gratia cōtractus dicitur celebratus qui rogauit. hoc dicit que casū no. **C**Mo. q. eius gratia cōtractus dicitur cele bratus qui rogauit. hoc intellige si ille qui ē ro gatus nō habebat p̄posituz hoc faciendi. pro baf. j. i. l. rogasti. s. si cer. pe. **C**Ad istā. l. op. d. l. i. s. ti. ij. So. dicit q. hic fuit dictū q. restituatur margarite. aut precium earuz duntaxat. vel dicit q. extimatio hic fuit facta p. quanto venderet nō eo animo q. emptionem faceret vel faceret trāfire periculū. ibi secus. qd dicit vt ibi dixi. rē.

pos. et adde bo. tex. in. c. cōstitutus d relig. do. q. reputat fin. no. bal. in. l. fi. C. d. vsufu. et Jo. an. in ti. de instru. edi. s. porro i vl. colum. d. **B**caz o cāz. vi. de quod no. Barto. in. l. quintus. C. de transac. **T**ibi s. rez istū texum tene mēti quia ē multū magi stralif: cui ad de q. notan tur in. l. si pa scēda. C. de pactis. **T**ibi aree. allegat bar. no. in. l. si pascēda. C. de pactis vbi glo. no. **T**u ter q. uanda rum. in fin. bui. l. rē. et bal. l. ex pla cito marie i iij. q. C. de rez. permu. et ibi etiā in vi. q. ponde rat istū tex. p. no. p. bar. in. l. i. in vl. colum. s. de cōdi. ex. l. **C**ermi sisti. in prin. bui. vide qd dixi in. l. i. i. risgē. s. s. cū nulla. s. de pac. et bal. in l. ex placito. in. ix. q. C. d. rerū pmu.

SS iij

Item tibi. **C**Si res dat i spicienda et igno ratur ubi sit ad hanc actionem recurrif vel alijs actioib' pot' agi. et in hac actione venit culpa habita p' consideratione eius cuius gratia fit celebratus contractus. h. d. quod no. rē.

Si cum unū. **C**Si comodo: vt comodates agif p' scrip. verbis: quia comodatum istud est no gra tuitum. hoc dicit.

Si cū uestimēta. **C**Is cui res inspiciē da cōceditur de casu fortuito no tenet. h. d.

Si quis. **C**Qui accipit rem ab vno dandā alteri in cāz certe vic tozie: vel in alijs euentū actione p'scriptis h'bis dare tenet. h. d. cū. l. se. **C**Op. q' no dz agi p' scrip'tis h'bis: sed actioe d'positi sequestraria: vt l. licet. s. de positi. So. illud uerū qū duo depo suerūt eandē rez. secus si un' tm deponit rez in qua cōstabat aduersariū nullū ius habere: ut. j. l. p'ima. et oportet intelligere istū. s. q' iste qui nult agere p'scriptis h'bis erat p'ns quādo d'po fitū fuit factū sub eo pacto. alias cūz eo nil esset cōtractū. et sic no haberet actionē p'scriptis h' bis: ut. l. cōsensu et qd' ibi no. j. de acti. et oblig. et l. i. s. de cōtrahē. empti. in fi. **C**Querit glo. qd' si stat per aduersariū q' no p'fess. dicit gl'of. q' pinde est habendū ac si uicisset q' se ingerit gl. bene dicit dum dicit p' aduersariū nolentē face re qd' cōuenit. sed si aduersari' ueniret ad bellū licz sibi facere qcquid pot': vt vincat et alius suc cūbat: vt. l. in executioe. s. fi. et ibi no. de h' b. ob. et ista sunt utilia scire in partibus illis ubi admittitur duellum. et est pulchra materia ad determi nationem questionis duelli.

rogasti. **C**Si res vedēda da tur: vt precius in mu tuuz conuertat: si no vendit vel preciu no recipit actione p'scriptis h'bis agif. h. d. de quo dic plene: vt no. in. l. rogasti. s. si cer. peta.

Si prediū. **C**Op. q' tale factū no cōsuevit locari: vt. l. na turalis. s. at cūz do. s. eo. So. debes intellige re q' tunc fuit locata res ipsa et non factum pi gnozaticium fuit locatum rē.

Sub labeonē. **C**Qui riendā recipit qcquid ex re interim lu cratur domino reddere debet rē.

Item apud. **C**Si res datur experiē da eptione facta dat actio ex vedito: alias p'scriptis h'bis. h. d. rē.

Si cum argentuz. **C**Is cui res inspicienda dat no tenetur de casu p'ingēte cū res reportatur. sed de dolo et culpa hac actione tenetur hoc dicit quez casum no. rē.

Notiens. **C**Hic tractat gl. vnaz materiaz de q' plene per doc. in. l. ex placito. et dixi ple ne in. l. i. s. de cōditiōe ex lege. et hic repit vna distictio que multa dicit sed no dicit veritatem.

Item tibi pollicēda. **C**Si suscipit opus faciendū gratis ē mandatū. si per mercedē in pecunia ē locatio. alias est contractus innoiatuz. h. d.

Uo. **C**Habuisit supra s' eo qui recipit rez inspiciendā volēs eam emere hic de eo q' recipit eaz inspi

ciendā cā delectatiōis vel cognitiōis quo casu de culpa tenetur et p'scriptis h'bis agitur.

Item tibi. **C**Si pecūia dat: vt et eius vsure tributa dan tis soluatur cōtractus inoiatus est. id actioe p'scriptis h'bis agitur. et periculū pecu nia ad recipientem pertinet. h. d.

Operas. **C**Si operē pro operibus danf hac actione agitur. h. d.

Incipit liber. xx. de pignobus. Rubrica.

Glo. cōtinuat. dic vt in ea. **C**Quero quare iuriscōsulti ponūt istos tres titulos de pignozibus sep'atos a titulo de pignozaticia actioe. **Gl.** hoc examinat in p'ma cōstitutiōe huius libri. s. iij. dic vt ibi quā glo. nota bene rē.

Ex. l. sequenti.

Obligatio bonoz. h' no dicat suoz vel ad se spectatiū porrigitur ad oia p'sentia et futura.

Onuētio. **C**Obligatio ge neralis porrigitur ad bona p'sentia et futura. sed obligatio certe rei no cōtrahit etiā in il la re postea debitoris effecta

si credito: sciēs fuerit. h. d. **C**Et no. hoc p'nci piū. et in p'ncipio pot' casus ponit duob' modis. p'mo q' recepta sit obligatiō bonozū p'sentiu vel postea quesitoruz. quasi dicat possunt obligari bona p'sentia et futura. **C**Secō modo pot' legi q' receptū est: hoc est d'eterminatū et approbatuz est q' obligatio generalis bonozū porrigit etiā ad bona postea quesita. et exponitur vel p' etiā fm vtrāq' lec. Et ista videt verior: vt p'z ex ver. se. qui aduersat ad illud ubi loq'ur de iure po stea quesito an veniat in obligatiōe p'imeua. se cundū hoc no. ex illo p'ncipio q' obligatio bo nozū licet no adijciat suo:ū vel ad se pertinētū porrigitur ad oia p'sentia et futura. casus ē hic. sed si illud adijceretur nulluz est dubiū quia ca sus est in. l. fi. C. que res pigno. ob. rē.

In specie. **C**Ex. est clar'. **C**Op. de pignora. actio. l. re alie naz. Sol. rex. tollit cōtrariū: q' ibi res aliena fu it obligata ignorati. hic sciēt. rō q' q' creditor fuit sciens debitor: no est obligat' creditori cō traria pignozaticia: q' euz no decepit. et sic no i terest debitoris q' illa res veniat in obligatiōez. sed q' creditor ignoratit tūc debitor: tenet con traria pignozaticia: vt. l. tutor. s. contraria. s. de pig. act. dixi plene in. d. l. rem alienā. et iō glo. vt ista materia sit clara sic distiguit satis plene. quā do certa spēs obligat: aut obligat quis re suam et tenet obligatio sine dubio. si alienā siquidē si bi debita obligatio tenet: vt. j. q' potio. i. pigno. hab. l. iij. s. cum ex causa. et hoc hic innuitur in tex. dicit glo. intellige q' antequā illius rei do minuz sit quesituz debitor: i. creditor: habet obli gatiū illud ius quod debitor: habet pro re post rez debitor: i. quesitā erit obligata ipsa res: vt. d. l. si vero no est debita. sed habet ius in re sim pliciter tenet obligatio: vt. l. grege. s. ij. et iij. et l. si ab eo. j. eo. dicit glo. istud intellige q' v'z obli gatio in eo iure quod ibi habet debitor: sed si postea ipsi debitori queretur perfectum domi niū. tunc siquidē queres ex causa dicti iuris qd' habebat in re veluti q' habebat publicianaz: et vsucapiebat cōpleuit vsucapioe: vel erit sibi ob ligata p' debitor: et fuit tradita sibi insolutuz. vel

CSi quis ad fi. huius s. vide bal. i. l. i. C. de isti. et substi. sub condic. fac.

b q **Uo.** tiens Et ad huius intelligētiāz vid' bart. l. i. si me putem s. i. circa fi. s. de condi. indebi. et in rubrica. s. e. **c** **Uo.** s. i. s. bi pol lienda et istuz rex. in fi. multū pō derat. nota. bar. in. l. fi. i. i. q. C. de cō trahē. epti.

d **C**Non est debita. add' Bar. et doc. in. l. euz res C. si aliena res pig. da. sit.